[illegible] नं० १५६

नं० ५६५

सं १९१२ के
कौलिआर्च दीपिका
२० पत्राणि

सं १९४५

I-6007

F-99

Complet

श्री
१

ॐनमः सरस्वत्यै श्रीदेव्यैनमः ॐनत्वा
विश्वेश्वरं भक्त्याजगदानंदशर्मणा श्री
च्यतेकौलिकश्रीमत्कौलिकार्चनदी
पिका तत्रकुलार्चनेकुलागमादिस
र्वतंत्रेषुकारणादिदानावश्यकत्वम्
यथाम्नायमद्यमांसेविनादेवियदिपू
जांसमाचरेत् जन्मांतरकृतंचापिसु
कृतंतस्यनश्यति कामाख्यतंत्रे शि
लायांसम्भवापेनयथानैवांकुरोद्गमः
द्रव्यद्वैतेविनादेविपूजनंनिष्फलं
मतम् कालीकुलार्णवे श्रीक्रमसं
हितायांच द्रव्यंद्वैतंतथाद्रव्यंकृत्वा
द्वैधनमेवच पंचपात्रपरंनास्तिशा
क्तानांभोगमोक्षयोः समयाचारतंत्रे
चनमद्येनविनामत्स्यानमांसेनविना
प्यलिः कौलतंत्रेच विनाद्वाज्येयवि

नाहंसेनार्चयेत्सरदेवताम् निरामि
षार्चनेदेविवीरोपियस्तुतांव्रजेत् इ
त्यादिवचनाद्ब्राह्मणानामपिद्रव्याद्दे
दानेनावश्यकत्वम् तत्रनिषिद्धमाह
ब्राह्मणपुराणादौ ब्रह्महत्यासुरा
पानेस्तेयंगुर्वंगनागमः महांतिपात
कान्याहुः तथाब्राह्मणवचनात् ब्रा
ह्मणेनचहंतव्यः सुरापेयानचद्वि
जैः इत्यादिनिषिद्धेऽक्तम् यथाचदे
वीपुराणे मद्यपानाद्द्विजातीनांग।
च्छिंनपातकेनहि प्रायश्चित्तंभवेत्स
म्यक्पीत्वातुनरकेव्रजेत् तारास्तया।
।निवेद्य मद्यंपीत्वाब्राह्मणस्त्वब्राह्म।
ण्यादेवहीयते रुद्रयामले वेदव्या
गान्मद्यपानात्कूद्दारानिषेवणात्

श्री
दे
२
2

तद्वणज्ञायतेविश्वंकुलादपिगरीह्नि
नः कालीकुलार्णवे स्वरान्तमलमन्त्रा
णोग्रीषमलमेवच तस्माद्ब्राह्मणरा
जन्मोवैश्यश्चनस्रोपिवेत स्वरादशी
नमात्रेणकुर्यात्स्तर्योवलोकने तस्स
माद्ब्राह्मणमात्रेणशाणायामद्वयेचरेत्
कुब्जिकातंत्रेच हूकामस्पंवमांसच
स्पृहाहेतंवभैरवि त्रिरात्रंचोमवासी
भूत्वापवगवेनसुह्याति श्रीक्रमेपि
नदयाद्ब्राह्मणेमद्यमहादेव्येकदाच
न इमादिवल्लणनाकुलार्चनसेवा
भाव: इतिवाच्यम तत्रब्राह्मणेमद्य
मद्दिश्य स्वरादिदानयानादोयथत्रि
वेयनके तत्रदत्तमिश्रकसाधकत्रा।
ह्मणपरम् तदुक्तं कालीकुलसद्भा

वे अभिषेकंविनाविशेमयपानेयदा
चेरत् समहापातकीचम्पान्नस्पर्शेनं
कदाचन निकृनरवतेत्रे अभिषेकेवि
नाविशेनपिवेनत्स्वरादिकम् नपिवे
न्मात्रकेदत्वेनाभिषेचापिभवदयेत् अ
भिषेके कृतेविप्रस्वरापानेविधीयते
अभिषेककृतोविप्रः स्वरादयायफगेत्रु
गे विजयावानुकल्पचस्वराभावेनि
वेदयेत् श्रुनस्तत्रैव अभिकेविनादे
विमहाविद्यायजेनयः तावत्कालंव
सेद्घोरेयावश्चंद्रदिवाकरौ कुलागमे
अभिषेकेविनाविशेनाधिकारीनवैपे
वस्व कुलार्णवेच अभिषेकेविनावि
प्रोनाधिकारीजपादिषु कुब्जिकातं
त्रे अभिषेकेविनाविप्रश्रयानत्वंचरे

तयः चक्रादितस्य नश्यंति चाशुविद्याय
शोबलं श्वेनैव नरके हानि येनो भ्रमति
निमशः प्रयानत्वे पवनत्वाधिकारत्व
योगिनीनिज्ञाटोन अभिषेकोपिनायस्तु
गुरुस्थयीसमाचरेत गुरुस्थयीशतेनापि
नस्यसिद्धिर्नजायेत कुलार्चनंनतैव अ
भिषेकविहीनस्तु साधकसाध्यकेचवा
नार्चयेत्स्वक्रमध्येच देवताजपनेर्चना
न समवानेत्रे अभिषेकविहीनेश्च अपं
चव्रतयादिभिः पशुभिः समयर्मस्थैर्न
कुर्यात्सानभोजनम् तैः सहैसर्थः कु
लार्चनंनतैव अभिषेकविहीनस्तुपा
स्तोरवनं स्पशायः तेनसहशोचहशावाप
जास्यानिष्फलायते नस्मात्सर्वप्रयत्ने
नतत्संगंपरिवर्जयेत् नयानतैव अ

भिषिकोविहीनोयः स्पृहमंत्रेनचार्पये
त् यत्तुकुलार्णवादिनैवेष शक्तुच्छि
ष्टंपिवेद्दृष्टंचैवीगोच्छिष्टंनचवर्णम् म
नुच्छिष्टंविनादेविदेहसिद्धिर्नजाय।
ते इत्युक्तंकुलार्णवे कुलावल्याम् का
लीकुलसर्वस्वे श्रीक्रमसंहितायाम्
रुद्रयामलेच शक्तुच्छिष्टमविचार्या
पिवेच्छ्रेकेश्वरोयदि योरौरवंनरकंयाति
यावदिन्द्राश्चतुर्दश इयमभिषिक्ता।
किमनभिषिक्ता इतिविचार्यपिवेदि
त्यर्थः चक्रेश्वरेति उपलक्षणम् अ
भिषिक्तोऽनभिषिक्तायानपिवेत् इति
तंत्रज्ञाः अनभिषिक्ताशक्तिः साथ।
कानर्थोच्छिष्टग्रहणेकालीकल्पाल
ताकोरणंप्रतसंव्यापस्तनदेवताग।

श्रीदे
४

यच्चैतत्सर्वकं पुनरभिषेको निर्दिष्टः
समयान्ते च विजयाकल्पे पुनरभिषे
कोऽभ्योक्तम् लब्ध्वा श्रीपादुकां जप्त्वान
स्मात्मानं हि शुद्ध्यते इति नावमाज्ञापु
नर्जप्यमिति यामले । आम्नायच्छिद्रेऽना
दातव्यं परोच्छिद्रं न भवेद्येन परोच्छिद्रे
यदा चक्रे कौलिको भवेद्योच्छिद्रे सिद्धि
हीनो भवेत्स यो योगी भवेद्येन तेन
समयाचारं तन्त्रे महद्भागाश्वं दत्वा दासो
च्छिद्रं गोपयेदाचार्यश्चेत् दद्यात्सन्नारकोऽथ
स्यादन्ये चापि पशुर्भवेत् इति तेन कच्छि
द्रेभ्यो दद्यात् नान्येभ्यः उत्तरातन्त्रे अ
भिषेकविधानेन वर्णी वर्णेन नमस्ब्र।
जेत् देवं ब्रह्मादिपरमं याति तत्रो ब्रह्म
वर्मामत्यात् नाचिर्यं ब्रह्मभेन वेश्यः

शूद्रो वैश्यत्वमाप्नुयात् निकृष्टरत्नेत्र अ
भिषेकेण सर्वेषामुपकारो भवेद्‌ एवम्
अभिषेको कृते विप्रो ब्रह्मत्वं लभते यथा,
एवम् अभिषेके कृते क्षत्रो विप्रत्वमेवमा
गतः वैश्यः क्षत्रियतां याति शूद्रो वैश्य
त्वमाप्नुयात् अभिषेकेन सर्वेषां सवर्णा
वर्णानां ब्रजेत् अभिषेकं विना नैव ब्राह्म
त्रि त्वं याविवेत् तेन ब्राह्मणानां स्वराद्य,
नयानादौ यच्चिषय उक्तं तत्र अनभि
षिक्तसाधकपरं इत्यवगम्यताम् अ
भिषिक्तानां तु आवश्यकत्वमाह का
मात्मनेत्रे शिवउवाच कलौ हि सर्व
शाक्तानां ब्राह्मणानां विशेषतः मंत्र
विना साधनं तु महाहास्याय कल्पते
यथा दीक्षां विना देवि साधनं हास्यमे

श्रीदे
५

वहि नथाप्रजासाधकानांश्रेयस्तवंवि
नासदा शिलाधांससश्चापिवनभवेदकु
रोयथा अनाहूर्षिद्विज्ञैर्नोदेविसंभवेद्य
थानहि ऋतेतेविनायथादेविपथ्यापथ्ये
नजायते नथादेविसाधनेष्ठपंचतत्वंवे
नाप्रिये पंचतत्वैःसाधकेद्रःसाधयेद्धिये
नासनम् मद्येर्मांसैस्तथामत्स्यैर्मुद्रा।
भिर्मैथुनैरपि स्त्रियासार्धंसदासाधुर
चयेज्जगदंबिके अन्यथातुमहानिंदा।
गीयतेत्रिदशैरपि कायेनमनसावा।
चासदानत्यरोभवेत् जम्बुद्वीपेक।
लौदेविब्रह्मलराणस्तुविशेषतः यस्तुने
स्यामस्तुनेस्यामस्तुनेस्यानममाज्ञया स
मकमाम्वन्तवैलाः द्वीराज्यमस्त्रियेह
केः तेनायामर्जिताद्देविहूनेनसर्वेजा

त्रिभिः मधुभिः सर्ववर्णैश्च सज्जिता द्वापरे
युगे सजनीया कलौ देवी केवलेरासवै।
श्चैतैः तैः सर्ववर्णैर्विवर्ज्यः योगिनीतंत्रे
च शूद्रोदद्यात्कृते मद्यत्रेतायांवैश्यएव
च द्वापरे तु क्षत्रियो दद्यात्कलौ विप्रः सदे।
वहि यामले च जीवहीनो यथा देहः स
र्वकर्मसु न क्षमः संविदिना तथा पूजा
ब्राह्मणानां विशेषतः मद्यमांसं विना
विप्रो यदि पूजां समाचरेत् जन्मांतरस
हस्रेषु सुकृतं तस्य नश्यति तथाचार।
तंत्रेपि स्रोत्रामण्यां कुलाचारे ब्राह्मणः।
द्विरह्ना पिबेत् अमत्तकामतः पीत्वा
प्रायश्चित्ती भवेद्द्विजः कुलाचारे कुला।
र्णवकाले अमत्तएवेति कुलार्णवकाला
दत्रएवेति स्वेच्छायायास्मिन्कस्मिन्स।

मयेनिवेद्यपीत्वा प्रायश्चंतीभवेदिमर्थं
यत्तदेवाह उक्तावस्तामउज्ञिकातंते
पूजाकालेविनामद्यनमयापरिकीर्त्ति
तम् अमत्तकामतः पीत्वाप्रायश्चित्तेस
माचरेत अमत्तेति पूजाकालादन्यत्र
मर्थः मत्स्यमांसमद्यादीनांपदार्थानां
विशेषतः पूजाकालेविनामद्यनमा।
यापरिकीर्तितम् इतिसमां(या)चारतंत्रे
आचारसारतंत्रे पूजाकालेविनामद्य
स्वेरापीत्वाद्विजोत्तमः ब्राह्मण्यंही।
यतेसद्यापीत्वातुनरकेव्रजेत् पूजा
कालेविनानार्थ्यद्यःपिवतीरडमेते
सयातिनरकेघोरएकविंशतिभिः
उक्तैः आगमकल्पद्रुमेच ब्राह्मणो
मदिरांदद्यायद्याविधिविधानतः

निषेधविधिमत्यंतच्छयोर्चयेत्सतुपात
की यतैनैवनरकंयातिनैनेवमुक्तिसा
धने तस्मात्मावहितोविप्रः कुलधर्म
समाचरेत् हालाहलेहृतिचैकेहा
लातसार्थयीरुक्षम् यथाविधिविधा
नतं इतियदुक्तंतद्विधिमाह ताग
कतोसब्राह्मणः सोवेदज्ञः सोग्निहो
त्री सोदीक्षितः सतीर्थसेवी तीर्थेषु
सयोग्यः सर्वमंत्रेषुयोवीरोमकारेश्च
यथाविधिविधानतः देवीमन्वायथा
शक्त्याशाक्तोकौलेसमभ्यसेत् तच्छ
ंभोशिवभावेनतच्चजयात्कुंडलीसुख
मंत्रयथाविधिविनानतवनेतिपंचम
लदयः पंचद्रव्याणांपरिशोधनम् अ
ज्ञातावयश्चरेत्कर्मसमहापातकीभवे

श्रीदे
८

त् स्मृकात् पंचदग्भिः पंचतत्वानि सं
शोध्य यथोक्तशापोद्धारादिकं विधाय
देवीमभ्यर्च्य शक्तिसाधकायदत्वा नस्के
षपिवेदिति कालीकुलसर्वस्वेदेवेशनि
वेदितंयद्यत्सत्तुत्सेभवत्यन्नरः दिव्या
देहधरोभूत्वादेव्यापार्श्वचरोभवेत् ते
नार्चनकालेदेव्यै मद्यमांसादिकंयद्य
न्निवेदितं तद्देवशक्तिसाधकेभ्योदत्वा
शेषंभक्षयेत् नचैकः स्वयमेवभक्ष
येत् एकाकीयः पिवेद्द्रव्यंसभवेद्ब्रह्म
राक्षसः तथानचैस्पाकः त्वपिवेन्मद्य
नैकस्मकार्चनंचरेत् विशेषमकत्वात्
कामाख्यतंत्रे पंचतत्वैः कलौदेवि स
जेयद्यः कुलेश्वरीम् तस्यासाध्यंत्रिभु
वनेनकिंचदेपिविद्यते अत्रवक्ष्यमाण

णोनिमंत्रविधोवैशपञ्चकः पंचत
त्वैर्यजेद्देवीनकुर्यात्संशयोक्वचित्
तथादेवीयामलेपिश्रीदेवीसर्वेषा
मधिकारोत्रनैवकार्याविचारणा स
मेसत्मपुनःसमेसमेसमेनसंशयः
इत्यादिवचनाद्ब्राह्मणानामपिशूद्रादा
नेप्यधिकारोत्रनसंशयः आगमकल्प
द्रुमेच यथास्मृत्युक्तविधानेनसं
जाकार्यायुगत्रये आगमोक्तविधाने
नकलौदेवान्यजेत्सुधीः इतितन्त्राद्दे
र्तर्हि आगमोक्तविधानेनपंचद्रव्येण
कलौदेवाखिलदेवतायजनीया इ
मेवमायाति यतेनसर्वेकर्मारंभेगण
पत्यादिपंचदेवतायजेत सर्वार्चने
सान्निध्यामल्लिंगार्चनादावपि गंगा

यर्चनेसर्वत्रपंचतत्त्वस्यावश्यकेत्वमः
स्ति अतस्तत्रैवाह देवीपुराणे दीनते
चे कुलाचलामपि महाभैरव कालो
यंशिवस्यवासनायकः अयंतवामभा
गेनसम्मोहन्म्यादिभिःसदा चंडेश्वरः
शूलपाणिःकथितोवामनायको भै
रवश्चतथावासस्तयाप्येवबटुकादया
विप्रोस्तुवालिकामूर्तिनरसिंहाभै
कोभवत् रामःकृष्णश्चगोपालःक।
थितावासनायका विघ्नकेशोदंड
पाणिःकथितोवामसंज्ञितो मार्तं।
डभैरवोनामसम्मूर्तिःसूर्यस्यकीर्ति
तः गणेशस्यतथैवनालतन्त्रिकोवाम
सेवितः इन्द्रादयोदिगीशाश्चनेसर्वे।
वामसंज्ञितः भौमशुक्रविडसौरिरेते

वामस्तथाबुधः असितांगादयोचाष्टौ
तथाब्राह्म्यादिमातरः श्मशानभैरवी
कालीऽग्रतयिपंचमी त्रिपुराभैरवी।
चैवनाम्नात्रिपुरसुंदरीम् उन्मंवीचे
वडुंगीचमर्दिनीस्वमेवाधिनी पत्ना।
स्ववामभागेनसृज्यादक्षिणतोविना
काल्याश्चवेज्जिकादेव्यावभलिकाम्त
मेयः स्मृताः लक्ष्म्याद्यावालिसिका
उक्तमस्तेयोवगलातथा महालक्ष्मी
सृजनीयावामभावेनसर्वदा वाग्भ।
वेचसरस्वत्यावासिकास्तितिरीरिता
तारिणीदक्षिणाकालीसुंदरीभैर।
वीतथा सदावामक्रमाचारैःसिद्ध
तिनात्रसंशयः विनावासेनसिद्धि।
स्याम्नांतगोछिन्नमस्तकाः वासप्र

श्रीदे
९

9

याम्नायेमंत्राःतेवैचंद्राश्रितास्मृताः आ
गमोक्तविधानेनसिद्धिश्चंद्राश्रिता।
स्तैवै दक्षभावश्यानाम्नसदासूर्या
श्रितास्तेन श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तवि
धानेनैवसिद्धिदः सूर्याश्रिताभोगदा
सचांद्राश्रितास्तुमोक्षदः तेनचांद्रा
श्रितामंत्रासाधकानांवामश्चयामादि
वाराश्चोपंचतत्वाधिकारः सूर्याश्रि
तासाधकानांदिवाराश्चोचनाधिकार
तेनउभयोरेतत्प्रकारांतरेनैस्सूर्याश्रि
ताभोगदएव चांद्राश्रितामोक्षदाए
व तत्रचेत्सूर्याश्रितावायनेरात्रौचं
द्राश्रितामार्गमध्ये तथाचंद्राश्रिता
वायनेदिवासूर्याश्रितमार्गमाश्रये
त तदुभयस्यभोगमोक्षोनलभते त

तत्रत्तः भावहृज्ञमणो यदम्नायेचय
न्त्रोक्तं सम्यग्भावनिरूपणम् सतन्त्रा
वमाश्रयेतसाधयेदिष्टमातरम् स
मयाचारतन्त्रेच योभावोयस्यवैप्रोक्तं
तैर्भावैर्विधिनार्चयेत् अविरुद्धभाव
माश्रित्य भ्रष्टोभवतिसाधकः तेनैतत्रा
म्नायोक्तदेवतासंज्ञाणं वामभावत्रा
यामात् ब्राह्मणानामपिस्वरादिदान
स्यावश्यकत्वमेवायातम् ग्रंथविस्ता
रभयादत्रनलिखितम् देवतासंज्ञाणं
तन्निर्णयादिकंचनोक्तम् तडभया
विवरणंसन्क्रुनार्णक्राम्नायतत्वप्र
काशतरंगेतथाभावनिर्णयतरंगेच।
विशेषतःक्तम् तत्रैवावगन्तव्यमकौल
तंत्रेच यादम्नायेचयदुक्तंतत्कर्तव्यं

श्रीदे
१०
10

यथोक्तवत् अन्यथा नैव सिद्धिः स्यादभि
चाराय कल्पते यस्मिन्भावे यदाचारस्त
न्तद्धर्मोपि तादृशः कृतार्थास्तेन जाय
ते स्वर्गो वा मोक्षमेव वा एवं हि सर्वतन्त्रे
ष्वाम्नाये विशेषतः पंचमन्त्राधि
कारस्य श्रवणात्संशयो गतः अथोक्ष
नेऽशये सम्प्रवृत्तां तन्त्रावेनक्रमम् त
तयथोक्तं वक्तव्यं क्रमेण तन उच्यते
प्रथमं कुलधर्मस्य प्रशंसा सानन्दनं नर
कौलस्नानप्रशंसा च कुलीनानां प्र
शासनम् लक्षणं च कुलीनस्य कुल
मालादिकं तथा एवं कृतं कुलीनानां
सर्वतन्त्रोदितं च यत् कुलीनानां त्रयी
विद्यानन्दादिविभेदतः नान्यथा
हि कुलीनानां कार्याकार्यं तथैव च

सम्यकौलो त्याज्यकौलास्तु शाक्तिकुमा
रिकाः तथा च कुलद्रव्याणि तेषां प्रति
निधिस्ततः लक्षणैकलशस्थापनं तत
मात्रनिरूपणं तदाधारं च संशोधनवि
धानं सकलस्य च ततो चेतनमुल्लासनिसा
मान्यार्घ्यादिकं ततः कुलीनानां द्वार
पालाः ततः स्वदर्शनादिकम् यथा।
कोमासनादौ निशाक्रमस्तापसाराणां
विजयाग्रहणस्यात्र चावश्यं कथितं
च यत् तत्स्वीकारे विधानं यन्त्रदर्शनं च
ततः पूर्वं ततः पूजाप्रयोगादौ यत्कार्यं
कथितं च तत् ततः कुंभस्थापनं च क
रासंस्कारकं ततः शुद्ध्यादिशोधनं च वी
राः श्रीपात्रस्थापनं ततः कुलद्वयं वि
भेदेन चिवस्थासमुद्दीपितः ततस्त

श्रीदे
११

स्थापनविधौ षडङ्गकं तत्समीरितम् ततो गु
र्वादिपाद्यार्पणस्थापनं च यथोदितम् त
थैव देशभेदे च विशेषकथनं ततः तर्पण
स्यापि विधिश्चोक्तः तत्र शुद्धिः ततः परं बिंदु
स्वीकारणं चोक्तं कथितं द्रव्यशोधनम्
ततो यथोक्तसृजायोग्यस्यादानविधिं ततः
कथितं मर्चनाशेषविधानं तर्पणस्य च श
क्तीनां चैव सर्वासां ततः शिवनिरूपणम्
ततः पानविधानं च ततश्च पात्रवंदनम्
ततस्तु पंचमे पात्रे विधानं पंचमस्य च
एकादशोदितं चापि शांतिस्तोत्रं ततः प
रम ज्ञानंदसंग्रहस्तोत्रमानंदकवचं तत :
उक्तस्तोत्रस्य चावश्यं ततश्चात्मसमर्पणं
षडङ्गकं तत्तदंते च ततो देवीविसर्जनम्
ततः श्रीपात्रकस्यापि विसर्जनविधानकं

ततश्चचषकस्यापिशीतलीकरणादि।
कंनिर्माल्यंचतैलपादिधारणंतदनंतरं
ततश्चक्रदक्षिणफलंफलचक्रोदकस्यच
ततःप्रसादस्वीकारःतोषणंशक्तिकौल
योःततोविसर्जनेपात्रेयवस्यादिमवी
रयोःततश्चशक्तिकौलानांयद्गृह्यमे।
दश्चतन्मम उल्लासभेदसंज्ञाचसंज्ञा
समस्तुह्मवे तेषांतासांचवेशाचफलवा
पिततःपरं ततश्चकाम्यचक्राणिवक्ष्य।
माणिक्रमेणच तेषांफलंविधानंचस
म्यगुक्तंततःपरं अभिषेकंरहस्याना
मङ्कंसर्वतंत्रके पवस्तुक्रमेणवक
ष्यतेचनदीपिक ॐश्रयकुलधर्मश।
शंसाकालीकुलार्णवे कौलतंत्रेच ।
सर्वेभ्यश्चोत्तमावेदमादि कौलासवन

श्रीदे
१२
12

रेतद्धीमंतम कौलात्त कुलधर्मात ज्ञा
नेनभवेद्योधर्मः सएवकौलधर्मः श्री
देवी श्रणुष्वपरंज्ञानंसर्वज्ञानांतरक्षि
तम वैसवेगाणपत्यवाशैववाशाक्ति
केनतः योगिसन्यासधर्मवाकौलधर्मः
प्रशस्यते इमंतरोद्दीशेनिगमे तथाकु
लागमेच श्रीशिवउवाच कुलधर्मा
त्परोधर्मोनास्तिज्ञानेतुमामके नकौ
लेनसमोधर्मःसत्यमेवनसंशयः स्व
स्तिचेन्मत्समःकश्चिज्ज्ञानवान्सुविमा
नवः नदाहि कुलधर्मस्यसमोस्तिभुव
नत्रये नकौलेनसमोधर्मःसत्यमेत
न्वदामिते कुलाचलेचयोगीचनचभो
गीस्याद्योगीचनचयोगवान् भोगयो
गात्मकः कौलःकौलधर्मापरोनहि

तथा कौलो मार्गः परमगहनो इत्या।
दिनावक्तलाऽक्रमम् अथ कौलज्ञान।
प्रशंसा यथा कुलेभवं कौलं कौलेव
तज्ज्ञाने चेति कौलधर्मः कौलज्ञानस्य
प्रशंसा कृतावत्याम् ज्ञानसारेव अ
नेकजन्मनामंते कौलज्ञानं प्रपद्यते
व्रतक्रतुतपस्तीर्थदानमेवार्चनादिषु
तत्फलं कोटिगुणितं कौलज्ञानेन चा
प्यथा कौलज्ञानेन तत्त्वज्ञानं ब्रह्मज्ञानं
तदुच्यते कौलज्ञानं परं ज्ञानं यस्य चि
त्ते विराजते न तस्य पापपुण्यानि जी
वन्मुक्तः स उच्यते अश्वमेधशतेना।
पि ब्रह्महत्याशतेन वा अग्न्यापैर्न।
लिप्यते येषां बाल्यादिस्थिते कौलं
ज्ञानात्परं ज्ञानं नास्ति नास्ति जगत्त्रये

अथकुलीनप्रशंसा कुलीनाकुलाकुलत
त्वज्ञानपाठकशास्त्रतत्वज्ञा नडंकौले
र्णवादौयथा कुलस्वरूपलक्षणंकिंस्यात्कु
लेप्रलउच्यते कुलाकुलस्यतत्वतःकुली
नःसचकथ्यते नसप्रशंसायथानीतंत्रे
बहुभिर्जन्मभिर्नानातपोभिर्मुनिसत्तम
मोक्षोभवतिमरणांजीवन्मुक्तस्तुकौलि
कः तथाकुलावल्याम् कौलिकोहिगु
रुःसाक्षात्कौलिकःशिवएवच कौलि
कस्तुपितासाक्षात्कौलिकोविष्णुरेवच
एकश्चेत्कुलशास्त्रज्ञोभक्त्यायेनसमा
र्चितः आब्रह्मांणपर्यंतंत्रैलोक्यंतेनपू
जितः कुलीनःसर्वविद्यानामधिकारी
निगद्यते इत्यादिनाविस्तारोरुद्रयाम
लेबोद्धव्यः अथकुलीनलक्षणम् ....

नवरुज्यसाज्ज्यंकुलीनन्नूपंज्ञानत्रम्
ग्रथकुलवृन्दादयः यथाकुलार्णवे
स्मिंलोकेरज्याद्येनिबास्सत्यहृदीनको
भिह्वववृद्धभैरोचवि ` ` ` दर्शनस्र
नाः कौलिकाशानभ्रयकुलवृन्दान्नेम
त्सदा तेषांहिंसानकर्तव्यानचोपद्रव
मावरेत् स्फनोवदशाकुलवृन्दाणा।
मत्रपहूव मिति कुलवारादयोयथा
यामलेतंत्रे रविश्चंद्रोगुरुः सौरिस्त
त्वारस्थाकुलामताः भौमश्चकौकुला।
ऐमिनस्तुधवारः कुलाकुलः द्वितीया
दशमीषष्ठीकुलाकुलमुदाहृतम्
विषमास्थाकुलासर्वासमास्त्वतिथ्यः।
योकुलाः वारुण्याद्राभिजिन्मूलकु।
लाकुलमुदाहृतम कुलानिसमया

श्रीदे
१४
14

माणि नक्षत्राणि उक्तानि चैत्र अथा
उक्तानां पर्वकृत्यानि तत्रादौ द्वाद
शमासीयपर्वकृत्यानि यथासमया
चारं तत्रादौ षष्ठी भाद्रपदमासि कृष्ण
सात्तपंचमी कार्तिके नवमी शुक्ला मा
र्गशीर्षे च पूर्णिमा पौषे चतुर्दशी कृष्ण
माघे वा चतुर्थिका फाल्गुणीयमी
कृष्णा चैत्रे कामचतुर्दशी राधे वा तृ
तीया च ज्येष्ठे कृष्णचतुर्दशी आषा
ढे नवमी शुक्ला श्रावणे कृष्णपंचमी
एतानि देवपर्वाणि कर्तव्यानि तत्र य
त्नतः स्वर्चितव्या महेशानि मत्स्यमां
सादिभिर्भृशं नार्चयेद्यदि मोहेन तदा
कोलः पतिष्यति उक्तावल्मांतशुक्ल
कृष्णनवम्यां च तथाष्टम्यां विशेषतः

एकादश्यां चतुर्दश्यां पौर्णमास्यां कृष्ण
दिने व्यतीपाते च सङ्क्रान्ते तथा ग्रहे ।
के वासरे श्रवणे पूजयेद्देवीं पंचतत्वैः
प्रयत्नतः अन्यथा कुप्यते देवी ब्रह्महत्या
पदे पदे समयाचारे एकादश्यां भौम ।
वारे तथा पर्वसु विना हव्यैः वि
नाह्वानैः नार्चयेत्परदेवताम् निशामि ।
षार्धे नैव देव्या वीरोपि प्रसुप्तो व्रजेत् म
द्यमांसैर्विना देव्याय दिश्लो समाचरेत्
जन्मान्तर कृतं चापि सुकृतं तस्य नश्य ।
ति कौलं नैव च कुलवारे कुलतिथ्या ।
संक्रान्तौ हरिवासरे श्रवणे पूजयेद्दे
वीं मत्स्यमांसासवैर्निशि नार्चयेद्य ।
दि मोहेन भ्रष्टो भवति साधकः अपि च
नैव च कुलवारे कुलतिथ्यां नार्चयेद्य

श्रीदे
१५
15

क्लिसाधकान् सर्वाधिष्ठानलंशेनकौल
देव्याः प्रसृजेन साममध्येपियः कौलो।
नार्चयेच्च क्लिसाधकान् दैवानन्मुख।
मालोकयत्तर्थदर्शनमाचरेत् कलसलना
यांच नपर्वस्वयजेद्देवीशक्तिकौलवा।
नार्चयेत् नतीर्थेनर्थयेमित्थमित्वके
नार्पयेत्वनम् इदेवनारकोसम्पादेने
तस्यचकाकथा इतिविधिनिषेधयश्च
एतादशाक्काभक्तानांकागमितिरित्रिचेत्
तत्राह निरुत्तरतंत्रे उन्मानिमसृजा।
स्यान्मध्यमेपर्वसृजनं स्रासमृजायमा
ज्ञेयाश्चतर्ध्वमेवेतमस्तुः इतिनिरूपेतेन
प्रमदं पचतेत्वेयोसृजासोतमासृजासं
त सायेनक्रियतेसउनमाः कौलः पर्व
यंचस्वयंचतेतेर्यत्सृजनंतन्मध्यमम

नयेनक्रियतेसोमध्यमः कौलः अथसा
मासमध्येचेत् यतडमंतेत्रांतरे अथसाध
मउक्तः कालीकलतनायांश्रीक्रमेव
श्रहमंगांसगलेरात्रोपदंनिचापियोर्वे
येत् वर्षेसमाप्यदेवेशिनस्यापीनाह्
सिर्द्धयः नार्वयेयपिसोह्नऊतस्तस्य
ह्रिसिद्धय इह्वसदरिद्रः स्पांदेनचापि
पस्तुर्भवेत् तत्रप्रहृतेनोतसितागृह्या।
निहृतेनान्तनथैनरः तेनपतयोर्मंगलप
कग्राह्यः तथाभिषेकःपुनःकार्यः प
कस्मतिथिलंगने तथाह्र सासमध्येचे
न्मासप्रजाचापसायमा तेनपर्वोर्वतस।
मर्थश्चेत् मदाप्रभृतेोस्तुकृत्वा हमोवाका
मंगेसेभयपदेवाग्राह्यः निहमो।
हस्पाहमोऊहमंगलदिनेः भिषेक।

श्रीदे
१९

सेव इमेमन्दिनवत्तृये निर्माल्यनानंतरं
गंडोयथाशक्त्यापयनवैदेवीमर्चयित्वा
शक्तिसायकांस्तोषयेत् अयंतांशक्तय
वींस्तायमायममक्तपरंतविरसारेतते
यथाविसतिथ्योविसु: सृजितस्तफल
प्रडः तथाकुलतिथ्योडर्गासृजितांभोग
मोक्षदा तसृजयंतिचेमोह्रान्तकृता।
भवतिचण्डिका तदास्तुयोगिनीहृदेकु
लतस्यविनश्यति कुलतिथ्यावहस्ता
नडकसमयाचारनते असामर्थ्येति
दीनापिकुलाहमीनलंघयेत् कुला
हमीलंघनात्तुकौलिकः पतितोभवे
त् सभवकर्मवेञाल: सर्वधर्मवहि
ष्कृतः कालीकल्पलतायांच कंठे।
प्राणगतेनापिकुलाहमीनलंघये।

त् कुलाष्टमीं तु यस्मात्तु नास्ति कौल
स्यानिष्कृतिः कौलकस्य गृहं गत्वा।
भिक्षामपि समाचरेत् तत्रालाभे त
थैवाह अलाभे वाऽनुकल्पेन तर्पयेत्
कुलदेवताम् अनुकल्पविधानं तु अ
यानकल्पावसाने अग्रे वक्ष्यति अ
समर्थो गवां दीरं तामे वा विसृजे।
त्मसु इति अनुकल्पविधानमग्रे व।
क्ष्यामः एतदपि किंचित्कपर्दक।
साध्यत्वात् निष्करीभक्षमर्के प्रमाद
ताराभक्तनरं गिमासाम् कुलाचार्यगृ
हं गत्वा भक्त्या पापविशुद्धये याचये
दसृं तेन चान्नं तदभावे जलं पिबेत् ते
नासृं तेन जलमेव बुद्ध्या संस्कृत्य कु
लदेवीमभ्यर्च्य पिबेदिति कुलार्णे।

श्रीदे वेत् तदभावेऽनलेऽपि वेदिति उक्तं तद
१२ ग्रेऽसाधनमनिधानस्यभक्तपरम्‌ सत्त्वे
वोसाय तत्रैव सेल्हम्यापिवेदिमर्थः
संभावेत भक्तिमपिक्रमाह योगि।
नीतन्त्रे ऊज्झिकातन्त्रेच साधोप्रथमा
कल्पस्याधानुकल्पेनवर्तते सदुर्गति
संवामोतियोगिनीशापयेद्ध्रुवम्‌ ने
नंसंभाविनस्यानुकल्पेनाधिकारः
किंतुतस्यापिप्रशाक्तिविषयेऽनुक
ल्पविधानमाह तत्रैव सर्वद्रव्याद्यभा
वेपिसर्वकर्मणलोपयेत् अनुकल्प
नापिकार्यंकर्मलोपनकारयेत् प्र
मादादपिकौलानांकर्मलोपभवेद्य
दि श्रीचक्रक्रमसम्पर्च्यनोवधयेच्छक्ति
साधकान् तदापापविमुक्तःस्यात्ता

नथासिद्धिभाजनम् यस्तुनिर्माचेक
उत्तमलिखितः पर्वोचकोमध्यमः य
स्तुमासमध्येदिनचतुष्टयार्चकः सो
यमः तत्रासमर्थोयोदिनैकार्चकः
सोधसाधमः तत्राप्यशक्तो ग्रंथताप्
मायमः तत्राप्यशक्तः कश्चिच्चेत्सोप
नयमाधमः यदेतत् षड्विधमुक्तानो
षड्विधार्चनमुक्तम् तत्तत्कर्मलोपेप
तत्प्रायश्चित्तंबोद्धव्यं इतितेचत्ताः ग्र
ध्यात्रकृतीनेघ्यविध्यंवक्तव्यं ततस
त्कृतकृतीनानपितद्रूपान्स्वकरणे स्था
तव्यान् इति ग्रथकोशानांमन्यग्रा
ह्यनिरूपणम् तत्रपाशाष्टकेमाज्यं
ग्राह्यंशमाष्टकादिके पाशाष्टकेसमा
ह्वियशमाष्टकेसमाप्नयेत तत्रैवंमा

त्रैकीलः स्तोत्रमथान्तकदाचन पाशा
स्त्रके ह्यगणशंकाभयेल ज्ञान्तु गुप्ता ऊ
ले शीलं ज्ञाति इस्मैश्रापाशाः तेजोनरे।
त निद्रालसंप्रभयं क्रोधं सर्वथा परिव
र्जयेत पतश्चतहृदयं मागोहस्तश्चापि श्र।
मोचयेत तडं कंऊं त्रिकातंत्रेनयानि
वीणंतत्रके श्रबराजे बतीमानो सुकृ
तहृदयमेवयत सामद्गुरात्रिरुदिहा।
जपार्चनफलप्रदा साधकेनिवृतेनत।
त्रकं उली नीत्रिनायने मूलकंदेनऊं
डलीयावन्निद्रायतेप्रभुः तावन्नसि।
ध्यते किंविजपयज्ञार्चनादिकम जा
गर्तियदिसादेवीबहुभिः पुण्यसंच।
येः तदामन्त्रश्चविद्याचयथोक्तफल
दायकः ततावक्रमयेद्धात्रिनिद्राक्तो

डादिभिः स्त्रथीः गामयेजपयज्ञैस्वस्तो ५६
ज्ञागमविलोकनैः स्यालस्पदेवलोका
नोऽकूलधर्मविलप्यते स्यालस्य सर्वपापा
नामाकरत्नपारमजेत पर्वतेप्रांतरे
एयश्मशानेवचतुष्पथे पकाकोनिर्भ
योवीरोनिशायांविहरेन्मुदा मार्दको
डेयथावालास्सदाक्रीडंतिनिर्भया नर्थ
क्रीडंतिकोलोपिश्मशानेप्रांतरेवने
नदातुलभतेज्ञानंविस्वासेगुरुदेवने
समाधिर्वचनेर्विनेनदास्थास्यातिनि
स्वलम् नदेवज्ञायतेज्ञानंकौलज्ञानं
नचाप्यश्या विनासर्वश्मशानेवनमनो
निश्चलायते नमनोनिश्चलंयस्यतस्य
ज्ञानेकुतोभवेत नीलज्ञानंविनाको
लेवीनज्ञानंनजायते चीनज्ञानाकुल

श्रीदे
१९
19

ज्ञानीब्रह्मज्ञानंलभेत्सुधीः अथभयेप
रित्यज्यनीलसाधनमाचरेत् नीलकर्मे
तयोरयः चेश्रीनकर्मंचमाचरेत् को
पेनोसर्वनाशायज्ञाननाशायज्ञानिनो
धनिनोधननाशायधर्मनाशायधर्मि
णाम् नसमाचरेत्कदाचित्सहृतीसत्
धर्मविन् जितेनेनजितेनेनजितेनेनज
गत्त्रयम् नमः शत्रुः जितोयेनतेनज्ञान
केहृतम् नमसाक्षादितेज्ञानेदुर्ल
भेपापचेतसां श्रुतिः स्मृतिः पुराणे
तेवेदमार्गनिषेवणात् धर्ममाश्रि
यत्नेनतेनहृमात्रंतारिष्ठः धर्मोऽन्य
थेतेज्ञानंपापाडम्बयनेनमः नमसेल
भेतेज्ञानंमेघेनैवयथाशशी नतेनोलः
भेदहंकारमहंकारात्प्रतिष्ठति नंद

मत्यज्यतां चाह योगिनीतंत्रादौ सर्वदा
पशुसंसर्गं समाज्यः कौलिकोत्तमैः न
कार्यः पशुसंसर्गो नानार्यं च समाचरेत्
कुब्जिकातंत्रादौ च पशुनातु सह्लाला
पो न च कार्यः कुलीनकैः पशुना सह
संसर्गो मस्तुरेव नं सभायः पकदाचेत्र
शारीरं भुंजाते चेन्नराधमः मन्वंतरस
हस्रेषु निष्कृतिर्नैव विद्यते लोका
न्मोहाद्भयाद्वापि कदाचिद्भुंजते यदि
तदा श्रीपादुकामंत्रलक्षं जपत्तु तस्य
ष्कृति कुलीनस्तु समासाद्य पुनः सं
कं समाचरेत् श्रीचक्रे च समभ्यर्चना
न्यथा निष्कृतिर्भवेत् तथानामिषकु
स्यापि पशुना सह संभोगत्वात् तदन्न
भक्षणेऽपि न तद्दैवज्ञाय चित्तिर्महनी

श्रीदे २१ यं यस्तत्त्वं च सद्देशानि सर्वेषां परिवर्ज-
येत् गुरोवत्तं महादेवि भोक्तव्यं सर्वसि-
द्धये इति तन्त्रे वोक्तं तद्वद्भिक्षिकाज्ञाने
बोद्धव्यं भिक्षिककौलानां च भोजने।
विशेषोक्तत्वात् तथा समयाचारतन्त्रा-
दौ कुलीनां तद्वंशजो यात्कुलीनेन स
हस्वपन् कुलीनेनाभिमध्ये न कुलज्ञे।
परिसर्जयेत् इति तथा कालिकाकुल
सर्वस्वे तत्त्वमवश्यं च कुलज्ञं साधके
तथा इष्टाङ्गणामकुर्वीत नैव पापम-
वाप्नुयात् तथा तन्त्रे वाहस्तुनः स्नानहं।
हन्ते पाङ्क्षेषु तथा गुरुकुलोद्भवम् अ-
भ्युत्थानेन नमस्कारेण कुर्याच्चेत्पात-
की तथा कौलिकार्चनफलम् आह।
कुलार्णवादौ मेदिनीयस्य संस्पर्शः।

20

ब्राह्मणे वेदपारगे दत्वा यत्फलमाप्नो।
ति तत्फलं कौलिकार्चने वापीकूपतडा
गादि दत्वा यत्फलमाप्नुयात् तत्फलं।
कोटिगुणितं कौलिकानां प्रपूजनात्
पृथिव्यां हेमपूर्णायां कन्याकोटिप्रदा
नतः तत्वत्नोपासनज्ञानां कौलिके नि
जमंदिरे एकस्मिन् कुलशास्त्रज्ञे भक्त्या
येन प्रतर्पितः आब्रह्मस्तंभपर्यंतं त्रैलो
क्यं तेन तर्पितम् कौलिकं निंदयेद्यस्तु
कुलशास्त्रपरायणाम् सयाति नरके।
घोरं सत्यमेव न संशयः तथान्यदपि मा
ज्यमाह यथा कालीकुलसर्वस्वे पंच
बलिदयः पंचद्रव्याणां परिशोधनम्
प्रशस्ताय यस्यैतत्कर्मसमर्हायतानकोभ
वेत् समयाते न चोदो इत्यंहां संतथाह

श्रीदे
२१

स्यं ऊत्वा हेत्थं नमेव च । संशोधनं विना
दत्त्वा भुक्त्वा यो नरकं व्रजेत् इति न शोध
नं विना देव्यै दत्त्वा भक्षणे नो दद्यः अस्य
नु निराश्ना तु यत्वाशी श्मना कुलार्णवे समा
चरेत् इति कुब्जिकातन्त्रादौ प्रायश्चित्त
मुक्तं अशोधितानि निवेदनभक्षणे प्रा
यश्चित्ताद्यादावात् पतितपदेवति संशो
धनं विना दत्त्वा प्रायश्चित्तं न विद्यते इ
त्याशोधिताननिवेदनभक्षणे शोधिता
निवेदनभक्षणे तु समयाचारतन्त्रादौ
अनिवेदनं तु जीयान्मद्यमांसादिकं
च यत् अनिवेदितं यो भुंक्ते स महापा
तकी भवेत् तथा कुब्जिकायाम् मद्य
मांसं च मत्स्यं च तथा मुद्रादिकानि च
भुक्त्वा निवेदितं देव्यै प्रायश्चित्तं समाच

रेत अन्नतोयादिकं यद्य नक्षेवनरा।
यमः मलमूत्रसंमनस्य भोजननात्रंसा।
धायः फलमूलादिकं यद्यत्ताम्बूलमौष
धादिकम् अनिवेद्यनभुंजीयाययथाहा
रादिकाल्पितम् सामार्चनन्तेत्रचयन्त्रावि
ष्णापयोमन्त्रेयहिस्मोरनिवेदितम् वि
ष्णुरिमुपलत्नागाम सर्वदेवनायानि
वेदितयंरवोद्भवम् तथाभगवद्गीता
यांच भुंजतेनवंघपापायेपश्यत्पामका
रणात् तेर्दत्तानप्रदायभ्योयोदंतेतेन
पवसः तेनसपषतदन्स्याद्रुम्माज्य।
चाहृशक्तियामेल किंठीष्टष्णापी।
तेनतानरेणाच मत्कोटेणचवृष्णाणकै
लिकोनार्चेयधिष्ठिवाम् तुलसीमिल
पत्राणियाज्ञीपत्राणिपार्वति अर्चने।

श्रीदे नैयंत्रराजसस्सर्वध्यानहिनैश्रिये तथा
२२ ऊत्लावल्याम् नदद्याम्मालतीपुष्पेना
22 रीकातीपुस्तजकः तथामालतीचरुकं
हृदागौमंथसंस्पृशेनच तुलसीगोमंथ
स्पृष्टाकौलः स्नानेसमाचरेत् अथशामा
हृकेयथा श्रीशिवउवाच शमाहृके।
प्रवक्ष्यामिशृणुदेवेकाग्रमनसे येनैव
ज्ञानमात्रेणसिद्धोभवतिसाधकः ध्यान
येक्षोपयेद्देविननिंद्येनैनिरोद्धयेत् स
जयेझावयेश्चववर्जयेनजुगुप्सयेत्
कामंक्रोधंचमात्सर्यंविकारंसिद्धयोद्भ
वम् निद्रालज्जाघृणाकालस्याघातयेदष्ट
केश्रिये मंत्रमुद्रावमन्त्रेचयोगिनीवी।
रंसंगिनम् भैरवागमचारमेनन्संवेत्।
गोपयेत् देवउहस्त्रांविद्याजेपेहृवीरं

चयोषितं शुभाशुभानि कर्माणि स्त्रीनि
न्द्येयं न कदाचन कन्यायोनिं पशुः क्री
डंन नग्नस्त्रीं प्रकटस्तनीं उद्वेगगृहस्त्रकौ
वेवपायिनं न विलोकयेत् वानप्रस्थंस्त
थासांस्कुलिं चालनमेवच भक्तितः सा
धकास्सर्वान्वर्जयेच्च प्रयत्नतः गुरुवा
क्योपदेशंच साधुसंतोर्थदेवनान स्व
धर्मंचकुलाचारं सर्वदाभावयेत्प्रिये ना
गस्त्रागमतेचैवभक्तमुन्मत्तवंचकम् स्व
च्छंदापापसगोष्ठींच वर्जयेत्साधकोत्तम
विटमत्तं प्रयोगिणं तस्कं दस्योनां गद्विषि।
नेशृहे कमालाह्वरांणचैवश्मशानेवव।
न्नश्रुपमयेत् स्पेतन्समयाचारयोपाल
यंतिसाधकाः सप्रमोदे विमज्ञावेजो
वन्मुक्तिंचविंदति श्रीपचाहकौल।

श्रीदे
२२

लनेत्रे श्रीदेव्युवाच रात्रौ पर्यटनं चैव वा
रात्रौ च शक्तिपूजनम् न करोति कथं देव
साधकः कौलिको यदि यथा कालो
नेत्रे च अहम्याचचक्षुदेश्ययाश्मशानग
मनेनचरेत नगनेनार्चितस्थानेयतुरेवन
संशयः अपि च कालोकुलसर्वस्व शि
वाबलिप्रदातव्यसर्वदा साधकोत्तमैः
सर्वदेवान्नदानेन नियतं तोषयेच्छि
वाम् नदद्यान्तु बलिं यस्तु शिवाया
शिवनर्पितेन शिवाराधनात्सर्व
वेनश्यति क्रवम् मांसप्रधानने वेद्य
संध्याकाले निवेदयेत् शृणुदेवि म
हाभागे शिवकालाग्रस्रापिणि सु
भाष्कभफलसक्षेहि श्रीचक्रवलित
व मेत्रेणाननसंस्थाप्यबलिं दद्याच्छ

त्वष्टे अपिचतन्त्रैव रंभापुष्पबीज।
पुष्पस्वर्गधिपरिमिश्रितम् निशायां च
बलिं दद्याद्धर्मार्थोचविशेषतः ऊर्ध्विका
नैत्रैव प्रसन्नस्तु बलिं दद्यादेवताभाव
सिद्धये नारारहस्यसूत्रमाज्ञादिबलिस्तु।
के तत्रायथाविधानतैवे बलिस्रजोपहारः
स्मानमयावोवलयोमताः आदिवलिति
हृतोयवश्वहृतोपयायोमताः नेत्नाभयप
देतितिउभयपदोभयवातिं नथाकाली
कल्लतमायां स्रजोनेस्रजनादेवश्रव।
यं बलिमाचरेत् कालीकुलमवेस्व
महानिषिद्धवेदेशे बलिं मंत्रेणदा।
पयेत् नारारहस्यहृतोवस्वस्वकल्पा।
त्यविधिनानिशा ...... बलिंदद्या
त् अन्नापिंडं समादाय पंचतत्त्वेन संयु

श्रीदे
२५

24

तम् श्मशाने शून्ये वापि बिल्वमूले चतु
ष्पथे तत्तत्कालोक्तमंत्रेण बलिं दद्याद्य
थाविधि जपास्तवानमस्कारान्सर्वसि
द्धिं च विंदते नाचरेच्चेत्स तत्स्थात्मा सका।
म्यो सिद्धिभाग्भवेत् अथ प्रयत्नतो मंत्री
रात्रौ साधनमाचरेत् अथ कौलानां।
कार्याकार्यनिरूपणं यथा कार्यम् य
थाकार्यो किं समयाचारपालनम् य
मलक्षणम् अकार्यस्तीर्थयात्रादिः
मनुष्यसेवनादिके कुलागमे कौलतं
त्रे कुलावल्याम् कुलार्णवे
याचारं न देव कथ्यते भ्रुवा श्रीशिव
उवाच अथातः संप्रवक्ष्यामि समया
चारमुत्तमम् येनहीना न सिद्ध्यंतिक।
चर्यास्तु संगिणः उदारचिंता सर्वत्रैव

सर्वाचाररतत्परः परनिंदासहिष्णुः सा
धुपकाररतः सदा पर्वतेविपिनेचैव।
निर्जनेसुसमेऽपि चतुष्पथेलनामेथ
यदिदेवोगतिर्भवेत् त्वाणध्यात्वामनु
जप्त्वानत्वागच्छेद्यथासुखम् इदंदेवी
द्व्यमहाकालीजंबुकीयमहंतिकाम्
प्रणमेद्दंडवद्भूमौ मंत्रोमेनसमाचरन्
वेस्यकष्टमेकाशेत्रिपुरेभयनाशि
नि भाग्योदयसंस्तुमंत्रेनमस्तेवरदा
यिनि कुलवर्णेनथापुष्णंराजानेरा
जपुत्रकम् हस्त्यश्वरथवस्त्राणि फ
लकान्वीरप्रकृष्टान् महिषजलदे।
वीचटक्षुंमहिषमर्दिनीम् प्रणमे।
जयादुर्गांचनदाविघ्नैर्नलिप्यति ज
यदेविजगद्धात्रित्रिपुरेशांतदेवते भ

श्रीदे
२५

25

म्भोवरदेदेवि महिषघ्नि नमोस्तुते
मद्यमांसे समालोकामस्पमो सवरखि
यम् दृष्ट्वा वै भैरवी देवी प्रणमेद्विमृव
मत्रम् चोरविघ्नविनाशाय कुलाचार
समृद्धये नमामि वरदे देवि मुंडमाला
विभूषिते रक्तायातासमाकीर्णवने दे।
वांनमाम्यहम् सर्वविघ्नहरे देवि नमा।
मि हरवल्लभे येनैषां दर्शनेनैव यदि नै
वेघ्रकुर्वीत शक्तिमंत्रेश्वरस्तास्पनसपुसि
द्धिर्नजायते धर्मस्तत्त्वाणमाह कल्प
लतायां कुलार्चनं नचेद्देव यथाश्रा
तियमेन कर्तव्यं कुलार्चनं कुलीनके
गोपनाद्धर्मरत्नास्साध्वकाद्धर्मविन
श्यति प्रकाशात्सिद्धिहानिः स्यात्त्रका
शान्त्सभैरवव प्रकाशात्कुप्यते देवीय

नष्टान्विनाश्यन्ति पंचतत्वेन कौलानां
नास्ति किंचिज्जगत्त्रये विपरीतफलं।
तत्र प्रकाशनान्नास्ति संशयः निशीथपूज
नं कार्यं नो दिवा तु कदाचन न दिवास
वैथा कार्यं सा पूजा निष्फला भवेत् पं
चतत्वैर्दिवा पूजा अभिचाराय कल्पते
श्रुतिस्मृतिविधानेन न दिवा धर्मप्रवर्त्त
कः रात्रौ द्वितीयप्रहरे कर्तव्यं गोपने
न च प्रकाशनात्साधकानां तु कुलधर्मो
विनश्यन्ति कुलमार्गं समाच्छाद्य यथा।
नरैः प्रकटापितः समस्तापातकोदे
वितत्संगं नैव कारयेत् सहस्रको।
टियोगिनमस्तावेतो भैरवाश्चापि निष्ठुर्क
प्रयोगेन धर्मसंरक्षणाय च अतः सा
वहितो मंत्री कुलधर्मं समाचरेत् ।

श्री
२९
26

नीलतंत्रेच अतिगुप्तेमहादेविचक्रार्च।
नंसमाचरेत् निर्जनेचैवकर्त्तव्यंनका।
यंजनसन्निधौ लोकेवापद्विपतंगादि
दर्शनेनैवकारयेत् पातालमंडपेवाऽपि
गव्हरेवानियंत्रिते निश्छिद्रमंडपेवा
पिनकार्यंजनसन्निधौ शक्तिमेकाग्र
मानीयशक्तिलक्षणसंयुताम् एका।
चेत्कुलशास्त्रज्ञैः समारूढयगणान्विते
डांभेवापित्रिभवेपिनैकस्यत्रेसमा
पयेत् बज्रीभतोचेयेस्यक्रेनमन्नाविनेस
हाचरेत् अथवाद्वौसमारूढयशानेरेव
समाचरेत् कुलपुष्पंकुलद्रव्यंकुल
मंत्रोकुलजपम् कुलंकुलयंतिचैव
कुलमाताकुलाकुलं कुलचक्रंकुल।
ध्यानंसर्वथानप्रकाशयेत् प्रकाशा

त्सोहहानिःस्यात्प्रकाशात्तिर्यनोभवेत्
प्रकाशान्मंत्रनाशः स्यात्प्रकाशात्कुल।
हिंसनम् प्रकाशान्मूलनाशः स्यात्तत्प्र
काशंकदाचन स्वजाकालेनदेवेशिय
दिकोपिचगच्छति दर्शयेहंसर्वीशुद्रा
विस्रोनोमंतथाशुरोः गोपनायदिवके
स्यात्तत्प्रकाशान्नरक्षणम् कदाचित्
त्वेहनेवापिप्रकाशंनेवकारयेत् व
ंस्वजानकर्मध्यानचव्यक्तिः कदाचन
श्वथतीर्थयात्रादिनिषेधोयथाक्ता।
वलाम् तीर्थयात्राभ्यगोः पातेसंन्यास
ब्रह्मचारिणाम् प्रायश्चित्तंचवेदोक्तं।
कौलः पंचविवर्जयेत् तत्रभूगोः पाते
देहपातनमित्यर्थः तदुक्तंनागरहस्ये।
भृतौ हरद्वारेप्रयागेचगंगासागरसंग

श्री
२२
27

मे ऽप्येगः पानं नकुर्वीत तथास्नानासना
दिकमिति कौलिकस्यार्थः तत्र सम्मया
तेऽत्र नोर्ध्वयात्रां नकुर्वीत न यज्ञो नचाए
जनम् नोपासनं नतपस्या यदि भावच्युतो
भवेत् यः स्वभावं परित्यज्य दैवभावं समा
श्रितः स हि भावच्युतः कौलः कुलीनो
नास्पृश्यो जनः भावनिष्ठो हि जन्मस्थोऽपि शूद
दिरभिधीयते तथा नरसेवापरो यस्तु
कौलो न च कुलीनकः अपि च तन्त्रेव मा
सं नशयं न देवी भोजनं न च स्त्रभूषणाम्
परेषां नैव कर्तव्यं यदि स्यात्सिद्धिमान
नः यामलेन वश्वासनं च भोजनं पात्रं च
भं शयनादिकम् स्त्रीभिश्चैव न देहस्य
संस्कारं नैव कारयेत् अथ वक्ष्ये महाज्य
कौलानां क्रमशो ह्यापि कुमारिकान् ने

षासमर्चने देवदेवस्य दुःखदं मतम् स
मयायां कृत्वा वस्त्रांतथान्यमंत्रके प्रव
कारणं विजने च वधिरं कुब्जमापि प्रमोदि।
तम् कुम्भिने कुनखं विकृष्टमंगांगविक
लशठम् अज्ञाने पतिते सर्वे पाखण्डे ब
कुजल्पकम् वक्राशिने कपोठिने लम्ब
दीने च दुःखितम् हीनांग चापि कोप
वे हीनिने विरोगिणाम् शोकमोहा।
कुलेन त्वं कामुके क्रोधिने खलम् नि
घृणे दुष्टे विष्ठकेर मिथ्यावादिनमेव च
परस्याद्रुवक्तारं परनिंदापरं तथा
निकृष्टे दांभिके भ्रान्तम सन्तेपरं वच।
कम् शूद्रस्य याचके चापि तथा शूद्र।
न्नभोजनं वर्जयेच्च पराधीनं नरमेव वा
पं तथा मत्तदां चैव क्लीवमनिवे।

श्री
२८
28

दिनभोजनम् नार्चयेच्छ्राद्धभोक्तारं कृत
नोर्थप्रतिग्रहम् श्राद्धभोक्तारमितिश्र
तश्राद्धभोक्तारं वदंति तत्र त्रयोपनीत
त्रैवर्णिकश्राद्धे तयोरंत्यके सोपि प्रीतो न तेस्य
यः तथाज्ञिकाया प्रेतस्त्वद्दिशण्योरंत्य
के सच प्रेतत्वमाप्नुयात् इत्यादिनिषे
धात्कोलानां प्रेतश्राद्धे भोजनाभावात्
तत्रेति श्रुमेतत्प्रसंगोपि तच्छ्राद्धभो
क्तारमिति वदंति तत्र ऊर्जिकांतेषा
दौ पकदाचेमशोरत्नमित्यादिनिषे
धउक्तम् तेन मस्त्राद्धे कोलानां भोज
नासंभावात् नहि देवानां मोक्षं हि भेद
लाशाकाविति तत्र ज्ञाः तथा प्रपीतो
वनयस्कं चदंडस्त्रीं गजवानरम् श्वा
नश्च शंसकं धं नार्चयेद्देवतापिया

जपपूजाविहीनेंचनार्चयेद्दुष्टसाधके
याहृष्टेसाधकेभक्त्यानोषयेद्देवनायि
या देवतातुष्टश्रीश्रवानाटंकफलप्र
दायिनी भवति इतिशेषः इत्यादिदोष
रहिते साधके कौलिकार्चनेयोग्योभ
वतिनान्योहि यतस्त्र्यंकेश्वरः शिवः कौ
लिकेच सर्वेनेचतत्कौलिकार्चने नत्र
कौलिकानामर्चनेयोग्य इति अत्रमा
ज्याशक्तयोयथा कुलावस्थांकल्पता।
नायोच हीनांगीविकृतांगीचस्थूलांगी
मधिकांतथा गर्विणीराजहीनाच।
केशांदतविवर्जिताम् कुत्सितांरोगि
तांडस्थांरोगशोकसमाकुलाम् नि
द्रालस्यपुनोक्तांतानिसुतांपरिवर्जये।
त अंगहीनाधिकादोषादेवतायाक

श्री थंभवेत् रोगशोकादिदुःखानि देवता
२५ याकदाचिन्नहि भूतलदर्शकस्तस्याफ
लभोगेनसंशयः समयान्तेचादौ नदी
29 कापालकीवेश्यारजकीनापितीगना
श्मादिनवकन्याचोक्ता नत्रकुलावस्था
शीक्रमेण शक्तयः सर्वस्तातीयासृजनी
यानेसंशयः विशेषवेदेग्ध्यमुताः सर्वो
एवकुलागमा इतिउक्ताधिकारिका
यंमध्यमाधिकारिणांविशेषोक्तत्वा
त् यथा बैलैवताकन्या सुन्यानाम्ना।
कदाचन इतिमध्यमाधिकारिणांक
निष्ठाधिकारिणांतुब्राह्मणीब्राह्म॰
णीमर्चयेत् क्षत्रियकन्यां अथवापरे
वैश्यशूद्रो नत्रकोलानांश्चैवविध्योक्त
त्वात्तेषांत्रिविधलक्षणान्युच्यन्ते न

थ्या कल्पलताकारक्षतकालीकल्पमन्
त्रैः मन्त्रैः शास्त्रज्ञानविहीनो ज्ञोजपपू
जारतो यदि मन्त्रकीलकनिष्ठः स्यान्नी
लक्रमे समाचरन् शास्त्रज्ञानविहीनो।
नज्ञोयं जपपूजारहितश्चनीलेष्वनधि
कारि अत्र उभयोरभावात् कर्मचण्डा।
लोनेन पशुविमर्थः न उक्तं च नैवेवकौ
लज्ञानविहीनो यः चीनक्रमं न चाचरे
त् नीलक्रमं तयोर्यश्चश्चीनक्रमस।
माचरेत् इति उक्तत्वात् नीलमार्गं ची
नोपि नाधिकारः नेनोभयोर्भावामस्तु
विमर्थः उक्तशास्त्रज्ञकौलस्त्वजपपू।
जारतो यदि सप्तमध्यमः प्रोक्तोया।
दिनीत्तं समाचरेत् नीलक्रमं समासा
ह्र सप्तवचनो मोभवेत् अथकुमारी

श्री ३०

लक्षणं यथाकुमारीकल्पे सर्वजाति
भवाः कुमार्यः पूजनीयाः प्रयत्नतः सर्वपू
जाफलं हन्ति कुमारीपूजनेन विना कुमा
रीपूजनाद्देवाः संतुष्टाः सर्वदेवता तत्र
त कुत्सितां विकलांगीं च लंबोष्ठीं।
चंचलाम् रोगव्याप्तांगीं हीनांगीं क्ले
दितां पतितोद्भवाम् वर्जयेत् पूजयेत् सन्ता
न्सर्वदृष्टिमनोहराम् आसामपि पूर्वे
व दीपकारिका दर्शनीया ज्ञातव्याः
अथोच्यते कुलद्रव्येषु उक्तं कौलिका
र्णवे द्रव्यं च कुलविधौ प्रोक्तं तंत्रे श्रीयामले
ऽपि च अष्टादशविधं प्रोक्तं द्वादशैव च तन्
त्रादश अष्टादशविधं मत्स्याकं कथ्यते
द्वादशविधम् समस्यातं तंत्रे द्रव्यं पुष्पा
कंचम मौलं व कुलयामजम् साधु

कमोरीयमाविहं मेरीयंनारिकेलजे
श्रमाम्भकादशैनानिभुक्तिमुक्तिकरा
णिच द्वादशांत स्वरोपहीसामुकंचैव
माविहं मेरीयंनारिकेलत्तणम् श्रमे
चैवदशैनानिभुक्तिमुक्तिकराणिच न
त्रगोडीमाध्वीचैपहीचविज्ञेयात्रिविधा
मवरा नानाद्रव्योद्भवानेवनानाफल।
प्रदायिनी सर्वसिद्धिप्रदापहीगोडी।
तुभोगमोत्तदा माध्वीमुक्तिकरीज्ञेया
द्वान्तीराजत्वदायिनी नानजास्तंभने
ज्ञेयात्वजैरीरिपुनाशिनी नारिके।
लोद्भवाश्रीदायानमाध्वीस्तुभप्रदाप
हीग्रशंसामाहस्यानंदः श्रनेनेवस
मुद्भवेनियरानंदविवर्धिनी धर्मार्थ
स्तुतलोकासिद्धजनिकासर्वोत्तमा।

श्री
३१
31

मास्तथा यथोत्तमाधिकारी न तत्त्वज्ञानिना
मेव तत्त्वद्वैपाहिकपानाद्धि ज्ञानी नाग
हिं तत्पानके नाद्दृज्ञानिनां तत्र दोषः य
द्वद्धानां तत्पानकम् नावह्मणे श्रमा
चारः कर्तव्ये ज्ञानहेतवे नावैमेष्टीना
यातव्याया वज्ञानेन ज्ञायते कर्मणामि
लितं ज्ञानं ज्ञानेन नाशि वर्त्ता बजेत कौल
ज्ञानं तत्त्वज्ञानं ब्रह्मज्ञानं तथैव हि कौ
लज्ञानं परं ज्ञानं घृस्यचित्ते विराजते न
तस्य पापपुण्यानि जीवन्मुक्तः स उच्य
ते न विधिर्नैव निषेधो वा ज्ञानिनो कौलि
कस्य च तत्त्वज्ञानमयः कौलः पिबेन्मा
ध्वीं यदीच्छया ब्रह्ममेध सहस्राणि ब्र
ह्महत्याशतानि च पापपुण्यैर्न लिप्य
न्ते यथा ब्रह्माण्ड दीप्यतम् सर्वत्रैव शुभ ॥

कालोनाशुभोविद्यतेक्वचित् नविशे।
षोदिवारात्रौनसंध्यायोदिवानिशि
नजप्येकालनियमः नार्चादिष्ववले
ष्वपि सर्वथाप्रजपेद्देवीमन्नातकृत
भोजनः येचतत्त्वसंभ्रमनकारणानं
दनिर्भरः जपेत्तः सचयोगीन्द्रः सब्रह्म।
ज्ञानीनचापरः ब्रह्मज्ञानीकुलाचारी
पेहीयेष्टाविलम्बकः भ्रमोनिपतितः।
स्येगेविलेनियदिरेणवः नावहर्षे
महत्त्वाणिदेवीलोकेमहीयते यो
नायीत्वापुनःपीत्वायावमततिभूता।
ले उत्थायचपुनःपीत्वाभूयोजन्मन
विद्यते नेनपेष्टी श्रीपिकारस्तलक्ष।
पापाल्पकस्त्वनमाधिकारी ज्ञानिनामे
वयथापापाशाकृतः शिवोजीवः पाशा।

श्री
३२
31

शाम्भुक्तः सदाशिवः यतोविधिनिषेधा
धिकारेजीवस्येवनशिवस्येति अत्रया
न्तुयैष्णिकदानेविनादेविसाधकोनच
सिद्धिताक इत्युक्तेमतः समयातेत्रेम
ध्यमाधिकारिणांविशेषः पैष्टीमाह
यथा अज्ञानेनाहरेत्पैष्टीकदाचिद्वि
द्विकालयात कर्तव्यंगृहजेनेवद्रव्येन
कुलसाधनम् नयथा विसृजवाच
ध्रुभ्रमोद्वादशाप्रस्थंप्रस्थातक्रमेवव
नेडुल्लानोचतम्प्रस्थंद्विप्रस्थंपयमस
ध्या अस्त्वमात्रांकुरंचापिपकस्मिन्यो
जयेद्घटे शीतादिवर्द्धितेस्थानेस्था
पयेद्दिवसत्रयम् ततोवह्निः समारो
प्य जंभालसदृशंपचेत् जंभालवीड़ि
कः मद्येनपचनेनतत्सदृशंपचेत् इत्य

र्थैः पञ्चषेष्ठौ निविष्टोनासजितादेव
दानवैः अथगोडौ नेत्रवयथा श्रोत्रि
वडवाच पंकोशनागरवल्लीद्वितीये।
मरिचंतृतीयेतथा हरीतकीचतुर्भा
गेपंचमेगंधाश्रेसाख्यकम् वह्निराघव।
भागस्याद्विजयासमम्मंमतम् गोडा।
हमसमाशुकेकथितेनपरमामृतम्।
सर्वमेकीकृतंचूर्णंजलेचालोऽथगर्ते
येत त्रिरात्रेण समुत्तोलयपचेद्दत्त्वाय
षाश्रुचिः पञ्चगोडेनिविज्ञेयासा।
विनात्रिदशैरपि मधुपुष्पाघवासा
श्री कथितात्रिविधासुरा अधुनाक
थ्यतेशुद्धिर्येषांयायाप्रकीर्तितः स
मयाचारेतत्रादौशुद्धिमासाहकंय।
था गोनरेभास्समाहृषवराहोहमृगो

श्री
३३
33

ऊवम् महामांसाष्टके शोक्तं देवताप्रेति
कारकम् कुलार्णवादिषु तंत्रेषु यदुक्तं।
तन्न कथ्यते मांसंतत्रिविधं देवि जलस्थ
चरा विचरम् सर्वेषां पक्षलक्षणैः शुभदा
नात्र संशयः कैवल्यपशुमांसेन वध्या।
ऽपि कदाचन तेनयत्किणोन दोषा तत्र
चाहं ज्याभीयत्किणो हंसो ग्रैश्वेजकम
तेनथा व्यक्रमे क्रमात् पताघारवीनमा
न्या अमेषां यत्किणो ह्रीमांस यग्रहणे।
न दोषः हंसः पारावतो भक्ष्यः कामदा।
यनिवासिना मितियोगिनी तंत्रेकामद
पेनसंन्यासो नदीर्घवृतधारणम् मस्य
मांसपरिमाणाडुर्गति स्वस्य जायते च
वक्रमे क्रमात् इति तंत्र विदोमतम्
अत्रयन्महामांसाष्टकमुक्तं तथा सर्वे

षांपललेप्सुहिंसितसुकम् नन्वज्ञानिनो
मनुष्याधिकारिणामेव महामांसाद्य
मेध्यन्त्वनाचैरज्ञानदुर्बलः इत्युक्तमा।
धिकारिणामेव मध्यस्यायमकौलाने
विशेषायथा निर्वाणतंत्रेज्ञानेश्वरस
हितायाम् वामकेश्वरतंत्रेच पंकेवशा
भवेमायावंधमोक्षविदायिनी सायके
नोस्वभावात्साद्विधाभूतेस मक्षिता
अविद्याविद्ययोर्भेदादेवद्वयप्रवर्ति
नी ज्ञानमोक्षप्रदाविद्याअविद्याबंध
दायिनी अतोहीनेपिनेमेध्यमशानं।
सर्वथाचरेन जलजांस्थलजांश्चापि
व्याघ्रवल्लककुक्कुटस्यमूषकोष्ट्रकगर्द
भान् गृध्रश्येनकचिल्लवाश्वमत्स्यांशो
त्लूकघातकान् शरभांश्चैवकंकांश्च

श्री मेचिह्नादिकांस्तजेत् यथाक्रमिकोट
३४ पतेयतः सदामान्याम्तु मुद्राभिः विवि
किस्मायरोमंत्रीरौरवं नरकं व्रजेत् स
मयाचारतन्त्रादौ मत्स्यास्त्रिविधाश्रा।
माशालपाठीनरोहितान् उत्तमाकथि
तापतामध्यमाकंठवर्जिताः मुद्रानिवा
यसाप्रोक्तास्तैलवर्गः संशोभना त्रिधा।
यानंचेत सर्वोत्तमाभोदालीश्च रोहिता
श्चापितस्तमाः विनामत्स्यदेवतायान
चतुभिः प्रजायते विनामत्स्यैर्विनाह्ये
मेस्तर्पणात्स्थानकीभवेत् मुद्राचाद्दउ
लागमादौ मुद्रानानाविधाश्रेक्तास्तत
मापममध्यमाः भृष्टयाम्लादिकंमुद्राः
श्चवेणीयंत्रकल्पयेत् तस्यनामभवेन्मु
द्रामेदंदत्वाचमुद्रिका कथितावादि

मुद्रेयं मध्यमाचापिकथ्यते चंद्रकारते
मेयन्नशालिनं इत्सन्निभम् यवगोधू
मजं वापि हुतपक्वं मनोहरम् मध्यमा
कथिता चेयं मध्यमाचापिकथ्यते ना
नाद्याद्भिष्टं यत्साथमाचापिकथ्यते
मुद्रयातु विनाचार्यं केवलं निष्फलं भ
वेत् समयान्ते वै दारिद्र्यनाशिनी मुद्रा
दुःखभावविनाशिनी नानारोगोपश
मनी तस्मात् मुद्रां सदा भजेत् मुद्रयातु
विनाचार्यं सेव्यं नरकसायनम् जलाग
मेव चर्वणीयं विनापानं केवलं विषभ
क्षणम् मुद्रायास्तु विहीनेन तर्पणं वि
फलं भवेत् समयायोच आनंदब्रह्मणो
रूपं तस्य देहेव्यवस्थितम् तस्याभिव्यंज
कं द्रव्यं योगिभिस्तेन पीयते तत्पानेन नि

ष्कलेसेयं यदि मुद्राविनाकृतम् निष्फ
लासापि मुद्रा सा स्कंगारेण विना यदि
शृंगारेण विना द्रव्यं दिव्यं तु मिकरेनह्रि
अतस्त्वाहकुलार्णवे सर्वद्रव्यासभावे।
पि चार्द्रकं परिकीर्तितम् विजयाकस
नेसत्मे विना विजयादिस्माद मोदप्रदायि
नी संविदानंदसंपूर्णो मुद्राचर्वणतः
परः ध्यात्वा जन्मा व स्वजन्मा वसायको
बलस्तपभाक अथ कुलामृतं यथा स
मयान्तज्ञादे कुलामृतं तत्त्रिविधं सदा।
जातं ऊँ उगोलजम् सजातं चापि त्रिवि
धं मुत्तमसायमम मध्यममम् आद्योऽध्यात्म
वधीया उत्तमंभोगमोक्षदम् अथस्तु
नाथावैवोढाया मध्यमंभोगदं मतम् अ
प्रस्तुतायां तु कुलमसमभावेन प्रसिद्धिदं

ॐ रंगोलोऽङ्गेवन्तनमेकेचाहिविधं मतं
श्रमृतेजारजः ॐ अमृतेभ्रमरिगोलक
समयाचारतन्त्रे कुलार्णवे यथा मद्य
मांसाद्यभावेऽपि नित्यकर्म न लोपयेत्
प्रमादाद्यदि लोपः स्यात्प्रायश्चित्तं स
माचरेत् प्रायश्चित्तविधानं प्राग्
क्तम् महालस्यात्कृते लोपे रौरवे नर
के व्रजेत् स्वतन्त्रेनापि कार्यं सर्वथा
तेन न लोपयेत् स्वतन्त्रस्य विधानानि च
ह तत्रैव नैकेलीं स्यु उन्दो त्रे दध्याज्य।
जलशर्करा पञ्चमाप्याय वै चापि द्रव्य
दशविधं स्मृतम् उक्तेष्वेतेषु चैकेन य
थाशोभं वस्तुना श्रद्धयार्थे विजयया
मद्देशानीं प्रपूजयेत् कुलार्णवादि त
न्त्रेषु विजयायावटीः कार्याः स्वराः स्मु

श्री क्षाद्दिसंयुताः स्वाद्योभावेनतैनैवतर्पये
३८ येत्कुलदेवताम् सम्यग्यादिनैवैष द्रव्या
36 भावेनास्त्रपात्रे गव्यं दद्यात् हूतंविना ना
रिकेलोदकं कांस्ये ताम्रे वा विसृजेन्म
धु गुडाद्देकरमेवापि अरणालमथापि
वा मधुद्रवधिरीवापि द्रव्यप्रतिनिधिो
ददेत् अरणालं कांजिकमिति स्मृतः मो
सप्रतिनिधिस्तु उत्लांणवादौ यथा त
वाण्डकपिण्याकगोधूममाषपंचके
लस्तुनेच महादेवि मांसप्रतिनिधौ स्मृ
तः माषपंचकमिति त्वमाषाः शुद्धाः क
लायकाः मसूराः चणकाश्चेति पंच
इतिमध्याः नाम्यशोध्या अन्नानाममथ्ये
फलायाः प्रयोगः प्रायः प्रोक्ता इति सु
द्राविषयेत्र सर्वेपि कलयोग्याह्याः ना

बीजादिभ्रूणविनाशात् ऊलावस्थांत स्व
ह्याभावेतु लस्यनैपिंडकेलवणाद्के
म् गोमूत्रमंडद्देसादिहृतन्तैलैनभाजि
नम् मोमसायनरेमैत्रीप्रोक्तमंत्रेणशो
धितम् मत्स्यप्रतिनिधिर्यथा मत्स्याभा
वेशुक्तमांडस्तुदग्धस्तुपरिष्कृतम् जं
भीरं कूष्माण्डकेवास्वपक्केविनिवेदयेत्
नैवेद्यान्तरेतु मीनाभावेमुक्तायानिलय
प्रमथापिवा इतियावत् संचमप्रतिनि
धिस्तु विजयाकल्पने श्रपरात्रुष्णमध्ये
तकुलस्यानेमनोहरम् हृद्यारिपुष्पे
ऊस्तमस्तुयमस्तिसदाशिवः तन्मध्ये
खरुमालेप्यकरवीरेतुचंदनम् रक्तं
ऊ ऊमवागंवाभिन्नातन्त्रशिवात्मकम्
योजयेच्छक्तिशिवयोरैक्यंसंभावयः

श्री
३०
37

त्रिया नवतदङ्गवेदव्यमर्घ्यपात्रेनियो
जयेत् यतत्कुलामृताभावे पवतत्त्वसा
कासाकम् यतदत्रकल्पविधानेन स
त्वाभावे निमार्चनयवार्चनादौ बोद्ध
व्यम् मद्यमांसाद्यभावेपि नित्यकर्मनलो
पयेत् शुक्तकेनापिकार्योपवेकर्मन
लोपयेत् इत्युक्तत्वात् नचवकारेनेश
तिवांश्यम् स्वपात्रमध्यमेयपात्रेमीनेने
वद्वितीयके मुद्राभिस्तृतीयकेमादि
विधानात् चकारेणैसत्वेपवागाना
मावश्यकत्वमाह यथा ध्यायधोगे
भवेयोगीद्वितीयेशिवतांव्रजेत् तृ
तीयेतुभैरवःस्याच्चतुर्थेसर्वसिद्धिभा
क्पेवपरेनेयातिइत्युक्तत्वात् पंच
मेपंचमेकृत्वा इमत्रसर्वेषांपंचपात्रे

पंचमस्यावश्यकर्ममेव अन्यथार्चना।
यांपंचांगोक्तोगणिः स्यात् पंचमस्यैवविस
र्जेनोमत्वाश्वकेश्वरस्यनायथकर्त्तामे
व यथा अप्रहत्ताविशेषेणपंचमेन
स्वेतोषयेत् अन्यथानैवसिद्धिः स्यात्स्या
मृजानिष्फलाभवेत् देवतायैत्तसंभो
गे देवताक्षीणानंभवेत् इतिपंचमाष
कौसिलज्ञानिनीनांवक्राचैनेनायि।
कारः इमयैवत्यमाणेहासभेदश्च।
करैणवक्तव्यः अथकलशलक्षणम्
कलेकलांशहीमात्तदेवानांविश्वक
र्मणा निर्मितायांस्वेर्दस्मात्कलशा
लेनचोश्यते विश्वसारे कलशमिवंस।
तियत्रलक्ष्मीसर्वसमृद्धिदा सलिलो
कलमसीनेतस्मात्सोरमंडलम् ॥

श्री
३८

तोच कलार्यत्रचसीचेतिकलशासेन
चोच्यते तत्रोतरेत कलार्यत्रसेवनो।
याःकलशाःसच्चकीर्तिताः यामलेतक
मलासनद्वयन्नाद्गमभावादिनाशना।
न सम्मितापरणसाश्च कलशाःकीर्ति
तेऽपियत्नानेश्वरसंहितायोच कलास्व
सेवतेयत्रकलशाःसच्चउच्यते यथा।
कलाकर्मप्रदायत्रसृजनाकलवंग
श्यते पतेनतान्भ्यंतोऽपिनचेत् इति।
षहिंशादंगुलायोघोषोऽश्मोगुलमुख्य
कं चन्नांगुलकंकंठमूलंतनसषड्गु
लम् स्वर्णरजतंताम्नकांस्यजंका
चसंभवम् पाषाणंम्मृण्मयंवापिच।
टमत्रणमुत्तमम् कारयेद्देवताश्रीमे
देतसाध्येप्रकल्पयेत् सौवर्णमोत्त।

देशोक्तंराजतंभोगदंस्मृतम् ताम्रंप्रीति
करंप्रोक्तंकांस्यंपुष्टिवर्धनम् कां
चंवश्यकरंप्रोक्तंपाषाणंस्तंभकर्म।
णि मृण्मयंसर्वकार्येषुशस्तंसुप
रिष्कृतम् पात्रनिर्णयमाह समया।
तंत्रे स्वर्णरूप्यशिलाकांस्यकपालैश्च
वमृण्मयं नारिकेलंचशंखंविचमुक्ता
शुक्तिसमुद्भवम् प्रायश्चित्तसमुद्भूतं
पात्रेकुर्याद्विचक्षणः कांस्यताम्रादि
भिश्चैवपात्रेणैवचकारयेत् तंत्रांतरे
ताम्रकांस्यादिभिर्लोहपात्रेणैवतुकार
येत् कुलार्णवेतु यथास्वर्णादिभिःकु
र्याल्लोहपात्रंविवर्जयेदिति अथोपा
चारांश्चाह आचारस्त्रिविधंप्रोक्तंषट्
पदंवाचतुष्पदम् अथवावर्त्तुलंकुपा।

श्री
१५
39

इमश्रीयमहेश्वरि चक्रकेविशेषोय।
थाकपालेनोशलीसुनेत्रेयचोनमक
लकम् मध्यमेस्वर्णपात्रादिरयमेवी
रहदजेत नेनेत्रकर्षेनोस्नेवानका।
मीदिकंनच श्रथेदानींप्रवक्ष्यामिवि
यानेसजनस्यच एवींकानिर्जनस्थाने
मंडपेवापिश्रांन्ते वेदिकायांवापिभू
मौसमटहेमनोरमे दिव्यमंडलमत्री
सिद्धैरजनापिवा समग्रानेत्रे श्रीशि
वउवाच नक्रमोर्थस्वरश्रेहेमंडलेका
रयेत्तयोः मंडलेनविनासजाऊवेने
निष्फलंभवेत विधिवत्सजेयतत्रतवं
मेपरमेश्वरि श्रवेडमंडलाकारंविश
वापाववासिनम् त्रैलोक्यंमंडितंये
नमंडलेनसदाशिवम् उक्तियानेवव

रश्मंकामरूपंतत्रवर्त्तलम् जालंधरंचा
र्धचंद्रंच श्रीपूर्णगिरिस्तथा तत्रसिं
हासनेमंत्रीऊलचक्रेप्रपूजयेत् ऊ
लचक्रमणोजलपीठविकोरहकाप
जाहारमहेश्वरि प्रत्यासहस्त्रपादे
तयष्टोमेनैववसुनः तथ्यचावमने
कृत्वासामान्यार्घ्यंप्रकल्पयेत् त्रिको
णहृत्पद्मविभमंडलेरचयेत्सुधीः श्री
यारशक्तिसंपूज्यतत्राधारंविनिदि
येत् श्रस्त्रमंत्रेणसंशोध्यहृन्मंत्रेणप
स्मरयेत् निदिध्यनीर्थमावाह्यगंगा
दीनप्रमाणविनदर्शयेद्धेनुमुद्रांवदश
याश्रूणवंजपेत् सामान्यार्घ्यंणदेव
शिरपूजयेद्वारदेवताः तद्रुक्तेस्तत्र
नेत्रेगणेशंदक्षपालंचवटुकंयोगि

श्री
ष·
40

गिंनीतथा गंगांचयमुनांचैवलक्ष्मी।
वाणींततोयजेत् पंचेषामर्चनमंत्रा
श्चाह कुमारीकलेगंबीजायगणे
शंचवासात्तीवटुकंतथा क्षमायंत्रे
त्रपालंचयामांयायोगिनींतथा ऊर्ध्वे
वामेदक्षिणतोअग्रेपश्चिमवस्थिता
तथानैत्रैव गंगांगंयमुनांचैवश्रील
क्ष्मीवाक्सरस्वतीम् चतुर्द्वारेस्थिता।
यत्नांगयस्तुपीठे: प्रपूजयेत् देहस्थाम्।
येयेदत्तमतत्वमात्मप्रसन्यच नेत्रने
द्वीपिवेष्टेषांश्चलाणचप्रपूजयेत्
ऊलीनानांद्वारदेवाकथितास्तव
पुत्रक पूजादौपूजयेदनान्य
थाफलमाप्नुयात् अस्यपूजाफलं
वक्ष्मनोयतेयत्नात्स्वमेः अथासना

नियथा मुंडमालातंत्रे व्याघ्राजिनेस
र्वसिद्धो ज्ञानसिद्धोमृगाजिनम् वस
त्रासनेरोगहरं वेत्रजेश्रीतिवर्धनम्
कौशेयंपुष्टिदंप्रोक्तंकम्बलंदुःखमे
चनम् तत्राह कालीतंत्रे सृतासनेवि
नायस्तुपूजयेत्परमेश्वरीम् तावत्का
लेनारकोस्याद्यावदाभूतसंप्लवम् त
त्राहकुलचूडामणौसृताभावेविष्टरं
वापावतूलंप्रकल्पयेत् अथावाप्यास
नेमंत्रीप्रनवीजंसमालिखेत् आसन
परिमाणंतु पकहस्तादिहस्तंवाच।
तुरंगुलमुछ्रितम् ॐ शाजिनासने
नाप्युपवनत्रयंसमंत्रतः ॐ मारीक।
ले अः कारानेकोरविववज्रेविदुतः
परम् ॐ हूंसहैतिमंत्रेणमंडलेस्या।

श्री क्षिवासने स्वतंत्रतंत्रे मायाबीजं समु
धा द्धाद्द आधारशक्तिमन्त्रेण कमला
41 सनमालिख्य नमोंतेन च पूजयेत् वी
रासने चोपविश्य संपूज्यासनमेव च
भूतापसारणं कुर्यान्मंत्रेणानेन साधक :
यस्मिन्कृते स्थूलभूतापसारणं कुर्यान्
मंत्रेणानेन साधकः यस्मिन्कृते स्थूल
भूताहूं यांति सर्वार्थेन स्थितेषु वा न
भूतेषु नैवेद्य मंडलादिकम् विघ्न
नाशदा लज्ञानं च गृह्णाति देवता न
साधेनेन कर्तव्यं भूतानामपसर्पणं
अपसर्पंतु ते भूता ये भूता भुवि संस्थि
ताः ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यंतु शि
वाज्ञया कुमारीकल्पतंत्र गणे वक्ष्यं वस्तु
हूं सर्वविघ्नानपसारय ॐ फट् स्वाहा

रिविज्ञानुसारयेत्सुधीः ततस्तज्ञोस।
नेस्थित्वा विजयांपरिशोधयेत् तडुके
भावह्लामणोक्तिाहेतकमासाघवे
भयुक्तोमहेश्वरः नमूजाजपेनोक्तयो
न्यानेनवचिंतनम् नस्मात्कुमाचा।
पीत्वाचपूजयेत्परमेश्वरीम् विजया
कल्पेवसंविदासवयोमंथ्येस्विदेव
गरीयम् संविन्योगलेनादेकर्तव्यः
साधकोत्तमेः ध्यानेदेनविनाश्रेष्णान।
चतृप्तितिदेवताः तारणंनेव संविदा
नंदयोगेनयः कारणसेवामवेत् सप
वपरमानंदोब्रह्मसायुज्यदायकः त
स्मात्कुमासिद्धमूलोक्तलीनः कारणं।
पिवेत् विनानंदसंविदायापानेयः का
रणेषुच ततचानंदजनकंवोधदियेन

श्री
५२
42

भावितम् विमलानंदेव यद्यद्विपीय।
तेकर्मसार्थकैःकुलकौलिकैः तत्सर्वं।
विजयाग्राह्यनामथाज्जायतेफलम्
तस्मात्सुकारणम्लौकर्मकुर्यात्कुले
श्वरः तेनैवपरमानंदनिर्भरोन्मत्तमा
नसः अनन्यमानसोभूत्वा सजाजपादि
कंचरेदिति सावोक्ता विजयाकल्पत्र
ष्णभेदैश्चतुर्विधा ब्राह्मणीश्वेतपुष्पा
रक्तपुष्पाचक्षत्रिया पीतपुष्पाचवै
श्यावाकृष्णपुष्पातुशूद्रिका यंता।
मांसपायनमाहृ तत्रैव संविदोस्यव
मंत्रस्यदक्षिणामूर्तिनिरव्ययः ऋषिःपं
क्तिश्छंदोस्कंदेवतान्तुसदाशिवः संवि
त्तोस्यध्यानपरोविनियोगः प्रकीर्तितः
ततोध्यायेत् ॐ सिद्धाद्याशिवमोहिनी

करलसमाशांकुशंभैरवींभक्ताभीष्ट
फलप्रदांसत्कपालोल्लसारंवपस्त्रिदा
पीयूषदायिभक्तेनोद्भवरसैसंविद्वि
लासप्रदेवीसाराधितपादुकांसक्रि
यांध्यायेज्जगन्मोहिनीं इतिध्यात्वाव
विजयांप्रसेकंशोधयेन्मंत्रः संविदब्र
ह्मसंभूतेब्रह्मलुप्तविसदानन्दे भैरवाणां
वर्द्धयर्थंपरिखाभवसर्वदा ॐब्राह्म
ण्यैनमः स्वाहा क्षत्रियांशोधयेन्मंत्रः
सिद्धमूलक्षत्रेयदेविह्रीनबीजप्रबोधि
नि राजप्रजावशंकारिशाडकपत्तानि
ह्रदिनि ॐक्षत्रियायैनमः स्वाहा न
नोवैश्यांचशोधयेत अज्ञानेंधनदीप्त
ग्निज्ञानाग्निब्रह्मरूपिणि आनंदस्वा
हुतिंप्रीतिसम्यक्ज्ञानंप्रयच्छमे क्रीं

श्री
धर
43

वैष्णायैनमः स्वाहा ततः सुद्रांवशो
ययेत् नमस्यामिनमस्यामियोगमा
र्गप्रदर्शिनि त्रैलोक्यविजयेमातः स
माधिफलदाभव क्लींसुद्रायैनमः स्वा
हा पृथक्पृथकशोधयित्वासर्वात्री
तृवोधयेततः तदंके तेनैव ॐप्रमृते
श्रमृतोद्भवेमृतवर्षिणि पदंततः श्र
मृतमाकर्षयद्वंद्वंसिद्धिंदेहिततःपर
म् श्रधिकेमेततोब्रूयाद्वस्वमानयततः
परंम हिवांततोयंमंत्रोयंमतः श्रोकष्व
वक्ष्कालेवशोधयेत् ततस्त्रीनरानेत्रे
वायुवीजेनंसशोधयेदृहद्दाग्रंचवह्नि
ना वारुणेनामृतेऊधीवृतुसुद्रांप्र
दर्शयेच षडंगेनमकलीकस्यधेनिम
दीपयेन्नेचरेत् मूलमंत्रेसप्तवारंजस्वोप

रिनियोजयेत् ततः शक्तिं वामपार्श्वेने
यायलक्षणान्वितां स्वयंस्त्रीवेशधारी
स्मात्मिहंताकिनभालकः ततःका।
मकलाङ्गमात्मानं परिचिंतयेत् तत
शक्तिसाधकास्व एजास्थानेनिवेशये
त् प्रेमकमासनेटयाचकममस्तुमेमो स्त्र
साधकान् ऊल्लावलोऊल्लार्णवेच
पकासनोपविष्टायेनैवनिरयगाभ्रि
नः समयातेत्रे कालोकेलेवयदिवै
कासनेस्थित्वाकरोतिपानभोजनम्
पकपात्रेपिवेकायिपथावेलनंसघा
यः ततस्माहतत्रैव गंधपुष्पायिवा
सैस्तस्वकेषेतान्समर्चयेत् त्रषा
यिकातत्रकोलान्संवर्धयेत्तात्तदेशिकः
तडेकेसमयांच नार्चनेबऊसंघटेन

श्री
४४
44

पेयंवक्रमस्मियौ स्मद्यायिकारवक्रा
संघटति कलसलताकारेनव्याख्याते
ततोवक्रसंनियाविमत्रचाद्यायिके
ति अपिचाहतत्रैववक्रार्थेनेनुणाघा
डैर्नृमत्वैर्नैवणामैरैरति याघाडास्त्रा
ह ऊलागमेमयपानरताः कोलाख्
त्रास्वस्त्रोषुसर्वेदाः निजकरूपरिभू
षापरावोद्वैधनमराः ऊलषास्वश्चा
समेनप्रवर्तंतिसमाकराः पानभोज
नलत्रोयपाठाडास्नोपिकीर्तिताः स्
विलक्षपकोवापिव्राह्मणस्तदुव्य
ते मास्मणोपिऊलाज्ञानीचंडालाक्
पिगर्हितः पामरश्चपरवाक्यैरूतः
कौलावासमुद्राचक्रघोन सयवमा
सोलोकेडरितस्यपरिसजेदिति तेन

सर्वैकाम्राज्यकौला स्तथैवतामाषोडा
दिकांश्चविहाय सर्वैककौलाम्नानव
ह्निरह्णाभिसह्वक्रमर्चयेत् किंवेत
श्चक्रार्चनेस्नानस्नानेपिस्नानिनामपि
गमनस्यावश्यकत्वमाह उक्तार्णवे
सोमयोनेत्रैच अनाह्ननस्यघोगच्छे।
दाह्ननोनचगच्छति श्रीचक्रप्रीतस्य
त्वात्सभवेद्योगिनोयस्तुः यत्रसर्वैक
लवलणतीति अहोसायकोच्छ्रिकि।
स्तुत्कानाह्नय चक्रादिस्तेक यडहश
क्तिरहितलेस्तुपकेकाशक्तिःसात
थैवयोज्यः इत्याह यथा गवांकोटि
प्रदानेनयत्फलंलभेतनरः तस्तुएयं
लभेतदेवि पंचमस्यप्रदानतः नित्य
कोटिवाकोटिवतीर्थस्नानेनयत्फलं

श्री तत्फलंलभतेदेविकौलिकेशक्तियो
४५ गतः भगिनीवास्वतोभार्योत्रुणपत्तजा
45 अथापिवा योदद्यात्कौलभक्तायत।
सपुण्येनगणपते ततस्तस्यांतरेचभ
गिनीवास्वतो भार्यायोदद्यात्कुलयो
गिनीम् मधुमतीत्रदेवेशि तत्सपु।
ण्येनगणपते निजशक्तिसाधकेंद्रो
योदद्यात्कुलकौलिनीम् स्ववतो।
सर्वपापेभ्योमुक्तः कोटिकुलैः सह
तेनचक्रेशक्तानचक्रानाह कौलाह
शक्तिकात्त सुगमशुरकात्स्रस्येकंप।
थक्पृथक चक्राकारेण यत्नात्का
रैनवातनपविशेत नडकेसमयातेत्रा
दौ ॐचक्रेशक्तिस्वतः कौलाउपवि।
शपृथक्पृथक चक्राकारक्रमेण।

वैपंकाकारेणवापुनः ऊत्सांगेवस्त्री
णाममतमेष्टुसाममतमेवथकु स्र
थवामिथुनंकृत्वाक्रमा ‥ ‥ यविवे
तु पंकाकारेणवासम्यक्चक्राकारेण
वाप्रिये ततःस्वस्वासनेस्थिताशक्ति
श्चक्रास्तुकौलिकः आत्मशुद्धिं ततः।
कुर्यात्सोध्यानपरायणः आत्मशुद्धिं
विधायाथचक्रेषुशांस्तान्समर्चयेत्
अत्रतुप्राणायामादिकांगन्यासएव
विजयाग्रहणार्थमात्मशुद्धिः अग्रे।
विशेषाभिधानात् तेनसर्वत्रविजया
ग्रहणेप्राणायामांगन्यासादिरमा
दिबोद्धव्यम् ततश्चक्रेश्वरोगुरुःसा
मयिकांश्चयथाशक्त्यासमर्चयेत्
तत्रअवस्थाचाह श्रीक्रमसंहिता।

श्री
५९ यो प्रपंचसारेच गुरुसज्जांभविधायादौ
ततः शक्तिं समर्चयेत श्रीकुलेवोद्द
याम् इति कालीकुलेविशेषो यथा
कालीकल्पलताकारोद्धनकाली।
कल्पकालिकाकुलसज्ञावेच हृद
क्षिण गुरोः शक्तिं समभ्यर्च्य स्वशक्ति
तः दद्यात्तस्या यथाशक्त्या गुरुं समर्च
येत्ततः तयो राज्ञां समादाय ततो न्या
प्यवा चयेत गुरुपुत्रांश्च भ्रातृश्चतु।
थानत्कुलस्त्रानपि ज्ञानवृद्धांस्तथा
ज्येष्ठान्स्वदक्षिणे समर्चयेत् निजश
क्तिं कनिष्ठांश्च वामभागे समर्चयेत्
नतु ज्येष्ठान्सजेष्ठासकनिष्ठान्नचद
क्षिणे विपरीतेवैपरीत्यफलं ज्ञेयन।
संशयः गुरुं वापि च ज्येष्ठं वा यदि वा

स्तमर्चयेत् तदा तु नरकं याति गु
रुः शिष्यस्य योजनात् शिष्यपुत्रः क
निष्ठो वा दक्षिणे चोपविशेत् यदि तदा
च नारकी वमस्यादस्य याङ्कृतं येन
ततः शक्तियः पंचमानाह्नामायानात्
वामेन चार्चयेत् साटढो दक्षिणेस।
ज्याचान्यथा नारकी भवेत् साशक्ति
र्यदि दक्षे स्यात्तदा सा तान संशयः त
या रमणे तो मैत्री रौरवं नरकं व्रजेत्
स्नातं गुरुशक्तिं वा ज्येष्ठां वापि तप
स्विनीम् स्ववामेनार्चयेन्नास्त्रस्थि।
त्वापि गुरुतल्पगः तेन गुरोरभावे
पि स्वदक्षिणे तु ज्येष्ठानुक्रमेणार्च
येदित्यर्थः तत्राचाह्नसमयान्तेत्रे
ह्यगात्राव स्थितं दद्यात्स्पंदने गौरवा

श्री
४५

यद्येतत् तस्मात्सम्यग्भवेत्सिद्धिः कुलभु
क्तोपविशाति सम्यग्चर्यां ततः पश्चात्
शिकाद्दैशिकोत्तमान् पद्यस्याघ्यस्ना
वाद्यैर्विजयां सर्वशोधिनाम् शर्करा
यासमायुक्तोऽथोरिच चंद्रसंयुताम् साध
पदं स्वसंयुक्तो विजयोपरिशोधयेत्
गुरुर्शकोवगुरुभिः स्वशक्तोच ततः
परम् ततोदक्षिणस्थान्येभ्यः कड़े
भ्यः ततः परम् स्वपात्रेचसमादाय
ततः सामयिकैः सह ध्यात्वास्वान
मस्तकमज्जं ध्यानं उल्लीसुवे ध्या
वेतिविजयाकल्पे ध्यानस्वशास्त्रक
म् समयानन्दोक्तं यथा कालिंदीजल
संदोहकांतिसंतापहारिणीम् वराभ
यसमायुक्तां सव्येतरभुजद्वयम् ना

नारोगहरांदेवी सर्वसौख्यप्रदायिनी
विजयांनामदेवदेसि द्दोज्ञानमयोप
शम स्तोत्रनिदर्शना स्त्रानसैदमूल
विलासिनो सौमित्राशलिनी देवीविज
याचविनापरा ममूनाहलसीभगोत
जोमयीमहेश्वरी यतानिदर्शनामानि
करेकात्वापठेद्यः उः खिदारिद्धना
शः सामरेज्ञानमवाप्नुयात नमास्त
निउं सेविद्देविगरीथसीगुणमयीवे
गुणयविध्वंसिनी मायामोहसदांधका
रशामनीतापत्रयोन्मूलिनीवाग्देवी।
वदनोद्रुजेविरचिनामंद्रोहसदोसि
कामलज्ञानविवेकासिद्धजननीवि।
ज्ञानमूर्तैनमः वंदेवीरमुखांबुजेवि
लासिनीसंवेदिनीदीपिकाम ब्रह्मर्षे

फि
३४

श्री नमेयेविवेकविजये ततश्चोतरातंत्रे
४८ दिग्वंधः कोटिकाभिश्चनालत्रयपुरः
48 सरम दिग्मटच्छ्या पार्सिचातैस्त्रिभिर्वि
द्यान्विचातयेत समयानर्पयेद्दलं।
ध्रेम्लेजयेन्मलून गुरुपभेसरहस्तारे।
तथासेकेनमुद्रया त्रिधावानर्पयेत्स
कासाधकः सिद्धिहेतवे पतन्मतेशि
वस्यसमयादेवनानर्पणानंतरंत्रिया।
गुरुनर्पणमुत्क्रम विजयाकल्पादौ
गुरुपभेसरहस्तारेत्रिवारंतनमुद्रया
समयामूलमंत्रेणाह्वादिदेवीश्चनर्पये
ततोदेवीनिवेद्यवद्यमाणमंत्रेणस्वी
कुर्यात तडक्रमचश्चोगवसमयानथा।
दौ अनिवेद्यनस्तुजीयाटत्रपानादिके
चयत अनिवेदनयोसुकेसमहापान

कोभवेत् फलमूलादिकं यथलोहूलं
मौषधादिकम् अनिवेद्यनभुंजीया।
न्महाहास्यायकल्पते तेननानासम
साभ्रुपदेससमाहितेनिवेद्यजिकोतेजं
उलिंनीविभाव्यनन्तुवेजुऊयादन
नेमंत्रेणवदवदपदंभूयान्नागवादि
निपंदनतः समुजिकाग्रेस्थिरीभव
सर्वपदंततः सर्वसत्ववशंकरि स्वा।
हेतिजऊयान्भ्रावे अष्टोत्तरशतेज
मादेवीध्यानपरायणः देवीस्वरूप
यमथष्ठदेवंनत्रविवर्जयेत् ततश्च
तोयमंजलेदत्वातेभ्यः प्रणम्यच
तेषामनुज्ञामादायततःपूजांसमाच
रेत अथपूजाप्रयोगः ततःसाधकः
भूतशुद्धिंलिपिन्यासंततकल्पोक्तन्या।

श्री
४९ संपूज्य तत्कलोकैक्र्यादिमासे
कंवागत्यासेचयत्वा पुनःसर्वोक्तमं
डलेसिंहासनादौयंत्रंसंस्थाप्य आधा
रशक्त्यादिपीठमंत्रांतेपीठंपूज्याविधा
यकलशंस्थापयेत्‌ सर्वाभेदवर्त्ताद
क्षिणेहतषट्कोणचतुरश्रमंडलेक्ष
त्वा समस्तपात्रेऽटकेनाभ्युक्ष्य ॐआ
धारशक्तयेनमः इतिसंपूज्य नमस्त्र
वालिकायाधारंतत्रनिधाय ॐदशकला
त्मनेवह्निमंडलायनमः इत्याधारंसं
पूजयित्वा फडितिघटंक्षालयित्वा
नम इतिमंडलोपरिसंस्थाप्य ॐअ
र्कमंडलायद्वादशकलात्मनेनम इ
तिषोडशकलात्मनेचंद्रमंडलायन
मः इतिकारणंसंपूज्य नयाचभा

वह्न्यमरेशान स्वधामभागे षट्कोणं
तन्मध्ये ज्वलरेखकम् । लिखित्वा तत्र कुंभं
वै स्वर्णं राजतं तथा । ताम्रं भूमिमयं ।
वा मियद्दालोहविवर्जितम् । स्वतंत्रं त
त्रैव ततश्च कारणं दिव्यं समानीय घ
टस्थितम् । वेष्टितं रक्तवस्त्रेण रक्तमा ।
लेन भूषितम् । वाममार्गे महेशानि मं भो
डलं चतुरस्रकम् । तत्र संस्थापयेद्ध ।
क्ता देवी तु ध्यावरानने मंडले कलशो
परि वक्ष्ये केशवामडलम् पूजयेद्वि
निशेषः तदुक्तं तन्त्रान्तरे गिरामाम् २
हृदेवधियाकर्णोद्रंदपवच्छुद्ध्या नि
जपाणि तलेभ्यो माज्ञा ना चतुरस्र ।
कं पुटाकारान्तर्ये देवं संहताग्याग्र
कीर्तितः पुटांजलिः समाख्यातांसे

श्री
५९
58

पुटाननकर्मणि नस्योकनिष्ठयोर्म
लेह्रदो चेत्संपुटोंजलिः योनिमुद्रात्र
दर्शयांगुच्चमुद्राप्रकीर्तितः स्यासोनि
योजयेदादौ पंचबाणानुक्रमात् स
र्वंनश्रमेोकरतलद्वयंदत्वा क्लीनमइ
तिमंत्रेणप्रणमेत् इयंवतरस्याख्या
तस्याश्रमेोपुटाकारकरतलद्वयंदा
त्वा क्लीनमः इतिसंवर्तोख्या ततोश्र
मेोपुटांजलिनाॐनमः इयंसंपुटाख्या
तस्याश्रमेोकनिष्ठाद्वयमन्तर्न्यस्तहृदो
गुलि अंजलिनाहृद्वोम्नमः इयंसं
पुटांजलि आख्या ततोश्रमेोयोनिमु
द्रानियायस्त्रीनमः इयंयोन्याख्या
ततोश्रपेहृपितेकृत्वापचीकरणेॐ
योन नडकेहिननः खप्रपिनेतन्नद

मैः पंचीकरणमाचरेत् ताड्नेशरमं
त्रेणकवचेनावगुंठनम् मूलेनवीक्ष
णेकृचायुदासंप्रोक्षणंचरेत् मूले
नेनायमात्रायपंचीकरणमिदंस्मृतं
आदौद्रव्यस्यसंस्कारंपंचीकरणवि
धम् ततोष्टे शंजकेभेत्रुषदत्वादेव
त्रिकोणचक्रे दक्षिणावर्तेन आदि
कादिषादिवर्णान् कोणेषु हंलंदं
मध्येष्मोः विलिख्यब्रह्मर्थ्यंस्त्रिधाभि
मंत्रयेत् तडकोहि पेवब्रह्मवः पंच
द्रव्याणांपरिशोधनम् आज्ञानादा।
त्रैकेमेसमहामानकोभवेत् तेरा
दौदवस्त्रिधाभिमंत्रयेत् तडकंतेत्रा
तेर ऊं ह्रीं सः शुचिषद्हंसंतरिक्षसद्धो
तावेदीतिदंयपठेत् अथकाविशापा

श्री
५१
51

दिः मोचनं कुर्यात् तदुक्तं कुमारीतंत्रे
ब्रह्मस्य मूलं देवेशि यथा शापादिक
र्माणि दोषा न जायंते देवि तावे मंत्रान्
शृणु सुमेपकमेवपरं ब्रह्मस्थलम्।
ह्ममंयथफवम् कथोऽङ्कवांब्रह्महृत्मा
तेननेनाशयाम्यहम् स्वयंमंडलसंभू
ते इति द्वितीयमंत्रः वेदानांप्रणवो
बीजं इति तृतीयसंसैसोसः शुक्र।
शापविमोचितायै स्वाहांतं शापय श्राव।
य स्वाहा एवं मंत्रत्रयेनैव ब्रह्ममंत्रस्य
रागुभाम प्रदद्याद्देवतायै वनतोकेवे
य शुभं भवेत् तेनैतन्मंत्रत्रयं त्रिःस्त्रिवा
रं इत्यापरिजप्य शुक्रशापमोचनं वै
याय तद्यथा सकारं विंदुनाशुक्रं षष्ठी
वेस्वातसंपुतम् शुक्रशापं विमोचय स्व

मृतेस्त्रावयहंहंहिग्लौंतेत्रिर्जपेन्मंत्रं त्रि
शुक्रशापविमोचनीत्रिवारंजपेत न ६५
नोब्रह्मशापमोचनम् कुर्याद्यथा प्र
णवेसावेस्तुह्मवकारेषट्कस्तुहरे
न् दीर्घषट्कसमायुक्तेनादबिंडुवि
भूषितम् ब्रह्मशापप्रदातेत्वविमो।
चोतिसंस्तुहरेत् नायेस्वधादेवेत्य
देनेदशधाजपेत् नतोकृसशाप
मोचनेकुर्याद्यथामायालक्ष्मीसमु
ह्मदाकृकसंस्यप्रजापतिम् स्वधा
कृसप्रदातेत्नमायाविमोचयेतिच
श्रम्हंतेस्त्रावयहंहंवकिवंस्वदेत
रविवारंजपेदेनंकृसशापविमो।
चकम् ततोकृशमुद्द्याकृशवीजे
नचंद्रमंडलानीथेमावाह्य प्रकाशि

श्री नीं दशधा जपेत् सा यथा महामा।
५२ यांकुशाविघ्नं जपेत्तु वामलोचनम्
५२ परमस्वामिनी स्वमतः श्रोकः परमा
कांशान्ततो वह्निवक्ष वाह्निनीतिपय
संद्रूस्तयोग्निभद्विणीतिव पात्रेवि।
षास्वाहा दशवारजपेदिमाम् श्मा
प्रकाशिनीजप्ता गायत्र्या चाभिमंत्र
येत् गायत्री यथा वंमायाकमला।
बीजं टेंनानंदेश्वरं पदम् विमहे
स्वयादेवेधीमहीतिसमुद्धरेत् त
न्नोपदादवनारीश्वरः प्रचोदयादिति
दशधावात्रिधावापिगायत्र्याचाभि
मंत्रयेत् ततस्तु डपर्यानंदभैरवमा
नंदभैरवीं ध्यायेयथा सूर्यकोटिप्र
नीकाशं चंद्रकोटिसुशीतलम् ३

त्रिपहंसंतरेऽनंदभैरवध्यानं ह्सक्षम्
ह्मरद्मलवुरयंत्य आनंदभैरवा
यवषट् इतिमंत्रेणानंदभैरवंत्रिसं
पूज्य आनंदभैरवीध्यायेद्यथा भा
वयेत्सुरादेवी इत्यभिध्यामंतत्रैव
ह्सक्षम सहक्षमलवरयऊं सुरादे
व्यै वौषट् इतिसंपूज्य १ शिवश
क्तिसमायोगाद्ब्रह्ममध्ये हृतेविष्णु
म येत्तत्वं मंत्रैः शोषणदाहनं अ
मृतीकरणं कृत्वा षडंगेन सकली
कृत्य येनयोनी प्रदर्शयं वासिम मृत
वीजं स्वलं चापि प्रदर्शयान्नुड्यपरिज
प्ता देवतामयं भावयेदितितत्वशु
द्धिः तथा च स्वतंत्रतंत्रे तत्र भावये
हृद्यमध्ये तु ऊं निभिष्ये प्रकथ्यादि

श्री
५२
53

त्रिपंकात्तमोः मध्यमखंडितम् एवं
क्रियोनिमुद्रायाः शिवशक्तिसमाग
मे अमृतैर्वितर्पयेद्देवं वाह्ययावाम्रतेन
जपेत् अष्टयाम्रतमेवं च जपेद्धुत्वा।
चटेततः पतन्तुकरणांदिव्यं स्तवसंघा
निषेवितम् अतएवनामतस्याह्वरे।
त्रिभुवनत्रये अप्यागयः केषांवस्ता।
त्रैनंगयेनकौलिकः नप्रजयेस्वराद
वीश्मपादे अथस्तुहिमीनमुद्राऊ।
लक्तस्तमादकमानीय शोधयेद्य
था ॐ प्रनोदस्तुलवनेवीर्येणमः।
गोनभीमः यस्याडष्ट्रात्रिष्टविक्रम
णिषुपिन्दयंत्रिभुवनानिविश्वाः १
निकृत्वामंत्रयेत ॐ त्र्यंबकंयजामहे
सुगंधिंपुष्टिवर्धनम् उर्वारुकमिव।

बंधनान्नयमुमोंदीयमामृतात् इति

ऋचामोनमभिमंत्रयेत् ॐ तद्विसोः प

रंमपदंसदापश्यंतिसूरयः दिवीव

चक्षुराततंतद्विप्रः सोविपण्यवोजा

ग्रवासः समिंधतेविस्नोर्यत्परमंपदं

इतिसुत्राशोधनम् विस्नोर्योनिंकल

यतु देष्टारूपाणिविंशतु आसिंचतु

प्रजापतिर्धातागर्भंदधातुते गर्भंदे

हिसिनीवालिगर्भंदेहिसरस्वती ग

र्भंदेत्वाश्विनौस्वाहाकादनोपुष्करस्त्र

जम् पल्कुंवल्कुंगल्कुंमल्कुंस्वाहाअ

मृतेअमृतोयंवैअमृतनवर्षिणी अ

मृतेस्त्रावय स्त्रावय स्वाहा इतिऋ

चामंत्रेण मंत्रयेत् चंदनसोममाल्या

भिमंत्रयेत् ततो प्रत्येकं पंचंव शो

श्री
५४

षडंगं दाहनं अमृतीकरणं कृत्वा ॐ मि
नवानण्याफ‍ॐ नि फट्पात्य षडंगेन स
कलीकृत्य योन्यासंदीप्य तालत्रयेण।
दिग्बंधनं कृत्वा तेषामुपरि मूलेन समया
सेजप्य इति सर्वाणि पात्राणि वै उपरिद
यात ततः श्रीपात्रस्थापनं कुर्यात तत्र
श्रीकुलाधिकारे स्ववामे विशेषार्घ्यं।
स्थापनानंतरं श्रीपात्रस्थापनं यथा
भैरवतंत्रे स्ववामभागे देवेशि विशेषा
र्घ्यं न्यसेद्बुधः सकृस्त्वनस्तुभेपात्रे विम
सस्तुद्रूपायसः ॐ उगोलाइवेनापि
स्वयंभूकुसुमेन च वीरद्रव्येण वाप
येमूलविद्यां संस्मरन् पूजयेद्दृग।
मैत्रेश्वादिदलभागे विदिक्षु च वामेनप
णिनाच्छाय मूलं दशाणिपमतः स्वे

त्रिनीयेत्तु सद्देवयोनिमुद्रांप्रदर्शये
त् तथानेत्रराजेचसामान्यार्घ्येविशे
षार्घ्यंश्रीपात्रंगुरुपात्रकम् इत्यादि
तथार्घ्येणनवकेसविंडत्वास्यश्रीकुले
विशेषार्घ्यस्यावश्यकत्वम् कलौ।
कुलीयिकारेहविशेषार्घ्याभावः श्री
पात्रस्यैवविशेषार्घ्यत्वम् तदुक्तंहि
श्रीपात्रसंगदेवेशविशेषार्घ्यंप्रकी
र्तितम् अथात्रपात्रनवके विंडारम्
के पात्रेणश्रीपात्रेणेत्यर्थः तेनपा।
त्रेणेनवमस्याप्यास्वरणार्थंसामा।
मार्घ्येहृदयंकुर्याद्यथा सामान्यार्घ्ये
हृदयंकुर्याद्द्वारदेशेचस्थापकः देव
तायैविशेषार्घ्यम् इत्यादि अथार्घ्य
पदंश्रीपात्रपरम् देवतायैतुश्रीपा।

श्री त्रैविशेषार्घ्यस्तदक्षिणे तथा आत्म
५५ श्रीयंत्रयोर्मध्ये श्रीपात्रंस्थापयेद्बुधः
55 तेन सर्वं पूजकयोर्मध्ये स्थानमाधि।
कृत्वार्घ्येनाम्नायपडङ्गे ततः श्रीपात्रा
परमेवबोद्धव्यम् अथ श्रीपात्रस्थाप
नेयथा कालीकल्पे श्रीपात्रस्थापने
कुर्यात्तथामहासमाधकः कुमारीतं
त्रैव ततोर्घ्यकाश्येत्मंत्री तयानार्यो
स्त्रवेशाया तत्रात्मयंत्रयोर्मध्येमंडलं
विलिखेत्सुधीः त्रिकोणं तत षट्को
णं चतुरस्रं लिखेत्ततः चतुरस्रे चतु
ष्पीठं स्वस्वबीजेन चार्चयेत् तेन।
चतुरस्रे सर्वाणोसोत्तपी उड्डियाः।
जेजालंधरं कामरूपपी षट्कोणेतु
सर्वाणित्रिकोणे तत्त्वसूक्ष्मरन् त्रि

कोणमध्येतु मायागर्भत्रिकोणकमि
ति षडंकंतक्लींकलेबोद्धव्यम् का
लीकुलेतु त्रिकोणंसर्वसंमतम् ते
न त्रिकोणमध्येतु ओंआधारशक्त
येनमः इतिसंपूज्य तत्रवन्हेर्दशकला
संपूजयेत् यंधूम्रार्चिषेनमः रंऊष्मि
शंसुरूपा कंज्वालिसंविस्फुलिंगिनै
मवह्निमंडलायदशाक· अर्घ्यपात्रा
सनायनमः अग्नावितिपानपात्राणि
अर्केणत्रातिनेतदमारिसंस्थाप्य कं
भं तपिनेतबिवताय गंफंधूम्र· घंपम
री· ङंणंज्व चंधंरु· छंदंसुषुम्णा
यै जंथंभोग· झंतंविश्वा· ञंणंबो·
धि टंढंधारि· ठंडंक्षमा· इतितास्त
मंत्रेण संपूज्य अंअर्कमंडलायद्वा

श्री
५८

दकः इति नामात्र मध्ये त्रिकोणवृत्त
षट्कोणपात्रे विलिख्य मूलेन त्रि
कोणबहिर्मैत्रेण वरुणबीजेन मू
ले विलोममातृकां सुस्थिरघटस्थका
रणं मूलेनात्र भोगमेकमासूर्यं शोध
जलेनासूर्यं तत्र गंधचंदनरक्तचंदन
रक्तपुष्पदूर्वाक्षतादिनिक्षिप्य मंत्र
मृताः स्रांमामृ. इस्खा द्रैतैसे नेसु.
ऊं ॐ चंद्रमंडलाय षोडशकः इति
नास्वैवकारणपात्रे विलिख्य त्रि
कोणरेखायां अ १६ क १६ थ १६
मध्ये हलक्षवर्णान् विंदुसमन्वि
लिख्य मूलेन त्रिकोणं षडंगेन षट्
कोणमिमादि ॐ गंगेमादिनानीर्थ
मावाह्य शोधितसुद्धिमीनमुद्राह

येभ्यः ॐ ङ्गोलादिकं तत्र निक्षिप्य ह्
म्लक्ष्मलवरयूं आनंदभैरवाय वष
ट् एवं सह्म्लक्ष्मलवरयूं आनंदभै
रव्यै वौषट् इति मंत्राभ्यां आनंदभैरव
भैरव्यौ तत्र संयोज्य धेनुनाभिमंत्रयेत् इ
ति यथा ॐ ब्रह्माण्डरससंभूतमशेष
रससंभृतम् आपूरितं महापात्रं पी:
यूषरसमावह अखंडैकरसानंद
करे परे सुधात्मनि स्वच्छन्दस्फुरणा
मत्र निधेह्यकुलरूपिणि अकुलस्था
मृताकारे सिद्धिज्ञानकरे परे अमृ
तत्वं निधेह्यस्मिन्वस्तुनि क्लिन्नरूपि
णि तद्रूपेणैकरस्यं कृत्वा ह्येतत्स्व
रूपिणि भूत्वा परामृताकारमयि
विस्फुरणं कुरु श्रीकुलेश्वविशेषे

श्री यथा आदौवातांसमस्थार्यमंत्रैरेतैः
५२ स्तमंत्रयेत् ॐस्कुं म्लैं अमृते अ
57 मृतोद्भवे अमृतवर्षिणि अमृतंस्रा
वय स्रावय स्वाहाततो वाग्वदुग
मेचवाग्वादिनिततःपरम् कामेक्लि
निक्लेदनीति क्लेदयेनिततःपरम्
महाक्षोभंकुरुद्वंद्व सौंमहामोदर
त्मपि कुरुद्वंद्वंततःपश्चाच्छ्रीप्रासा
दे ततःसमुद्धरेत् पराप्रासादस्वहृ
त्प मंत्रेनानेनमंत्रयेत् ततस्तत्रपं
चरत्नानियजेत् तद्यथा कांतंतेसो
मतपने फांतेदांतेमहीसुतम् द
त्तकर्णोविंडस्युक्तंपंचरत्नमितिक्र
मात् तेजांतेस्तु गसोचमपत्तावर
णोधाकस्याविंडंसंयुता दत्तकर्ण

समाप्तकार्यं चरन्त्वमिन्तीवितम्र तेन
गत्वं गगानरः मत्वं स्वर्गेर मत्वं मत्स्यर·
पत्वं मातालर· ज्ञंगागर· ततः सर्ववदा
नेदैभैरव्योसंसज्य तत्रैप्रदेवतामावा
ह्य तालत्रयदिग्वंधनैर्विघ्नायः अवकुं
ठनेयेत्वयोनीप्रदर्श्य हंसो नमइति
संसज्य षडंगेनमकलीकृत्य मत्स्य
मुद्रयाच्छाद्य तदुपरिमूलंदशधा
जप्त्वा देवीस्वरूपमर्घ्यपात्रंभावये।
त् इतिश्रीपात्रस्थापनम् इतिश्रीपा
त्रसंस्कारः सर्वत्रकुलपूजने श्रेष्ठा·
त्वापायभागंमत्रीपूजाचविफलाभ
वेत् अथगुर्वादिपात्रस्थापनम् त
यथा केतु घटश्रीपात्रयोर्मध्येपा
त्राणिस्थापयेत्ततः गुरुपात्रंभागा·

श्री
५८

त्रेततः परम् योगिनीवीरपात्रंचव
लिपात्रेततः परम् पाद्याचमा
नीयंच श्रीपात्रेचनवक्रमात् कुला
वर्त्याच चटाग्रे श्रीगुरोः पात्रेभोगपा
त्रेततः परम् शक्तिभ्योयोगिनीवीर
बलिनोपात्रमुत्तमम् पाद्याचमनयो
पात्रमर्घ्येणनवमं विडः पंचैरोवाहृवा
बुके महाकल्पेतथासमावके मन्त्र
पंचमंपंचमं श्रोकेकानिहृचितयम
तम् श्रीदेवीगुरुभोगानांपात्रंतत्रे
तयंमतम् योगिनीबलिपात्राभ्यां
पंचानकमिद्धंभवेत् पात्रमाचमने
तत्रबलिपात्राम्ननेनच शक्तिवीरा
तकेपात्रसमाकमितीरितम् पाद्या
चमनपात्राभ्यांनवमंकल्पमुत्तमम्

नेषांस्थापनप्रयोगोयथा श्रीपात्र
स्थानांतरे देवार्घांशं गृहीत्वा घटश्री
पात्रयोर्मध्ये गुरुपात्रक्रमेणपात्रा
णिस्थापयेत् तत्क्रमेण त्रिकोण
वृत्तचतुरस्रमंडलानि विलिख्यत
दाधारशक्त्यैनमः इतिसाधारपात्रा
णिफडित्यभ्युक्ष्याधारेषुसंस्थाप्य
नमइति घटस्थामृतेनार्घ्यं सर्वेव
तीर्थमावाह्य ओमितिपुष्पंदत्वा
प्रणवेनैषामुपरिदर्शयाजान्वा ये
त्र्ययोनीप्रदर्श्य खड्गादिकोनिद्वय
प्रत्येकंपात्रांनरोपिदद्यादितिश्री।
पात्रादिस्थापनम् अथैतच्छ्रीपा।
त्रादिपात्रस्थापनेदेशभेदविशेषक
थनाय हस्तनेत्रराजे देशविशेषः।

श्री माहयथा केवलाचैवकाश्मीरगौ
५९ डपार्श्वस्तृतीयकः शृण्वेचाशाद्देशभे
दासर्वेद्रव्यप्रतिष्ठति नेपालदेशमा
रभ्यकलिंगांतंमहेश्वरि अष्टादशायु
गभेदेषुगौडमार्गः प्रकीर्तितः आर्या
वर्तंसमारभ्यसमुद्रांतंमहेश्वरि के
रलाख्यः क्रमः प्रोक्तः स्थलविंशति
देशके तदन्यदेशेदेविश्रीकाश्मीरा
ख्यःक्रमेमतम् शंकरस्त्वंभवेदार्यो
वेदस्यार्योयथाद्विजः अथेदानीं
तद्देशभेदे पात्रस्थापनक्रममाह
यथा गौडमार्गेमहेशानिपात्राणां
स्थापनंस्मृतम् सामान्यार्घ्यंहृद्यंकुर्या
द्वामदेशांतमार्गतः देवतार्घ्यविशेषा
र्घ्यंचवटांतेतस्यात्रकम भोगया

त्रेंननो देवीमादि श्रीपात्रेमत्र देवेषि
विशेषाच्छेप्रकीर्तितम् नेनगोडे स
र्वेस्व विद्यास्व कालीकुलोक्त मतमे:
वांगनव्यम् काश्मीरेत सामान्याच्छे
विशेषांच्छे श्रीपात्रेसु तपात्रमिसुक्त
त्वात सर्वविद्यास्व श्रीकुलोक्तमतेम
वज्ञातव्यम् केवलेत श्रीपात्राभाव:
सामान्याच्छेहृदये विशेषाच्छेश्रेति न
डेके हि सामान्याच्छेहृदये देवि चटैवे
वर्तनीयकम् विशेषाच्छे वत्रथे:स्या
स्तु रुपात्रेत्र पंच ममिमादि नवका
लीकुलोक्तवरुद्राणि विशेषाच्छेस्ये
व श्रीपात्रमज्ञाभवत्र तत्र देवताग्र
स्थापिनाच्छेस्य वश्रीपात्रसंज्ञा नव
श्रीकुलोक्त देवतादानेणस्थापित

श्री
९

60

पितविशेषार्थेऽस्यापि श्रीपात्रसज्ञा
अतः केवलेनास्ति श्रीपात्रमिति
संगच्छति अत्रगुर्वादिपात्रस्थापने
पिविशेषउक्तम् वामावर्त्तक्रमेण
क्रोडेकोलंतुपात्रकम् दक्षिणा
वर्त्तकाश्मीरः केवलोवर्त्तलक्रमात्
अथकाश्मीरकेवलयोर्मध्युपक्रौ़ऽपि
स्थापनीयमितिविशेषः अत्रोभय
पक्षादर्शनात केषांचिन्मतेऽस्मत्त
त्रराजोक्तदेशभेदमतमेवाश्रितः
कर्त्तव्यमितिवदंति अन्येतुश्रीकुल
भेदमतमेवाश्रयनियमितेऽमितिवदं
ति तत्रस्वसंप्रदायमतसेवा
श्रयनियमितेऽतिसम्यक् तथाचऊ
ज्ञिकातंत्रे संप्रदायविधानेनकर्त्त

ण्डं चमहेश्वरीनितथा गुरोर्वाकोपदेशो
नसर्वकर्माणिसाधयेदितिकातान् अ
थपात्रस्थापनानंतरं श्रीपात्रात्स्वतत्व
हूयात् वामहस्तेनशुद्धिसहितंका
रणेनमूर्ध्नि ऊँ ह्स्मव्ल्मलवरयेंआ
नंदभैरवंतर्प. इमनेनत्रिःसंतर्प्य इ
मनेनत्रिःसंत इतिरहस्ये आनंदभै
रवंदेवंभैरवेणसंतर्पयेत् इतिहद
तंत्रराजे भैरवेणभोगपात्रेन इतिके
चित् केचनवीरपात्रेण ततोगुरु
पात्रामृतेन श्रीगुरुपादुकामुच्चार्य
अमुकानंदनाथश्री अमुकदेव्यंबा
श्रीपा०. यद्वा गुरुमंत्रमुच्चार्यं अ
मुकानंदनाथगुरुंतर्प. इतित्रिःसंत
र्प्यसंतर्प्यपरमगुरुपरमाचार्यपरमे

श्री
८९
61

हितदृंश्च त्रिसकृत्वासंतर्प्य तथा तन्मे
त्रस्य ऋषिरीश्वरस्याच्छिवेचपनर्प्य श्री
पात्रामृतेन मद्वन्मलवरयोढ श्राने
टभैरवीन इतित्रिःसकृद्व्हाद्यादिसंत
र्प्य मूलमुच्चार्य अमुकदेवी सांगांसा
युधांसपरिवारांतर्पयामिस्वाह इति
ह्यादित्रिस्तर्प्ययेत् नैत्रवन्नस्वाहयात
पयेच्छक्तीःशुक्ल्यान्नसमानतः ततः
तत्वशुद्धिंकुर्यात् यथा ॐप्राणापान
व्यानोदानसमानमेशुद्ध्यंतां ज्योतिरहं
विरजा विपाप्माभूयासंस्वाहा पृथिव्य
प्तेजोवाय्वाकाशानिमेशुद्ध्यंतां ज्योति
रहंस्मिमादि ॐ शब्दमहंकारबुद्धिमनः
श्रोत्रमेशुद्ध्यंतांज्योतिरित्यादि ॐत्व
चाक्षुर्नासिकाजिह्वावाचांसिमेशुद्ध्यं

नो ज्योतिरित्यादि ॐ पाणिपादपायू
पस्थशब्दादिमे शुध्यन्तां ज्योतिरित्या
दि स्पर्शान्तपरमंगंधाकाशानि मे शु
वायुतेजसलिलभूम्यात्मकानि मे। इ
ति समष्टचोभिमृषन् कारणेन करत
ले समाज्यंदक्षिणहस्ते त्रिकोणमा
लिख्यकलायसहशीशुद्धिविंडे त्रि
कोणे शुभमध्ये निधाय वामहस्तांगुष्ठम
ध्यमानामायोगेकेकाशुद्धिंगृहीत्वा
मूलमंत्रेन ह्रीं श्रीं आत्मतत्वेन स्थू
लदेहं शोधयामि स्वाहा इमथः शुद्धे
स्वोह्रूम मूलेन ह्रीं श्रीं विद्यातत्वेन
सूक्ष्मदेहं शोधयामि स्वाहा इति द
क्षिणस्थां स्वोह्रूम मूलेन ह्रीं श्रीं शि
वतत्वेन परदेहं शो। इत्युत्तरस्थां स्वोह्र

श्री
६२

62

न्य मूलांते ॐ श्रीं श्रीसर्वतत्त्वेनतनत्त्रया
ख्यंजीवंशोः इतिमध्यस्थांस्वीकृत्य
नेत्रोवरेखाणहस्तोयशोध्य हस्ताभ्यां
सर्वांगंसंशोध्य मार्जयेदिति ततश्च
हिकृत्वा मूलेनभोगपात्रादिकंस्वीकृ
त्य श्रीपात्रामृतेनतनतज्ज्ञायत्र्या मूले
नच पूजोपकरणमुपसृत्य सर्वब्रह्मम
यंभावयेदिति ततस्तत्कल्पोक्तध्या
नाभावनादि सुपदीपदावेकमे समा
प्य त्रिविंशमुद्रायापात्रमादाय दक्षि
णपाणिनाप्सुह्मादिकेरहीत्वा को
रभ्यांसंयोज्य ॐ परमेश्वरणीकल्प
कोटिकल्पान्तकारिणि गृहाण कवि
नासिहिंदेहि मेमोद्यदायिनीम् मू
लांतेदं स्वह्मादिसहितमासव श्री

सुकैदैद्यंनिवेदयामिनम इतिनिवे
द्य ॐ सर्वथासर्वरसस्वादपरमानंदनि
र्भर अणोरमवसंसारेव्याहिमांपाहिमेस्व
ति इतिसमस्याप्य नैवेद्यंनिवेदयेत् आ
वरणस्रजोते चटास्थामृतसुद्यादिकं
चसर्वंनिवेदयामीति श्रीदक्षोकसंत
कालीकुलेत्र श्रीपात्रमेवविशेषा
धीकत्वात् चटमेवंसंयजेत् श्रण
वेएवंसुहृत्सकालीकालीपदद्वयाम्
कूबेद्वयंसमुहृत्मतत्स्थामृतनमासंव
विधिवक्ष्यततः साधुततःकुलपडद्ध
यम स्वाहांतेनैवमनुनापंचयावभि
मंत्रयेत् तेनैतेनमंत्रेणसमयाभिमंत्र
सूर्वंवन्तुन्निवेदयेत् शुद्धादिकंचस
र्वंनिवेदयामीति किंतुतर्पणंविना

श्री
८१
63

पाननिषेधात् एकेनवीरपात्रेण तथै
वशक्तिपात्रेण चानेकानांतर्पणाऽ
ऽभावादाद्यशक्तिसाधकेनांतर्पणेने
तरेनिवेदनात् श्राकाद्यान्तरेकेवित्र
त्तणीयम् ततोयथोक्तविधिना नै
वेद्यादिकंनिवेद्य पंचपुष्पांजलिंद
त्त्वास्तुत्वार्थ श्रीगुरुंकीतर्पं॰ इतिक
रद्वयतत्त्वमुद्रया श्रीपात्रामृतेन स
मयात्रियावासंतर्प्यतांबूलंनिवेद्य
सावरणसुजांसमाप्य पुनर्देवीं पं
चतत्वादिसर्वद्रव्याणि नानाव्यंजना
दिभिः परितोष्य सावरणांपुष्पांज
लिंदत्वा पुनःसावरणांदेवीं क्रमेणत
र्पयेद्यथा देवीपात्रामृतेदेवीस्वरूपा
त्रामृतस्तत्र योगिनीपात्रसंस्थेतत्र

श्री॰

त्रैसेवंदेवताः वलिपात्रामृतेनस्तवा
भैरवान्वटुकादिकान् सहृदंतंत्रराजे
नोक्तम् विशेषाच्चैणदिव्यौघानत्ररु
पात्राद्गुरूंस्ततः पुरुषंभैरवेणवश्री
पात्रेणमहेश्वरीम् श्रानंदभैरवंदेवंभै
रवेणश्रनर्घ्येयेन वलिनात्वगणेशादी
न्योगिमायोगिनीश्चिवे वीरपात्रेणले
कानेशक्ताब्राह्म्यादिमातरः स्यदि
देवीविशेषेणश्रीपात्रेणत्वपराशंती
विशेषेण स्यदाशेकेसर्वेशंश्रीजने
नच श्रेमंशंचैवसामान्यपात्रेणपर
मेश्वरीम् भैरवेणभोगपात्रेणनि .
पुरुषमिति तन्मंत्रस्यर्षीन चाप्यि
पूजयेनर्घ्येयेन देवीरहस्यंतुपुरुष
देव्याशिवंतथा विनासंजीवनेनापि

श्री
५५

संपुटेनयथाशिवे विनोत्कीलनमंत्रेण
तन्मंत्रःसिद्धिदोयथा केवलेयोजयेन्मं
त्रेमंत्रेशिवस्तुनोजयेत् जन्मकोटिषु
जप्तोपिनमंत्रःसिद्धिदोभवेत् यस्या
देव्यास्तुयोदेवःशिवस्तस्याशिवंय
जेत् तेनदेव्यामहादेविकलौसिद्धान्न
सुन्दरम् कालिकायामहाकालःस
मुख्योत्रमृत्युंजयेश्वरः सद्योजातस्तुतारा
याःशिवपदमहेश्वरि कामेश्वरस्त्रि
पुरायाःशिवपदस्तथेश्वरि छिन्ना
याःकालरुद्रस्तुशारदायाःशिवःशि
वः श्रीभैरवःकालरात्र्याःशिवपदम
हेश्वरिः नीलकंठस्तुदुर्गायाःशिवा
यावामदेवकः तेनकरहृद्यनतमुद्र
या देवीपात्रामृतेनसर्वदेवींतर्पयि

त्वा सुरपात्रामृतेन गुरुं सन्तर्प्य त्र्यऋषी
श्च ततो देवीशिवांश्चापि सन्तर्प्य देवों।
न्मानंदभैरवं गणेशादींश्च तत्तन्मात्रेण
तर्पयित्वा श्रीपात्रामृतेन स्वलक्ष्मार्थ
सांगासायुधां सवाहनां सपरिवारां सा
वरणां अमुकदेवीं तर्पये. इति त्रिधा तर्प
येत् ततोजस्रास्वात्मावग्रणम्य सामयि
कैः सहपानादिकं विधाय तत्त्व दि
व्यदीक्षयतः पात्रं वीरं विसर्जनानन्तरम्
तेनादिदेवी विसर्जनाद्व्रम् वीरविसर्ज
नानन्तरम् चक्रनायिकं गंधादिभि स
मानमभ्यर्च्य तन्मात्रेन स्वसमर्प्य स्वगु
मेन गुरोरभावे तन्मात्रं सर्वं तोयविनि
क्षिपेत् गंधपुष्पवस्त्रादिभिः शाक्तः।
साधकानभ्यर्च्य शक्तिशिवयियाश।

श्री
५५

65

क्रियात्रंशत्कैर्दत्वा सामयिकेभ्यो ज्येष्ठा
नुक्रमेण शुद्धिमहिंतं वीरपात्रमन्नेन स
वेरक्तितेन मसंसिश्चयित्वा सर्वेभ्यो दद्या
त्‌ ततस्तेपि हस्ताभ्यां गृह्णीयात्‌ तथाच
तद्‌द्यादेकहस्तेनेनैकहस्तेन संयजेत्‌
करभ्यांयात्रमादाय जुहुयात्‌ कुण्डलीमु
खे ततः सामयिकाश्चपितत्रडपरि अ
ह्नस्तेशजप्य सर्वांक्रमेत्राभ्यामानन्द
भैरवभैरवीतुह्नमपिसंतर्प्य देवदेव्यौ।
संतर्प्य ततः शुद्धिंकुर्यात्‌ तत्रक्रमाय
कःसामयिकैःसहयात्रवंदनंकुर्यात्‌
ॐश्रीमज्ञेरवशोवरश्चविलसाह्लमा
दि श्रीभैरव्यामामवंदनंकृत्वा पात्रंवा
मकरेधृत्वा शुद्धिंदक्षकरेणगृहीत्वा
करौसंयोज्य ॐस्वमद्रेमध्यमानेत्रदत्तो

राज्ञो सागरोत्तमे तत्रोत्पन्ना सुरा देवी कु
मारी रूपधारिणी गोमूत्रसदृशाका
राफेनामृतसमुद्भवा अष्टादशभुजे
श्वेतकानीरजालोचनाम् आनंदस्य का
रेजाता आनंदश्च महेश्वरः तयोर्योगे
भवत्ब्रह्मा विष्णुस्याहृदयेपि च त
स्मादिमां सुरां देवीं सुधांगांहंगोत्रहो।
म्यहम् इदं पवित्रममृतं पिबामि भव
भेषजम् पशुपाशसमुच्छेदकारणं
भैरवोदितम् चित्तस्यांतश्चमारत्वात।
न्मस्यानंदमयत्वतः तन्मयत्वाच्च भावा
नां भावाश्चांतर्हितां रश्मिसत्वांतश्चवि
कामायतत्रसः स्वेन पीयते तस्मादि
मां सर्वथा भ्रमां सुधांहं तां पिबाम्यहम्
मंत्रेणानेनदेवेशिमूलमंत्रेणमंत्रवि

श्री त् अनाकुलमनाः कुर्यादलिपात्रेशनै :
९९ शनैः स्वात्मसत्तात्रिकोणस्थे सूर्य।
66 कोटिसमप्रभे ॐ उत्पाकृतिविद्रूपे
अनेनैवसमंत्रकम् तत्रांतरेतद्विर
ण्यपात्रेमंश्रुतमिदं तापरमामृतम् प
राहंतामयीवह्नौजुहोमिशिवरूपि
णी इत्यनेनमन्त्रेनवापिबेत् तत्रकृला
मीतिगुरुशक्तिसाधकेभ्य आज्ञांप्रा
र्थयेत् ततस्तेच सुप्रसन्नसादरंब्रूया
त् ततोमन्त्रायथाकुंडलिनीमाजि
ह्वांतंविभाव्य श्रीगुरुंस्मरन् ॐकुं।
लिनीमुखेतर्पयेत् सुहृद्वरस्त्रीया
न् ततश्चैनेपिचसर्वैतथाकुर्युः ततः
स्वाधारेभ्युपात्राणिसर्वैस्थापयेत् त
तश्चक्रनायकोद्वितीयपात्रंपरिवे।

शायेत जलपात्रे एहदेशीसंस्थाप्यत।
जलेनवा स्वकरेणत्तालयित्वातत्पात्रा
णिपरिवेषयेत् नेनवन्हिर्निर्गत्य ए
हदेशास्थलजलेनवाकरेणक्षालन्तन्न ए
वैवन्तक्रमेणयवाम्हनेपात्रेषुदद्यात् त
त्परिमाणमाह समस्यातेत्रे नानेत्रक।
र्षतोन्नेनवाच्यानकर्षोदयिकेनच वे
दकर्मोदयिकंनचेस्यामनेकर्षस्तत्र
कः ततोमीनेचदद्यात् तडनेरेवमी।
नेत्रादौ प्रदद्यात्प्रथमेपात्रेपिशानेप
रमेश्वरि द्वितीयेतुवराहेमत्स्यद
द्यात्सुमापितम् त्रृतीयेतुमहेशा नै
मुद्रांदद्यात्मनोरमाम् चतुर्थेपरमे।
शानिमांसेर्मत्स्यमुद्रया पंचमेत
महेशानिदद्यान्मेत्रीयधेच्छया श

67

न्नुष्ठिष्टसमाप्तके पंचमेपात्रमाह्
वेत् पंचमेपरमेशानिकुलसंध्यांसमा
चरेत् कुलसंध्यांपंचमेनिशावत् १
निपंचपात्राधिकारेबोद्धव्यम् एकदे
शपात्राधिकारेविशेषोयथा सुद्धा
तुप्रथमेपात्रेमीनेनैवद्वितीयकम्
मुद्रयातुतृतीयंच त्रिभिःमद्यचतुर्थ
कम् तदंग्यंपंचमेदद्यात्तानावेजन
मस्तुतम् परमानंततोसंष्टेसप्तमेपि
ष्टलडुकान् अष्टमेदीपदुग्धादिना
वमेचफलादिकम् जिज्ञासादशमे
दद्यात्क्षुद्रपात्रेयेष्टस्पृहया सप्तत्र प्र
थमेगुरोर्ध्यानंद्वितीयेस्वेष्टचिंतनम्
प्राणायामंतृतीयेच चतुर्थेजपमा
चरेत् पंचमेपंचमकारा इष्टस्कंधेच

मपात्रेतमेंचमारंभपरम् नत्तनतन्त्रस
गोनम् पंचमपरम् तत्यागस्यैवविम
जेतोक्तत्वात् अथतत्त्वमागनेतरेष
ष्ठपात्रग्रहणेनाधिकारः तथाः सम
मनवपपात्रयोरपिबोद्धव्यम् इतिरु
द्रयामावपिपंचमाशक्तवीरपरम्
तथा पंचमंसंस्तविहीनाचतुर्थेजप
माचरे दिति यद्युक्तंतनतत्कालिवी
रपरम् ज्ञानजेष्ठवीरस्यतुदिव्यवी
रेणतत्वभयोश्राप्नोति सर्वत्रज्ञात।
व्यम् दिव्यस्तु स्मरन्नुत्यपिवेदयसंपा
त्रेणात्रेजपंचरेत् इतितत्रतु सशाह
नापिवेद्दूत्वंनविंदुपातयेदयः तेन
यथा सशाहोनजायतेसूमोचविंदु
नमततितथा सावधानस्तुद्रादीनां

श्री
६८
68

क्रमेणगणानैविधेयमिति अथसर्वेषां
द्वितीयपात्रवेदनेकार्यम् ॐ ह्रैमेचेण
रक्षावद्धमिति अनात्सर्वंसर्ववत्र अथ
तृतीयपात्रवेदनम् ॐ सर्वोस्त्रायकला
कलापकलितमिति अथचतुर्थवेदने
मंत्रमोनरक्षावद्धमिति अथपंचमपा
त्रवेदनम् ॐ आधारभुजराधिराजवल
येपात्रमिति अथषष्ठेपात्रवेदनम्
सस्कृत्रामलभद्रपीठमिति अथसप्त
मम् जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तीति अथाष्टमम्
त्वंह्रस्त्रीगुरुपादुकामिति अथनवमं
सर्वानंदकरमिति अथदशमम् ब्र
ह्मविष्णुमहेशानमिति अथैकाद
शम् पापकं(?)क्षांतिस्तुभद्रमिति एवंव
सर्वपात्राणिस्वीकुर्यात् अत्रतु याव

नचलतेहष्टिर्यावन्नचलतेमनः तावत्सा
नेप्रकर्त्तव्यंयत्रुपानमनःपरम् तेनया
वद्दृष्ट्यादिकं नचलतितावत्सानेकर्त्तव्यं
पानस्येतितत्रैवाह समयानेशादो मे
त्रार्थस्फुरणार्थाय ब्रह्मज्ञानस्थिराय।
च अलियानेप्रकर्त्तव्यं पञ्चपानंततःपरं
यत्रपञ्चमेपंचमंकुर्याद्यावदेकादशा
वधि नवत्तपुग्मेनरे अथवा शाम्भो।
दयाम सूर्णाऊतिबुधः तेनपंचमया
त्रे पंचमारंभमनेनमंत्रेण ओंयमीय
महाविंदीमस्वात्मान्यग्रेमनसासवा १
सुषुम्णावर्त्मनागानिममस्तहमीजुहो
म्यहम् स्वाहेतिसकलमंत्रोनेप्रोच्यते
इतिचरेत पंचमेपंचमंकुर्यादंतेस्पूर्णां
ह्रतिचरेत अंते एकादशपात्रातेत

श्री न्दशाक्तौ नवमे सप्तमे पंचमे इति श्रीउ
८९ के सुर्णाऊर्जितं मंत्रस्य प्रकाशाकाश
69 हस्ताभ्यासवलस्योन्मनीस्तवम् थ
मोथमंकलास्ते हंसर्णावक्रोत्रहे।
म्यहम् स्वाहेति मूलमंत्रोन्ते श्रीपय
न्तंसमुत्सृजेत् ततः स्वस्वकल्पोक्त
स्तवपाठानंतरं पंचांतिस्तोत्रंपठेत् ॐ
नश्यंत्वित्यादि अथशांतिस्तोत्रानंतरं
ऊत्तार्ककस्यावश्यकत्वम् रत्नमा।
लायांबोद्धव्यम् नमाम्यहं मंगलदो
योगसिद्धोत्यंलक्ष्मी भवकेजा।
यंती श्रीसुंदरीमिंडकलावतासा।
हालाचा ऊत्तारविंदात इत्यादि इ
त्यानंदस्तोत्रांतानंदकवचंपठेत्
सर्वयोदे महादेवउवाच श्रणुदेवि

महाभागे शृण्वैकाग्रचेतसा मम् श्रीआनं
दाख्यं महापुण्यं सर्वतीर्थफलप्रदं
आनन्दकवचस्यास्य दक्षिणामूर्तिर्ऋ
षयः पंक्तिश्छन्दो देवता च त्रिपुरा पर
मेश्वरी॥ शीर्षं मे त्रिपुरा पातु ललाटे
त्रिपुराम्बिका त्रिपुरेशी केशपाशम्भ्रू
मध्यं पातु मालिनी श्रवणं पातु वागु
ण्या गंडे पातु हरप्रिया नासिकां पातु
भीरुण्डा दन्तान्पातु कौशिकी मंग
~~लास्यं नासिकां पातु भीरुण्डा~~ दे
वी दन्तान्पातु कौशिकी मंगलास्यं कंठ
देशं भीमा रक्षतु लोचने क्षेमंकरी
मध्यदेशं स्तनौ रक्षतु हिंगुला क
रतलं चर्चिका बाहूपरं विंध्यवासि
नी नाभिदेशं विशालाक्षी करांग्रे व

त्रैलोक्यर
णार्थं तु विनि
योगस्तु प्रकाये

धं

श्री ७

सर्वेदिना कर्मध्यंशांभवी चैवैसर्वा मा।
गिाबंधकम् नवानन्दन्नरक्ताद्वीजठरे
पातुभीषणा अग्निजिकांश्रहृदेशेनाभि
देशेमह्लोदया षट्चक्रेपातुमेभद्रःखड्ग
मगापातुभैरवी चित्रेमेपातुविजयाद
शद्वारेच्छिवेंवदा पृष्ठरन्तमाहेशी।
पादौभक्तिप्रियाव्वत दक्षपार्श्वेभद्रका
लीवामपार्श्वेवशंकरी पातुमेसर्वगा
त्राणि श्रीश्रीत्रिपुरसुंदरी इमेन्नकवा
चेदेवि:त्रिषुलोकेषुदुर्लभम् राज्यद
भोगदंचैवमोक्षदंसर्वदंप्रिये सुवंदा।
सर्वलोकानांशत्रुसंचयनाशनम्
यःपठेत्प्रातरुत्थायचैर्कैवाप्यिनुयः
पठेत् सोवश्यंमुक्तिमाप्नोतिकवचम्प
प्रसादतः इमानंदकवचम् ततः॥

76

त्स्तोत्रंपठित्वानकुलचक्रंविसर्जयेत्
कुलस्तोत्रमपाठेनदेवीगोपिसंगतामि
यात् श्रीदेवीगौंत्रिपुरात्रिपुरेश्वरीचसुं
दरीपुरवासिनी श्रीमालिनीचसिद्धा
खामहात्रिपुरसुंदरी इत्यादि यथा
चक्रसंकेतेनकेवलगुरुसंकेतेनतथा
समयाचारसंकेतेनकुलाचार्योद्भवनैते
जपध्यानार्चनस्तोत्रमभिचारायक।
ल्पिते यत्स्तोत्रंपठित्वान्नसंगतामा
नयेद्ध्रुवम् इत्युक्तत्वात् कुलस्तोत्र।
पाठस्यावश्यकत्वम् ततोदेवस्यप्रा
णान्समर्पणंकुर्यात्यथा इतःपूर्वंप्रा
णबुद्धिदेहधर्माधिकारतोजाग्रत्स्वप्न
सुषुप्त्यवस्थासुकर्मणामनसावाचा
हस्ताभ्यांयदुक्तंयत्कृतंतत्तद्ब्रह्मार्पणं

श्री
७१
71

मस्तु सामदीयं सकलं सम्यक् श्रीदेव्या
चरणकमले समर्पयेत् ॐतत्सत् इति
प्रोक्षणीपात्रस्थजलेन आत्मसमर्पणं
कुर्यात् इतिसामाजिकपथ्याप्तसमा
र्पणं कुर्यात् ततश्चक्रनायको गुरुवला
दितिः श्रीपदेवीं प्रपाय्यत्वा आरात्रिका
विधिना दीपप्रज्वलनं निवेदनं कुर्यात्
नैवेद्यं तालवं सजातीफलादिसहितं क
र्पूरवासितं ताम्बूलं निवेद्य पंरविशेषा
र्घ्यविसर्जनांतं कर्म समापयेत् ततः
श्रीपात्रक्रियां कृत्वा गुरवे स्वशक्तोष्व
लकं हृद्यं दत्वा शेषचक्रे स्त्रीकृत्वा शेषो
न्मात्र मुञ्जीकृत्य तदुपरि जलं दत्वा प्र
क्षेपं निक्षिप्य श्वत्वा समोपयेत् ततस्त
त्रैवस्थाने मायाबीजं विलिख्य वामंक

निष्ठ्यानन्तदातिलकं कुर्यात् अनेनमं
त्रेण यंयंस्पृशामिहस्तेनयोमांपश्यते
चक्षुषा सर्वदासंतोयांतियदिशाक्रस
मोभवेत् तथैवनहिदियनापानांते सवै
पिपात्रशीतंलकुर्यात् अथश्रीचक्रदा
र्शनफलं समकृशानकन्तल्काश्वायमफ
लंलभतेनरः तत्फलंसमवाप्नोतिकृत्वा
श्रीचक्रदर्शनम् ततोयथाविधिनिर्मा
ल्यंत्रात्तैलपनयारणाम् पादोदकंच
कुर्यात्दनेनमंत्रेण गंगापुष्करनर्मदाच
यमुनागोदावरीगोमती गंगाद्वारप्र
यागबदरीवाराणसीसिंधुश्च रेवासे
तुसरस्वतीप्रभृतिषुब्रह्मांडभांडोदरे
तीर्थस्नानसहस्रकोटिफलदंश्रीच
क्रपादोदकम् ततोनैवेद्यस्वीकारः।

श्री
७२
73

कर्त्तव्यः ॥ ततो दीपनाविसर्जनानंतरं
सतत्त्वज्ञा ज्ञानिनो वीरापानादिकमाचरे
त् ॥ छिन्नपाशकुलाकुलतत्त्वज्ञा वीराको
भोगेवोत्तमम् नैवेद्यम् एवं पंचत
त्त्वपात्रानेकारणानंतरं यथाशक्ति मूल
मंत्रजपः पंचमपात्रस्वीकारानंतरं स्तो
त्रपाठं ततः शांतिस्तोत्रादिकं अन्यत्समा
नम् यत्तकदाचित्भैरवचक्रेण अभक्ति
चास्तुंभयादि तदा समादिकपीत्वा स्वम
रोः श्रृगरोहणम् भवति शेषः सर्वं स्व
त्वमत्रभवती मर्थः ततः श्रृंगारोहणा
सामकं जायेत इत्यर्थः येत्रनातिपा
नाद्रामि कदाचिद्भैरवचक्रे विचारेऽनंतर
भेमादि तदापानेप्रकुर्वीत समदमपि
शोषयेत् रसेणदेहं द्वियस्वित्वेवकत्व

नजायते इतिबोद्धम् आसवैर्वाद्
अतिपानवशात्कश्चित्साधकोम्रियते
यदि नदोविंचप्रयोक्तव्यानामकाले
कदाचन आनंदनाशिनीचिंचायस्त्व
चकेप्रयोजयेत् योगिनीसहितास्तस्य
हिंसांकुर्वन्तिभैरवाः इमेतत्कथितंस
र्वेकुलचक्रार्चनेोदितम् अधुनाकथ्य
तेसम्यगुल्लासभेदनिर्णयम् देव्युवाच
मद्योल्लासत्रयंजातेचक्रमध्येमहेश्वर
चेष्टाकौलिकशक्तीनांवदमेपरमेश्व
र श्रीश्वरः आरंभस्तरुणश्चैवयौवनः
प्रौढ्यपवच नदंतस्ततौजाग्रदित्युक्तो
चोन्मनास्त्वप्रयपवच सप्तोल्लासेयावे
तिसत्युक्तः सचकौलिकः अनवस्था
स्वर्द्धमिश्चअवस्थायवंसत्युनम्स्य

श्री ७३ त्वंतमात्मतत्त्वं स्यात् विद्याविद्यात्मगो
चरः शिवांतं शिवतत्त्वं स्यादिति तत्त्वत्र
येजगत् एवं तत्त्वत्रयज्ञानं गुरोर्ज्ञात्वा
यथाचरेत् सजीवन्नेव मुक्तः स्यादिति
शंकरभाषितम् तत्त्वत्रये स्यादारंभः क
थितः कुलनायिकैः आत्मविद्याशिवै
स्तत्त्वैः रूपपात्रत्रयेणैं तत्त्वस्योल्लासः
कथितस्तस्यार्थः कथितस्तरुणोल्लास
लक्षणं मातृमध्यके यौवनेमनसः
सम्यगुल्लासः कथितः प्रिये सबलने
हस्वनो वाचांशोऽप्यशस्यमभिधीयते स
योल्लासः परेचके यद्दीक्षितमात्रमेत
नसम् अर्वाक्प्रोप्य समुल्लासेनैव कु
र्यात्कदाचन यद्यपि कारलेत्रैवक
नैवं पात्रमेतन्नम् स्त्रीपुत्रमित्रबंधु

73

नोस्तिग्यानामपिपार्श्वेकलाचारनमि
ज्ञानंमङ्गनिवर्जयेत्प्रिये अष्टसुपुरुषा
णांचदेशान्तरनिवासिनाम् विनाशं।
केनयोगेनकुर्यादृक्ष्मसंगति ऊर्ध्वचिद्
दृष्ट्याग्राममलिपात्वेतमभक्तितः आ
दायसर्वंवस्त्रमापिवेदेविग्रहेसरन्
निजणात्रेसमादायेमर्थ्यः श्रीफेलासे
महेशानिकुर्याद्दलिविसर्जनम्
श्रीफेलासितकर्मव्यष्यशादायंचमां
तरे सर्वत्रदर्शनम् सजातृष्णाद्वहिः
कुर्यात्रिकोणभूगृहान्तरे गंधपुष्पा
द्यैर्दुर्गाध्यानावेक्षितृभैरवम् ब
लिंदत्वानर्पयेत् इमादिश्शरहृदयत्रिको
णान्तदनंतरेज्ञानतनमरम् त्रिकोणमि

श्री ७४

74

मर्थः देहेंद्रियाणां ...... अनवस्था।
निगद्यंते यत्र मेत्रस्य ऋपोसो जायते अर्के
नाभरः स्वष्टु मिस्त अंतर्लक्ष्यो बहि स्त
हिर्निमेषोन्मेषवर्जिता पष्ठात्र खेच
री मुद्रा शिवसान्निध्यकारिणी विक
ल्पमनसो गत्वा महोल्लासः प्रवर्तते न
दान्त देवताभानं भंजते सुनिंद्रगवे:
पात्र त्रंयस्या द्वारं भस्त्रकरणस्य चतुर्थ।
के पंचमेथा वनोल्लासः षष्ठे च प्रोक्ष
उच्यते सप्तमे जायडुल्लासश्चाष्टमे चा।
म्नात्मकः दीमाख्यो नवमे पात्रेः न
वस्या दशमे तत्रः एकादशे महोल्ला
सो महोल्लासस्तु उच्यते चक्रेयत्राम
तेक मेत्तु भंगायभिवाक्रतनम् तत्सर्वं।

देवताश्रीमेजायते सरस्वंदति जल्पोज
ल्पफलंतंत्रासमीपिरभियोयतेविक्रिय
एजनेछंदितंभैरवीबलिः शुक्तिस्वश
क्तिसंयोगः स्तोत्रंतत्कालभाषणम् मा
सोहरसस्पंस्पर्शःॐउलीनिह्नवनैके
यावीक्षणंध्यानमीशानिशयनंवंदनं
भवेत् तउह्लासेकजातानामाचेष्टासेव
नक्रिया कार्याकार्यविचारंतयःक
रोतिसपात्मको यतश्चक्रगतावीराये
गिनोमदविह्वलाः समाचरंतिदेवे
शि यउल्लासमेनागतम् सत्तासत्पुरु
षमत्पोकायात्वमेलच्चिते नैष्यवा
पुरुषस्यापिप्रोपकाह्लासः मसंयतः
प्रौविलामः समगादेषु रूपः स्वरूपं
मोहादर्लिगमोगनाश्चियम् पुरु

श्री
७५:
75

षःपुनाःपृच्छतिस्वपतिंस्तकाकस्त्वं।
कार्यमिमेचके मोविंस्रस्यमदिरापा
यत्स्त्रियः प्रियान् उपदेशंस्तेविदित्वा
निद्रिण्यंतेप्रियोवुदी नदानंमरमेसो।
ख्यमनोवाचामगोचरम स्वयमेवानुभ
वतिशर्करादीरणनवत् ईदृशानांद
यैसौख्यमितिवक्तुंनशक्यते गृहीत्वा
मोन्यपात्राणिव्यंजनानिचशोभुवि
स्मनाशिरस्मिन्भूमौपतिमद्यमंजनियो।
गिनः योगिनोमधुमनाश्चपतंतिश्रम
दोरसि मदाकुलाश्चयोगिन्याःपतंति
पुरुषोरसि मत्तोरण्येवसर्पाणिकुर्वंति
चपरस्परम् इत्यादिविविधाश्चेष्टाः
कुर्वंतिकुलनायिके कौलिकान्भैर
वावेशान्मोदानिंदंतिमूढधी जेना

शायेऽस्मिन्संदेहो योगिनां भैरवाऽस्त्रपि न
निंदेत्तत्र संदेहः प्राप चक्रे मदमदाकुलान्
पतंस्तु कर्गतं तावानीवाह्वै नैव प्रकाशये
न तेषां द्वेषं हं नक्तं वीननाद्हतेन समाच
रेत् भक्त्या संरक्षयेज्ञानी गोपयेच्चप्र
यत्नतः चक्रे मदकुलान्दृष्ट्वा चिंतयेद्दे
वतां प्रिया वंदते मोदते भक्त्या समागच्छे
योगिनी पदम् पश्येद्देवविधियं चक्रेऽयो
भक्त्या कौलिकः प्रिये ब्रततीर्थतपोदा
नयज्ञकोटिफलं लभेत् श्रान्तो हा
सितो वीरः शिवपर्वनं समाश्रयः नौक
चिदपि जानाति चात्मध्यानपरायणः
स्पृशन्ते पुलकायेश्च तत्रात्मध्यानमु
च्यते यत्स्वं विविधयते ध्याने देह्यावेश
करं परम् कार्थिते नैवशाक्तोऽसि प्रभु।

श्री
७९

इत्थसमाधिनः ब्रह्मध्यानमिमानंदा
यताः स्वकृतोनोनराः अष्टावस्थाश्चके
पायाजायतेनेसंशयः बहुनात्रकि
मुक्तेनचाणिमाद्यष्टसिद्धयः अमा
ह्यरपदेशाद्वा
येत्वग्णापरमेशस्यपंचतत्त्वविधायिन :
नेशगणाः कुलतत्त्वज्ञेतत्त्वज्ञानस्यसंश्र
नात् स्त्रीरथेपुरुषः शूद्रचंडालवा
द्विजोत्तमः चक्रमध्येनभेदोस्तिसर्वेद्वा
नेसमास्मृताः इदंतुचक्रप्रशंसापरं
तथापितदुक्तम् मध्येनदोषोनास्ति
ध्यायंतेभेदोनस्तीत्यवगंतव्यम् यत्र
प्रवृत्तेभैरवेचक्रेसर्वेवर्णाद्विजातयः
निवृत्तेभैरवेचक्रेसर्वेवर्णाः पृथक्
पृथक् इत्यपिचक्रप्रशंसापरम् प

तद्वचनंग्रहीतेनिद्दतेकालेचनिर्णय
माह श्रीपात्रस्थापितेनतत्रसर्ववर्णा
द्विजादयः विसर्जितेतत्श्रीपात्रेसर्वे
वर्णाःपृथक्पृथक् तेनश्रीपात्रस्था
ऽयंतेजातिभेदोऽस्ति आयाति तत्राह
पंचपात्रेनतेरेचक्रे जातिभेदोनविद्यते
तेनपंचपात्रेनतेरेश्रेष्ठेताभजातिच।
क्रेजातिभेदोनास्तीति तत्वविदोम।
तम् पंचपात्रग्रहणादोभेदोनास्ती।
ति तत्वविदांमतम् पंचपात्रग्रहणा
दोभेदोनास्तीति तदुक्तंतत्र बालेन
ब्राह्मणेनतेरणापिचक्रे ब्राह्मणव
त्परेनार्हाः तदुक्तं देशिकैःस्थापि
तेऽकुंभेतत्रदेवीपुरंभवेत् तथा पं।
चानांमेलनेयत्रतत्रैवाहंतथाम।

श्री ८८

77

सद्गुर्वादिक्रमत्वात् श्रीपात्रेस्थापितेऽर्के
भेस्थापितेऽपि चैतैः सह ब्राह्मणानां स्प
र्शनादिदोषाभावात् क्रमस्थापनानां
तरं कुलवृक्षालमपि कुलार्चनायिके
वः नचक्रमस्थापनादौ ब्राह्मणेतरा
णां चक्रेप्रवेशस्पर्शादि वहणात्रेन भेदो
ग्रहतारम्भो न समाचरेत् अथवा सकल
तावाणी यक्ष्यान चशाकुना तेन वद
वाणावर्के समासमर्थस्यापि अभिषिक्त
कुलस्यैकोलस्यापि चक्रेश्वरत्वाधिकं
रोनास्ति गुरुवज्ञावचनात् चक्रेश्वरः
शिवः तथा गुरुश्चक्रेश्वरः चक्रे इत्यु
क्तात् तथा ब्राह्मणेतराणामपि च
क्रेश्वरत्वाभावः तेन मोयज्ञान ब्राह्म
णस्यापि चक्रेश्वरत्वाधिकारः इत्येव

गेतव्यः तत्रैवाह गुणाविष्टतकौलस्य
श्छिन्नपाशाष्टकस्य च अधीतविद्योपि
ताना योग्यताविकासजने गुणाविष्टतो
गृहस्थश्च समर्थः पाशाष्टकस्त्वग्रामुक्त
म् तेषां लक्षणकथनाय प्रणवः सउ
च्यते यथा घृणालज्जाभयाशंकाजु
गुप्सा चेति पंचमी कुलं शीलं तथा जाति
रष्टौ पाशाः प्रकीर्तिताः तेषां लक्षणं
यथा सद्भूषमदनागारे रंजिकाप्रवेश
नेच्छमः भैरवाद्यवलिचक्रे गृहीतयः
छन्मोभवेत् नथामकाययेवपिपति।
घृणाः सचकथ्यते गुरुस्सद्गुरवेषु।
नातहठ्यनेतथात्रतः पितापिचयो
ज्ञानीवसलपकेछन्मोभवेत् तेषामग्र
पंचमेचविर्लज्जा सचउच्यते प्रमघा।

श्री नेविजनेचौरेगजव्याघ्रादिसंकुले प
८८ काकीविहरेद्यस्तोनिर्भयः सचकथ्य
ते लोकनिंदाशंकयाचेन्निजकर्मनलो
पयेत सर्वोपिचकालोकेयचकृत्यादि
पवयत् एकाकीनिर्जनेगत्वावश्यकृत्य
समाचरेत चौरवद्विहरेद्देकोनिःशंक:
सचकथ्यते परान्नभुक्...... निन्दा
क...... भुक्तकुलेसननिभुरम्
यथा ज्ञानिनापिदमात्राद्ःसमुक्त:
केनहेतुना संदेमिच्छेजानातिभुङ्क्ता
पैत्रेयशाङ्कवत् सर्वेषुरागसमागीस
मागीचतिकथ्यते शीलस्वभावाय:
सत्वभावःपरित्यज्य देवभावंसमा
श्रितसवंसोलोकेस्मिनूकुलीनोना
परोजनः ज्ञानिभेदोनास्तियस्यसता

नीचेतिजातिकः तेनपाशाष्टकपती
वर्जितस्यैवचक्रेष्वरन्नाधिकारः न ६८
चमूर्द्धविस्यति इत्सनत्काथितंसम्यगु।
ह्लासभेदस्तुतमम् इदानींकाम्यचक्रा
णिकथ्यंतेचयथाक्रमम् देवदेवजग
न्नाथसर्वविद्याविशारद कौलिका
नांहितार्थायचक्रभेदंवदप्रभो श्रीई
श्वरउवाच चक्रंपंचविधंप्रोक्तंशाते
त्रैरुद्रयामले महाचक्रंराजचक्रंदे
वचक्रंतथापरम् वीरचक्रंचतुर्थंच
पशुचक्रंचपंचमम् महाचक्रेसर्व
वर्याभिभक्तास्तत्क्षुएतुपावति माता
चभगिनीचैवदुहिताचस्नुषातथा
गुरुपत्नीचपंचैताशाक्तयोयामलेम
ताः श्रीदेवी समागम्यप्रसन्नदेवरम

श्री
७९
79

तैयेनकेनचित नदातेवचनंदेवअत्र
तिष्ठतिशंकरः श्रीपांकरुवाच दीवि
नस्यगुरोपत्नीयामातागर्भधारिणी
यस्याविवाहितांकन्यामातर्पयेत्तत्रभा
गयेन भगिनीदुहिताचैववीरभार्याश्च
मातथा वर्जनीयानाश्वभोगेनदुष्मा॰
सोपजायते संसर्गोद्भिकेशोकेसदे
ऊत्कृटसंभवा मंत्स्यमगोहितंशोक्तं
सुद्दामाषस्तुऽद्भवा करवीरोवेश्रष्ठ
चेदनंरक्तचंदनम् गुरुवारेशुक्लाय
देवचतुर्थ्यसप्तमीदिने महाचक्रम
हादेविसर्वकामसमृद्धिदाम् द
क्षिणंविपिवद्देविश्राधायीयनि
वेदयेत नैवेद्यवस्त्रायैस्तोषये
त्कर्मिसाधकान महामोदप्रदं

चक्रं महामोक्षप्रदायकम् षष्टिवर्ष।
सहस्राणि ब्रह्मणा सह मोदते शतम
हाचक्रम् श्रीश्वरः एताद्भैरवराजचक्रे
वदामि शृणु पार्वति यत्नी योगिनी।
चैव रजकी सपदी तथा कैवर्त्तवंशजा
सन्ना मंचशाक्तीरुदाल्पना कृतमन्त्राभि
षेकास्तु सर्वकामफलप्रदाः मद्यमां
डीकं संप्रोक्तं सुविच्छागमसमुद्भवा
मत्स्यं वा द्यालकं शोकं सुद्रागोधूमजा
स्मृता एकादशं भात्तवीरसंकीर्तितोच
विशेषतः धर्मार्थकाममोक्षार्थं वा।
जचक्रं विधीयते ओं श्रीत्रिपुरसुंदर्यै
नमः श्रीश्वरः देवचक्रं प्रवक्ष्यामि
यत्सर्वैः क्रियते सदा शाक्तोलत्रप्रव
क्ष्यामि दिव्यरूपा मनोहरा राजव।

श्री
८०

वैश्यानागरीचयश्चवैश्या देववैश्याब्रा
ह्मवैश्याश्चात्रयः परिकीर्त्तिताः राजसे
वापरा राजवैश्याउमाख्यकौलिकाः दे
ववैश्यानन्तकीच ब्रह्मवैश्याननीर्थगा
नागरीकस्यचित्कन्याभर्त्ताकामरसाकु
लाः पंचैताश्चकथो देवि देवचक्रेनियो
जयेत् मेरयमद्यं रंश्रीकेसुद्राचणोक
सङ्कुवा पुष्पंजातीचचंडीपंथाकिंचि
त्समुपस्थितम् षट्कंम्योववतदैश्याना
वम्पांकुजसोमयोः आचर्याय पुरस्तुन्
स्वदन्तिणंविनिवेदयेत् नैथेवयनव
स्त्रायैस्ताभ्यश्चकिसाधकान् देवच
क्रमिदंश्रीकेसर्वदेवनन्दायकम् दे
ववस्त्राजितानीश्च्वा विहरेन्नान्तिमंडले
षष्टिवर्षसहस्त्राणि देवलोकेमहीय

यते इति देवचक्रम् अथवीरचक्रम्
ईश्वरः वीरचक्रं प्रवक्ष्यामि येन सि 13
ध्यन्ति साधकाः अनया पूजया देवि दे
हशुद्धिः प्रजायते शक्तियो मद्यमांसा
दियुक्तं तस्य कथ्यते पैष्टी गौडी च मा
ध्वी च द्राक्षा इक्षुसमुद्भवा अर्चने चक्र
राजस्य वारुणी पञ्च यास्मृता रजकी
चर्मकारी च वैष्णवी चैव रजस्वला मा
तंगी मध्यमया च अर्चने शक्तयो मताः
छागऊरुटवाराहमार्जारो मृगं सम
व अर्चने देवतायां तु शुद्धिः पञ्चविधा
स्मृता तंत्रान्तरेतु क्षेचराणां विचारणं
यत्र मांसं स्वसाधितम् देयानि सर्वम
त्स्यानि स्वयं शस्त्राणि योजयेत् उक्ता
मात्रिविधा प्रोक्ताः शालपाठीनरोहि

श्री
८

ताः मध्यमाकंठकैर्हीनानदग्माश्चाय
माप्स्मृताः गोभूमस्तुङ्गमाषादिनेतुला
निष्काणकादयः एजनेनवदेवेशिस्तु
द्वयंचविधास्मृताः शुभ्राणिस्वेतपीता
निरक्तानिचविशेषतः कुलवारेकुल
तिथ्यावहम्याचविशेषतः कृस्नप्रके
दिनेवापिकर्तव्यंशक्तिसाधकैः अष्ट
वीराश्चषड्वीरानववीराश्चथापिवा
श्राद्धयवीरास्तुकौलश्चचक्रस्यजोसमा
चरेत वीरेभ्योदक्षिणांदद्यादाचार्याय
विशेषतः शांकौलस्तोषयेद्रत्नादक्षि
णांतुविशेषतः दक्षिणाविधिहीनं
तुयत्तुश्चकंतुनिष्फलम् भ्रमसाध्या।
पातकंचैवब्रह्महत्यादिपातकम् ना
शयेदक्षिणाहीविवीरचक्रप्रसादतः

81

विहीनैश्वरवोभृत्वावांनेदेवीपुरंव्रजेत्
इतिवीरचक्रम् अथपशुचक्रम् पशु
चक्रेप्रवक्ष्यामिमर्त्यानांसुदायिने
एकाकीमद्यपानीचस्वेछयाशक्तिसु
कृत्प्रिये माहेश्वरणांससर्गंकुरुते
नकदाचन मद्यंमांसंतथामीनमात्म
मौद्रायकारयेत् असंस्कृतंपिबेद्
मांबलात्कारेणमैथुनम् स्वप्रिये।
णाहूतंमांसंभुजंतेस्वेछयासदा वि
नार्चनंविनाज्ञानंमंत्रहीनमदीक्षेण
कौलेनिचक्रवत्सर्वमात्ममौद्राय
केवलम् पंचतत्वंसमादायपशुच
क्रेनडब्यते आयुत्तंयुवदारिक्षमृते
पैशाचंनाव्रजेत पिशाचयोनौतिष्ठे
त्तिमाघवर्षसहस्रादिकम् इतिपशु

श्री
८२

चक्रम् राजचक्रे राज्यदेस्यान्महाचक्रे
तमोच्चदम् देवत्वदं देवचक्रे वीरच
क्रे स्वसिद्धिदम् पशुचक्रे दारिद्रदुःख
शोकभयप्रदं कुपदादविह्णाहीनेस
र्वचक्रे तु निष्फलम् तथा आदिमद्य
विनामद्ये निष्फलेनात्रसंशयः आदि
शुद्धिं विनाशुद्धिर्नैवत्तमिकरीमता
आदिमीनं विनामीनेनचत्तमिप्रदाय
कम् आदिमुद्राविहीनेनसर्वं भवति
निष्फलम् आदिशक्तिं विनाशक्तिर
भिचारायकल्पते विजयाआदिमद्ये
स्यादादिशुद्धिंतथात्मकम् आदिमी
नंतजम्बीरमादिमुद्रात यामजामुद्रा
सर्वाणियामानियाम्यागोममकास्व
ताः मुद्रामाषायवाश्चैवचणकाक

इवास्तथा पतानि सर्वथामाश्रीह्रिरि
सुच्यन्तिबुधैः धामानिपिष्टकादीनिस
र्वाणिपरमेश्वरि आदिशक्तिःस्वदा
राःस्नातामेवाभिसमसाधयेत् शक्ति
योग्यानमाचैस्नान्तुदानामपिचाश्र
येत् तन्त्रान्तरे श्रीशिवः चक्रार्चनेचैने
वेद्यंतवप्रीतिकरस्मृतएउ अनेनचाउर्वि।
यंश्रीमेचर्वाचोष्यसमन्वितम् ग्रंथा।
मादिपचन्तुन्नसाधितंचवदानेन आ
दिमयंमन्त्रंविनानन्तग्रंथमनिष्फल
मतं आदिस्त्रिहिविहीनान्तुसामजा
निष्फलामता आदिसुद्रांविनापूजा।
येऊर्वंतिनरायमा पंनतिनरकोचैरे
ब्रह्मणाहूसहस्रकम् क्रमंसकेनकं
चैवचक्रांसकेनकंनथा विनासकेन

श्री कंतथा विनासंकेतनकंदेवि पूजनंय
८३ दिजायते नैवतत्फलमाप्नोति सिद्धि
र्नैवप्रजायते स्थानंदेशंचज्ञात्वापू
जांसमाचरेत् राजसूयस्ययज्ञस्यफ
लमाप्नोति सांख्यकम् हस्तीजनेसमा
कृष्यगृहीत्वाउत्तमंत्तमम् संस्कृत्य।
निक्षिप्यत्पात्रेनतो: पूजांसमाचरेत्
वज्रपुष्पात्विनंयंत्रेवज्रपुष्पेणपूज
येत् महारसरसोल्लासमध्याचरण।
वेष्टक: सदासंशयहीनस्तुकुलयो।
गीसउच्यते तस्मात्वेशपाटस्थप्रया
गस्यादुजकापुष्परंप्रिये चर्मका
र्याभवेत्काशीसर्वतीर्थारजस्वला:
यत्किंचिन्नत्सगमंतीर्थंविद्यतेभूवि
मंडले तानितीर्थानि सर्वाणिमातं

गेमंदिरेभवेत् तीर्थकुंभसहस्रैस्तप
लभारशैनेरपि नत्प्यंतिस्वैरणानिभ
गलिंगामृतेविना भगंकुंडस्कवोलिं
गमनंतंचभगांकुरम् सुक्रमाज्यम।
नोह्यताहस्तुक्तोभैरवागमे सुरुशक्ति
रतोनित्यंदेवीपूजापरायणः परद्रव्या
निहन्तीचसर्वभूतसमानदृक् नोपवा
सीमहादेविब्रतंनात्मसमाचरेत् प
वेयोभक्तिसंयुक्तोजीवन्मुक्तोभवेत्।
मः इमेतत्कथितंसर्वंकुलचक्रार्च।
नादिकम् इदानीमभिषेकस्यविधा।
नमपिकथ्यते तथापुनाभिषेकस्यवे
धानमभिधीयते नाधिकारविनायेन
साधकःसाधनेमनो यडुक्तेचोत्तरा
तंत्रे यामलेचकुलार्णवे तंत्रेनिरु

श्री ८५ नराश्चैवकामात्मानंत्रैकेपिच देव
वाच मन्त्रायजगतोनाथसर्वमंत्राय
हारक यदुक्तमभिषेकस्यविधानंव
दमोश्रमो श्रीमहादेवउवाच लक्ष
84 वारसहस्राणिवारिनासिञ्चनःपुनः
स्त्रीस्वभावान्महादेविशृनस्वपरिस।
छ्वसि शुभंचसर्वेनैवेश्रुनवस्त्रेहान्म
हेश्वरि अभिषेकंप्रवक्ष्यामिसर्वदो
षविनाशनम् येनैयशासमाप्नुक्तं म
हापातकनाशनम् अभिषेकेनस।
वैषामपिकारोभवेद्भवम् अन्यथा।
नाधिकारीस्याजपयज्ञार्चनादिषु
नदीतीरेपुण्यक्षेमानरम्येलवनेष्व
ष्ये देवतायतनेदेविसिद्धक्षेत्रेवना
तेरे पर्वतोपवनेरम्येमंडपेवाग्निजा

लयेनदीतीरादियत्स्थाने तत्रएक
रात्रिपक्षेवोथवाम् नवरात्रेयथा 113
श्रमालयेसमाहूययथोक्तांछक्ति।
सायकान् नवरात्रेसप्तरात्रेपंचरात्रे
त्रिरात्रकम् अथवाचैकरात्र्यावश्रे
षेकंसमाचरेत् तत्रैवनवरात्रिपक्षे।
त्रिरात्रिपक्षेत पंचाङ्गमंडलंकुर्याद्र
जोवेशमनोहरम् एकरात्रिपक्षेत
पद्ममष्टदलंमध्येस्वष्टहस्तत्वद्विर्लि।
खेत् तत्रसर्वदिनेशिष्योहविष्याशी
श्नीभवेत् परदिनप्रातःसंस्थाप्य।
नित्यकर्मसमाप्यच ब्राह्मणत्रयमु।
द्दिश्य भोज्यद्रव्यंसमुत्सृजेत् आ
जन्मकृतपापंवनोदनार्थंतेनैकाव
नम् समुत्सृज्ययथाशक्त्यागायत्रीज

श्री
८५ 85

पमाचरेत् गतेनतादेवमेवाज्ञौ गुरुंभर्क्त
प्रणम्य तदाज्ञयासततोनिम्नसंकल्प
समुपाचरेत् यथास्तयंसोमेत्यादि।
श्रादित्यचंद्रेत्यादि ॐतत्सदित्यादिश्च
मुकगोत्रश्रीः अमुकयुमावष्टनभा।
वेनकौलाश्रयार्थं गुरुद्वारामत्कर्त्त
व्याभिषेकांगभूता अमुकमंत्राक।
र्णामुकीदेव्यायथासंभवोपचारार्च
नाः मुकद्रव्येनयन्सख्यो होमसर्वक
राजराजेश्वरीशक्तिः इत्यादि उक्तरा
तेत्रोक्तमंत्रकर्णामुकीदेव्यायथा।
संभवोपचारार्चन यद्वागुरोरर्चना।
भिषेकश्चेत्यादिकुलार्णवोक्तमंत्रक
र्णामुकीदेव्यार्चनघटस्थजलेनाभि
षेककर्मकर्त्तुमहंज्ञाने इतिसंकल्प

गुरुं वृणीयात् साधु भवानास्तां साधु
रासे अर्चयिष्यामो भवंतं ओं अर्चय
ततो गंधवस्त्रालंकारादिभिर्गुरुमभ्य
र्च्य दक्षिणजानुस्पृष्टो वृणुयात् ओं
अद्येत्यादि अमुकगोत्रस्य श्रीअमुक
स्य मम संकल्पितार्थसिद्धये राजरा
जेश्वरी शांति इत्यादि उत्तरातंत्रोक्तमे
वकरण यज्ञागुरोर्वानाभिषेकं चा
मादिकलाणंवोक्तमंत्रकारणामुक
देवतार्चितघटस्थजलेनाभिषेकार्थं
ममुकगोत्रं श्रीअमुकदेवशर्माणं वा
गंधादिभिर्वासोभिरभ्यर्च्य अमुकगो
त्रश्रीरमुकोऽहं वृणे तदभावे श्रीअमु
कदेवशर्माणं कोलं गंधादिभिर्वासो
भिरभ्यर्च्य अमुकगोत्रामुकगुरुत्वे

श्री तेनत्वामहं वृणेवृतोस्मीति प्रतिव
८९ चने. यथाविहितं कर्मकुरु ज्ञानतो
86 हं करवाणीतिप्रतिवचने ततोगुरु
राचार्यस्य सामान्यार्घ्यं विधाय द्वारदे
वतांसंपूज्य गृहमध्येचतुरस्रवेदि
कायांसमसूत्रौवा एवंवर्द्धितनव
नाभमंडलेघटं संस्थापयेयथाकार
येविधिवज्ज्ञानीनवाब्जमंडलंततः त
न्मध्येस्थापयेत्कुंभंवितानस्वर्णरौ।
प्यजमृत्कं ताम्रमयंवापियद्वा।
लोहविवर्जितम् अशक्तोस्वशक्त्या।
तत्रस्थापयेद्घटमव्रणमम् नातिह्रस्व
नातिदीर्घंनातिस्थूलंविचक्षणः व
स्त्रयुग्मसूत्रंपंचरत्नमालाविभूषितं
पमेस्वस्थापयेद्दीपफलवान्वस्त्रसं

पुतान् पंचाङ्गपदेषु चतुष्कोणस्थ
पद्मेषु स्थापयेस्वचतुर्घटाम् तत्रा।
दौ यथोक्तविधिना मंत्री पंचतत्त्वं विशो
धयेत् प्रथमंकमंत्रसुस्थाप्यं ततस्तांस्था
पयेद्घटान् कामबीजेन संप्रोक्ष्य वा।
गभवैनवकनाज्येत् शक्ताफलसमारो
प्यमूलेन मायया पि वा पूरयेत्कुल
तीर्थेन सुद्धाद्यदकोविनिक्षिपेत् र
माबीजेन जप्तेन पल्लवं प्रतिदापये
त् कूर्चेन फलदानं स्याक्ष्मीबीजेन।
स्त्रियाहृती त्रिगुणीकृतसूत्रेण मा।
यामस्थसूटवेष्टनम् त्रिपंचसमयावा
पिमूलेन यावकल्पयेत् स्पृतरकक्षे
समस्तत्र त्रयः त्रिगुणीकृतमर्थैः तत्र
सूत्रेपोत्रान्वितं पंचयासमयाकेवलं

श्री स्वदारान्विनान्यस्त्रियान्निर्दोषांस्तु प्रकल्पयेत्।
८७ वेष्टयेत् इतिरहस्यार्थः गंधद्रोमयुते

87

दद्यात्तेमा मंत्रेण वेष्टयेत् मंत्रवित् इत्या
र्थः गंधंगंधाष्टकेद्रोमयुग्मंयद्ववस्त्रयु
ग्मं ह्रींबीजेनेवशिरंपुष्पंदद्यात्स्ववायु
ना मूलेनदर्भान्स्तृणैर्वैः कुर्याद्धुत्तांग
ततःहूंफट्स्वाहेतिमंत्रेणकुर्याद्दर्भैस्त
ताडनम् पंचरत्नंस्वर्णंवानवरत्नम
थापिवा जलमध्येक्षिपेन्मंत्रीगोरोचन
समन्वितम् गंधपुष्पंसकलपुष्पंमूले
नप्रीतिदापयेत् विधिवन्मूलमंत्रेणतत्र
देवीं प्रपूजयेत् सम्पेत्रापितं कृत्वात
तः पूजांसमारभेत् श्रीपात्रंतुगुरोश्चोक्ते
श्रीमत्उत्तरतंत्रके श्रीपात्रादिक्रमेणवा।
पात्राणिस्थापयेत्क्रमात् गुरोःस्वांगेजन

छत्रैः स्वर्णैरजतसंभवम् यज्ञानास्वा
दिपात्राणि स्थापयित्वा ततः परम् कौ
लिकान्स्वयमभ्यर्च्य तदन्ते स्वालभेद्गु
रोः अत्र श्लोकात्तकोतामे शिष्ये भवन्ति
पूर्णानाम् सुक्ष्माके चत्रसादेनोसिद्धो भ
वत्तमेस्वतः ततस्ते ब्रूयात् अभिषेके
नकर्मणा सर्वो भवत्तेत्वन्स्वतः शिष्यो
भवत्सर्वेस्त्रिपरतत्वपरायणः इत्यु
क्त्वा समादाय यथाशक्त्या प्रपूजयेत्
महापूजाविधानेन चतुष्षष्ठुपचारके
षोडशैरुपचारैर्वा भक्तितः परिपूज
येत् विशेषार्घ्यं न कर्तव्यं कृते न तु नि
ष्फलं भवेत् पूर्वार्घ्यपात्रे विन्यसेद
र्घ्यादर्घ्यं विभूतये हैमे राजतके स्व
ताम्रे पीतलसंभवम् अभावे सर्वमये

श्री
८८
88

कार्यं वित्तशाठ्यं विवर्जयेत् तेनाऽह
रेनैन विधिना घटं स्थापयेत् तत्रादौ
आसनपरिग्रहणं सर्वादिवंदनं भूत
शुद्धिं प्राणप्रतिष्ठां मातृकान्यासं तं वि
धाय प्राणायामं च कृत्वा ततः षडादे
केविन्यासकरांगन्यासौ च कृत्वा चक्रा
र्चनविधिना श्रीपात्राणि स्थापयित्वा
चक्रार्चनक्रमेण तत्तत्पटलोक्तविधि
ना पीठपूजां सर्वं कृत्वा यथासंभवोपचा
रैरावरणदेवताः पूजयेत् ततः पूर्वे
स्थापितेघटाग्रे समर्प्य बहिश्चघ
टेषु आसनं भगादि अष्टभैरवान्ब्रह्मा
द्यष्टशक्तिसहितान् सर्वादिक्रमे
ण युग्मयुग्मान्पूजयेत् पंचघटपा
देषु चतुष्कोणस्थघटेषु गणेशादी

त्रपालं च वटुकं योगिनीस्तथा पूजये
द्धूं यप्रच्छाच्चैस्ततो होमं समाचरेत् गु
डयाक्तलद्रव्येण सिद्धिने दीपिकोत्त
मैः एकरात्रिपर्व्वे समाप्य पूजां विधि।
वद्धोमनरशांतजनेत् बिल्वपत्रेण सा
ज्यैन कुलद्रव्येण संयुतम् ततस्त्वक्र
यतः शिष्यो गुरुपूजां समाचरेत् ततः
सम्प्रार्थयेदाज्ञां प्रणम्य पादपंकजम्
कृपां कुरु सदानंद मयि तस्मात्सेव-
क नवाज्ञया गुरोश्च पूर्णाभिषेकं करो
म्यहम् ततो गुरुर्वदेत् शिवशाक्तज्ञ
यावत्संकरोषि चाभिषेचनम् एवं
भिषिक्ते भवसि साधके ह्यो भविष्यसि
इत्यनुज्ञां गुरोर्लब्ध्वा शिष्योपि देवतां य
जेत् तस्मिन्क्रमैः यथाशक्त्या प्रणमे।

श्री
८९
89

तानि सर्वकम् ततोभ्यर्च्य गुरोः शिष्यः त
थैव शक्ति साधकान् ततोप्यूर्ध्वं विधाय का
न विसृजेद्देवताधिया चालयेत्ततो घटं म
त्रोमत्रमेन समुदीरयेत् ॐ निखिलब्रह्मकल
शदैवतात्मक सिद्धिद जलतीर्थानि सं
सर्गात् स्वयं सिमनोरथम् श्रीकलशदे
व अनेन मंत्रेण चमतः ईशानेन तु शिरः
स्ताणे तदंते भुवनेश्वरी मंत्रेणानेनवा
मंत्री चालयेत्तु घटं गुरुः अभिषिंचेत्ततः
शिष्यं मनुना शास्त्रवेदिना तम् प्राङ्मुखो
पविष्टस्य घटस्थ जलपल्लवैः शिष्यमभिषि
चयेत् ॐ राजराजेश्वरि शांतिभैरवी रु
द्रभैरवी श्मशानभैरवी देवी त्रिपुरानंद
भैरवी त्रिपुरात्रिपुरादेवी तथा त्रिपुरा
सुंदरी पजात्मा सा भिषिंचंतु मंत्रपतेन

वारिणा ऽस्त्रुनरादितंत्रोक्तेरेकविंशति
मंत्रैरभिषिंचेत् अथवाश्रीकुले ओं।
गुरोरर्णाभिषेकेनत्वांसिंचेऽहंगणपतिंतथा
अभिषेकंचवटुकंक्षेत्रपालोऽभिषिंच
येत् इत्यादिकुलार्णवोक्तचतुर्विंशति
मंत्रैरभिषिंचयेत् पश्चमेकंकारयित्वा
तन्नामकरणंचरेत् एवंनाम्नातुसंबंध
ययप्रभृतितस्ततः श्रीमत्पादुकानंदना
थ स्वातिवदेद्गुरुः पश्चोत्तुवोहुत्वम
त्रेत्रुनः संश्रावयेत्ततः कृत्वामंत्रंततो
शिष्यः अष्टोत्तरशतंजपेत् ततःस्वगुरु
चरणेदंडवत्पतितोभवेत् आह्निकाय
कुलाचारयविन्नत्राणकारक त्वमादौ
गुरुरूक्षायां मूर्द्धिदेहियशोयनम्
ह्रत्माभ्यांचरणंपुत्वामंत्रेणानेनप्रार्थ

श्री सं 90

र्पयेत् ततस्तेनैव मंत्रेण शिष्यमुत्थाप्य।
पुत्रकम् उत्तिष्ठ वत्स मुक्तोऽसि सम्य
गाचारवान्भव कीर्तिः श्रीः कान्तिर्मे।
धायुर्बलारोग्यं सदास्त्विति इमनेन वदे
त् शिष्यमुत्थापयेद्गुरुः ततः शिष्यः
समुत्थाय यच्छिन्नाद्यष्ठस्त्रकम् ज
ले वा प्रक्षिपेद्भक्तो मुक्तपाशस्ततो भवे
त् पाशमुक्तस्ततः शिष्यो गुरुपूजां स
माचरेत् गन्धमाल्याभिर्वासोभिः सप्रा
भिकैर्गुरुं यजेत् ततश्च दक्षिणां देया।
स्वर्णं वा मत्यान्वितम् गुरवे दक्षिणां द
त्वा गुरुपात्रं समर्पयेत् देवीपात्रं ततश्च
क्रोदयाद्रूपाशणम्यच शक्तीश्च सा
धकांश्चैव समभ्यर्च्य ततः परम् सर्वे।
भ्यो दक्षिणां दत्वा स्वपात्रं समर्प्य च

परितोष्य गुरुं यथाशक्तिवस्त्रालंकारभूष
णैः तदभावेतु नयोगान्समभ्यस्येत
तःपरम् भोगपात्रंसमादायतस्यहस्
तेसमर्प्यच सर्वशक्तिस्वरूपाद्विभक्ता
नाज्ञानकारिणी भवत्त्वाविश्रद्दानेनेच्छा
ह्रिमोभवसागरात् इत्यनेनप्रार्थयित्वा
भक्तानांतत्प्रणम्यच करांभपात्रमा
दाय आधारेस्थापयेत्ततः गुरोराज्ञा
समादायतत्स्वस्थ्याटिकंचरेत् गुरोः
स्वतर्पणंकुर्यात्स्वशक्तिभिःसाधकैःसह
ततश्चक्रवत्कार्योनतस्थपात्रवंदनम्
पंचमेसप्तमेवापिनवमेदशमांतरे गु
रोःस्वर्णाकृतिंदत्वाकुर्यात्क्रमसमर्पणं
सजाद्यापाणिशिष्योगुरवेपिसमर्पये
येत् नवरात्र्यादिपर्वतेतु प्रमहंसज

श्री ता

91

येद्राव्रोगुरुभ्यक्तं विधानतः मत्स्यमां
से: शाकसूपैः स्वरापायमपिष्टकैः श्र
नेश्च षड्रसोपेतैर्नानाव्यंजनसंयुतैः
पीयूषरससंयुक्तमन्नं देव्यै निवेदयेत्
तेनैव पूजयेत्सर्वासत्वरूपां शक्तिसा।
धकान् वहिर्नैर्निःसरेन्नूपेपपङ्क्ते नैव नि
वेदयेत् तज्ज्ञांतिकरणे हृगकोपि।
कुर्यात्परस्परम् मिथ्यापवादं नत्रपरी
हासं विवर्जयेत् पैवनत्वेनसर्वं तेज
पस्तजापपरायणाः . . . . . ॥
यद्वीजपतत्परः एकदैव हि विष्णशी
नां वलोमिषवर्जितम् समामदेवसं
प्राप्य एवं वर्मैकमाचरेत् अभिषेकं
समर्प्याथ गुरवे दाक्षिणां ददेत् ततः
शाक्तिसाधकांस्तोषयेद्धमेनेस्ततः

कस्मकाम्रुवतोवेशपात्रएणमेह्देवतायि
या ग्रहः स्वौंकविथिनाशेषमनंसम
पेयत ग्रोः प्रसादंभुक्ताचविहरेस्व
यथासुखंम इमिह्निथिनामंत्रोअभि
षेकेसमाचरेत उत्तरानत्रमंत्रेएणकला
णिवोदितेनवा अथोत्तरादितंत्रोक्तम
त्रायथा राजराजेस्वरीशक्तिभैरवीरु
द्रभैरवी श्मशानभैरवीदेवीत्रिपुरानं
दभैरवी त्रिपुटात्रपुरादेवीतथात्रि
पुरसुंदरी त्रिपुरेशीमहादेवीतथा
त्रिपुरमालिका त्रिपुरानंदिनीदेवी
तथात्रिपुरभैरवी एतास्वामभिषि
चेन्तमंत्रएतेनवात्रिणा छिन्नमस्ता
महादेवीतथावैकजटेश्वरी तारा
चजयदुर्गाचशूलिनीभुवनेश्वरी त

श्री ९२ ता व्योमवक्त्रादेवी तथा बाला त्रिकंठ
को निमाच निमज्जपाचव ग्रस्तावि
णी तथा एतास्ताप्तति थिवेतमंत्र ए २
अघाइ व्योमदेशानी निमासाक्षिणम
दिनी उक्ताचनवदुर्गाच श्रीदुर्गाभग
वासिनी तथा भंगयरीदेवी भगलिता
भगेश्वरी सर्वचक्रेश्वरी देवी तथा नील
सरस्वती सर्वसिद्धिकरीदेवी सिद्धगं
धर्वसेविता उग्रताराच तथादेवी तथा
दक्षिणकालिका एतास्ता ३ देमं
करी महाकाली कालिककालदंपि
णी मातंगी वाक्षणी च भद्रकाली
महेश्वरी एतास्ता ४ उग्रचंडा प्रचं
डाचचंडोग्रा चंडनायिका चंडा चंड
वती चैव चामुंडा चंडिका तथा एता

स्वा ५ उग्रदंष्ट्रा महादंष्ट्रा शुभदंष्ट्रा
करालिका भीमनेत्रा विशालाक्षी
मंगला विजया जया एताः स्वा ६
मंगला नंदिनी भद्रा लक्ष्मीः कीर्तिर्य
शस्विनी प्रीतिर्मेधा शिवा साध्वी य
शःशोभा जया धृतिः श्रीनंदा च सुनं
दा च नंदिनी नंदरूपिणी एताः स्वा ७
विजया मंगला भद्रा धृतिः शांतिः शि
वा क्षमा सिद्धिस्तुष्टि रुमा बुद्धिश्री
बुद्धिश्चरानिलाख्या एताः स्वा ८ वि
द्या कीर्तिर्यशो लक्ष्मी . . . . . .
विश्वरूपिणी शाकंभरी जयावती स्वा
हा जयंती चापराजिता एताः स्वा ९
अजिता मानवी सीता यक्षिणी ना यक्ष
निरेवच मायावती महामाया मोह

श्री
९३

नीदेवीभिणीतथा वैवस्वतीचकौमा
रीतथामाहेश्वरीपरा वैस्नवीचम
हालक्ष्मीःकार्तिकीकौशकीतथा
शिवाहूतीचचामुण्डमुण्डमालाविभूषणा पञ्चाशद् ९ अरुणाविमला
गौरीमहापामतिरेवच दुर्गाक्षीयारुंधतीचचंटाकर्णाकपालिनी
रौद्रीकस्माचमाभूरीत्रिनेत्रावापराजिता स्वरूपाचकरूपाचरिपुहा।
स्वरस्पजिता चर्चिकाचातुरासर्वा
अम्बिकाहगायिका पञ्चाशद् ॥
वागवादिनीचकामाख्याकमला
वज्ररूपिणीप्रत्यंगिराभवानीचवा
लाधूमावतीतथा षट्कूटाभैरवी
वालादामूत्रहृल्लेखायामहीभिदेहिय

शेषं तम् हस्ताभ्यां चरणौ स्पृष्ट्वा मंत्रे
णानेन प्रार्थयेत् ततस्थानेन मंत्रेण
शिष्य स्तत्याप्य पुत्रकम् अतिस्फवन्ति
स्तस्कोसि सम्पूर्णाचारवान्भव की
र्तिः श्री कांतिर्मेधायुर्बलारोग्यं सदा
स्तुते इमनेन वदेत् शिष्य स्तत्यापा
ये स्तः ततः शिष्यः सस्तुत्यायक्षि
नात्पुत्रस्तत्रकम् जले वा प्रदि
पे वक्तो स्तस्य पापात्प्रमो भवेत् पा
पास्तु ततः शिष्यो गुरुस्तजो समा
चरेत् गंधमाल्यादिभिर्वासोभिः सम्पा
रिकं गुरुं यजेत् ततस्तु दक्षिणां
देयं स्ववर्णां वा मक्षान्वितम् गुरवे
दक्षिणां दत्वा गुरुपात्रे समर्पयेत्
देवी पात्रेतत च्छकोदयाज्ञकाव

श्री
५४

णम्यथ शक्तोऽस्मसाधकोंश्चेवसमभ्य
र्च्येततः परम् सर्वेभ्योदक्षिणांदत्वा।
सत्वपात्रेसमर्प्यैव परितोषयुक्तश
क्तिवस्त्रालंकारभूषणैः तदभावेत
तयोगात्समभ्यर्च्येततः परम् भोगपा
त्रेसमादायतस्यहस्तेसमर्प्यैव सर्वे।
शक्तिस्वरूपाहिभक्तानेत्राणकारि।
णी भवस्वविप्रदानेनेत्याहिमांभव
सागरात् इत्यनेनप्रार्थयित्वाभक्ता।
नांतप्रणम्यच कराभ्यांपात्रमादाय
आधारेस्थापयेत्ततः गुरोराज्ञांसमा।
दायतत्वशुद्ध्यादिकंचरेत् गुरोःस्वा
र्पणंकुर्याच्छक्तिभिःसाधकैःसह
ततश्चक्रवत्कार्योततस्पात्रवंदनम्
एवमेसमसवापिनवमेदशमांतरे उ

94

रोः शरणं जनितं दत्वा ऊर्ध्वा कर्म समर्पयेत्
सजाङ्गस्नाणिपिष्ठोत्तरवैपिसम ॥ ॥
॥ एतास्त्वां भैरवो भीरुकेश्च वंशो नग
नैरयवच सिंधुश्चैव रथोपातस्तथापा
तालसंभवः एतास्त्वां यानिकानिच।
तीर्थानि भुवनामायतनानि च तानि
तानि च सततं मंत्रपूतेन वारिणा जं
बुद्वीपादयो द्वीपाः सागरानरलादयः
श्चैतनायास्तथा नागाः सर्पाद्येतन्तका
दयः एतास्त्वां मतिश्चवल्लभावन्निर्वे
षट्कुंचेमतः परम् वौषट्कारं च फट्
कारमभिषिंचितुवारिणा नक्षंपन्नश्चैत
कूष्माण्डाराक्षसादानवाश्चये पिशाचा
गुह्यकाश्चता अभिषेकेन नाडिताः
भूतन्यकालदन्तकाश्च पापानि हम

श्री ह्वंतिच नश्यंत्तवाभिषेकेननागबीजे
९५ नताडिताः रोगशोकस्वदारिद्र्यमोदो
वेलंवित्तविक्रयः नश्यंत्तवाभिषेकेन
95 वागबीजेनेवताडिताः लोकात्तरागा
त्यागास्वदोभोगपसपिंडदशाः नश्यंत्त
वाभिषेकेनकर्मथ्यैनेवताडिताः तेजो
राशिर्वुद्धिराशिः शक्तिराशिस्तथैवा
च नश्यंत्तवाभिषेकेनकालीबीजेन
ताडिता नश्यंत्तविपदः सर्वः संपदस्स
न्तुसुस्थिराः अभि ... सर्वांगः
संतमनोरथाः अथ कलार्णवोक्तमंत्रा
णायथा ॐ त्वरोभवोभिषेकेच्वा ...
णायनिस्तथा अभिषिंचेद्धवडकेदेव
पालांसिंचेनतः योगिन्याः शांतिषिंच
तनाभिसिंचंतुभैरवाः पीठानां शक्तय

श्चाभिषिंचेत्तकालिकासदा श्रीचक्रा
श्चाभिषिंचेत्क्रमेण चक्रनायिकाका
मेश्वर्यांभिषिंचेत सिंचेश्च भगमालि
नीनिसल्लिनाभिषिंचेश्चभीरुंडाप्यभि
षिंचयेत श्चाभिषिंचेद्दीक्षासस्नातथा।
विद्येश्वरीमिचेत शिकलीकोषिंचे
श्चबरितासिंचयेत्सदा नवमीसिंचा
येश्चापिश्रीकुलसुंदरीपरा नित्या
निमाभिषिंचेश्चसिंचे नीलपताकि
नी विजयाचाभिषिंचेश्चसिंचेश्चस
वेमंगला सिंचेज्वालामालिनीचवे
विद्यासिंचयेत्सदा अनुलोमविलो
मेनासिंचयेत्तिथिनृपतः सिंचयेद्दा
शिमादीनिसिद्धयोह्यक्रमेणाद्दि श्री
नाथाभिषिंचेत लघिमाचाभिषिं

श्री चयेत् महिमा चाभिषिंचेश्च ईशित्वा

९९ भिचयेत्सदा वशित्वा चाभिषिंचेश्च

96 कामाभिसिंचयेत्सदा नत्वाभिषिंचेच्च

त्वाभिश्चाभिषिंचेत्कामवशायिका

श्चाभिषिंचेश्च ब्रह्माणीसिंचेन्माहेश्व

रीसदा कौमारीचाभिषिंचेश्चवैष्णवी

चाभिषिंचयेत् वाराहीचाभिषिंचेश्च

इन्द्राणी चाभिषिंचेत्सदा चामुण्डा चा

भिषिंचेश्च महालक्ष्मीसिंचेत्सदा:

सर्वेसदाभिणीजितत्थात्रिपुरभैर

वी चन्द्रभैरवी रुद्रभैरवी रुरुभैरवी

भुवनेश्वरीभैरवी चन्थान्नपूर्णभैरवी

विमलावरदावाणीविद्या ॐ ॐ रवा

सिनी पनात्वा ९२ इंद्रोवह्निर्यमश्च

वनिन्दृतिवरुणस्तथा पवनोयन

येशान्तो व्यालानंतनोदीगीश्वरः पतास्ते ॥२
मेवमारोचायनंचमासपत्तदिनानिच
तिथयश्चाभिषिंचंतुमंत्रपूतेनवारि
णा ॥ १४ रविसोमः कुजः सौम्यागुरुः
शुक्रोश्चनैश्वरः राहुः केतुश्चसततम
भिषिंचंतुतेग्रहाः ॥ १५ नक्षत्रकरणं
योगः स्यमन्तेसिद्धिरेवच दग्धयापंत
याभद्रायोगोवारः क्षणस्तथा वारा
वेलाकालवेला दंडासिद्धिदयस्तथा
अभिषिंचंतुमनतेमंत्रपूतेनवारिणा ॥१९
अभिनोगारुरुश्च डः कोथाश्चमातृसा
ज्जकाः अभिषिंचंतुसः ॥ ९ डाकिनी
पुत्रकाश्चैव राकिनीपुत्रकास्तथा
लाकिनीपुत्रकाश्चान्या काकिनीपुत्र
कापरे शाकिनीपुत्रकायेवेदेवीपु

श्री
८०

वीश्वरास्ततः परम् मातलाश्चतथाश्चत्रः
चोश्वशुभ्यास्ततश्चये श्रघोमुख्यास्ततः
तोश्चामालोपमुख्यास्ततश्चये श्रभिषिं
चेतसततमंत्रमुतेः श्रलाविसुश्वकः
इश्वईश्वरश्वसदाशिवः देव्याःपंचम
हाप्रेताश्रभिषिंचितसर्वदा पुरुषः
प्रकृतिश्चैवविकारायेचषोडशाः।
श्रात्मनश्चमनश्चैवसूत्रतत्त्वमततः
परम् पतास्ताभिषिंचेतमंत्रसने
नवारिणा वेदादिवीजश्रीबीजतथा
मकारसोतनुम् शक्तिबीजस्मावीजे
मायाबीजगुणाकरम् चिंतारत्नम
हाबीजंनारिसिंहीचषांकरम् मा
तोउभेरवंदागबीजश्रीपुरुषोत्तमम्
गाणपतचवाराहंकालीबीजंभया

पद्मम् पताकां गंगागोदावरीरेवाय
मुनाचसरस्वती आत्रेयीभावतीचैव
सरयूर्गंडकीस्तथा करतोयाचंद्रभा
गाश्वेतगंगाचकौशाकी भोगवतीच
पातालीस्वर्गीमंदासिंचेद्दिडावणी
तथा सर्वांकर्षिणीसर्वावश्यकर्यभि
षिंचेत्सदा षिंचेत्सर्वोन्मादिनीच
अभिषिंचेत्महोक्षा अनंगाकुसुमा
सिंचेदनंगमेखलाततः अनंगमदा
नासिंचेदनंगमदनातुरा अनंगरेखा
सिंचेत्स अनंगवेगिनीमिचेत् सिंचेद
नंगाकुशमा अनंगामालिनीसिंचेत् प
त्रात्रमरादेव्यासर्वसंक्षोभिणिस्थिता
अभिषिंचेत्तुराः सर्वांचकुस्थानायका
गणाः सर्वसंक्षोभिणीशक्तिरभिषि

श्री चेत्सर्वदा सर्वविद्राविणी सर्वव
९८ शिनी चाभिषिंचेयत् सिंचेत्सर्वाक
र्षिणी च सर्वाह्लादिनी तथा सर्वसंमो
हिनी सिंचेत्सर्वस्तंभनकारिणी सिं
चेत्सर्वजृंभिणी च सर्वशत्रुवशंक
री सिंचेत्सर्वरंजिनी च सर्वोन्मादिन्य
पि च सर्वार्थसाधिनी सिंचेत्सर्वसंप
त्तिपूरिणी सर्वमंत्रमयी सिंचेत्सर्वद्वं
द्वक्षयंकरी एतास्तु सर्वदायिन्यः सौ
भाग्यचक्रमागताः अभिषिंचंतु ताः
सर्वाः सौभाग्यचक्रनायके सर्वसि
द्धिप्रदाः सिंचेत्सर्वसम्पत्प्रदा तथा
सर्वप्रियंकरी सिंचेत्सर्वमंगलका
रिणी सिंचेत्सर्वकामप्रदा च सर्वदुःख
विमोचिनी सर्वमृत्युप्रशमनी सर्व

विघ्नरोगणाशिनी सर्वांगसुंदरीसि
चेत्सर्वसौभाग्यदायिनी एताश्चक्र
लकौलिमाख्याभिषिचेतसर्वदा
वहिर्दशारचक्रस्थासमस्ताश्चक्र
नायिकः सर्वक्षमाख्याभिषिचेतसर्व
शक्त्याभिषिंडताः सर्वैश्वर्यप्रदासि
चेत्सर्वज्ञानमयीतथा सर्वव्यापिना
शिनीचसर्वाधारस्वरूपिणी सर्व
पापहरासिचेत्सर्वानंदमयीसिचे
त सर्वरक्षास्वरूपिणीचसर्वेप्सितफ
लप्रदा एताश्चगर्भयोगिनामासर्वर
क्ष्याकरेतथा अभिषिचिंतनाः स
र्वांनिगर्भाश्चक्रनायिकाः वशिनी
चैववाग्देवी अभिषिचेत्समाहिताः
कामेश्वरीमोदिनीचविमलाअरुणी

श्री
५५

99

सिचेत् जयिनीचनथासिंचेत्सिंचेत्
सर्वेश्वरीनथा कौलिनीचनथासिंचे
त्सर्वसाधकसिद्धये एता रहस्ययो
गिन्यः सर्वरोगहरेस्थिताः अभिषि
चितनासर्वाश्चक्रस्थाः वसुनायिकाः
त्रिकोणस्थामहादेवीश्चभिषिंचयन्त
संदरी इंद्रायाश्चाभिषिंचेत् रुद्रा
श्चैकादशस्तथा सर्वेनैवाभिषि
चेत् ब्रह्मविष्णुशिवादयः सर्वान
ग्रहाश्चाभिषिंचतः समुद्राश्चापराश्च
ये एताश्चामाभिषिंचन्तु पर्वताः।
श्रीविद्यासिनः पंचसकं कारयित्वा
न्नामकरणं चरेत् इतिकौलिका
र्चनदीपिका समाप्ता शुभम् ॥
संवत् १९ ४८ समाप्तम् ॥

श्रीनगरे लिखमि